

ROMEO

WILLIAM
SHAKESPEARE

BENÁTSKÝ
KUPEC

THE
MERCHANT
OF VENICE

NAKLADATELSTVÍ ROMEO

Tato kniha vychází za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky.

Benátský kupec patří k vrcholným komediím středního období Shakespeareovy tvorby. Byl pravděpodobně napsán na podzim roku 1597. V žánru komedie mu předchází **Sen čarovné noci**. V porovnání s touto rozvernou a poetickou hrou o kouzelné moci lásky a přírody je zřejmé, že v **Benátském kupci** dramatik předkládá divákovi mnohem složitější obraz světa. Příběh židovského lichváře Šajloka a bohatého kupce Antonia nabývá občas poloh vážných, pochmurných, ba místy až drastických. **Benátský kupec** se tak dá považovat za předchůdce tzv. hořkých, problémových komedií, jakými budou v pozdější fázi dramatikovy tvorby komedie **Konec dobrý, všechno dobré** nebo **Něco za něco**.

Vzhledem ke kusým informacím, které o Shakespeareově životě máme, bývá někdy ošidné hledat v jeho hrách autobiografické souvislosti, ale snad stojí za to si některé skutečnosti připomenout, zvláště proto, že k této hře mohou poskytnout jistý interpretační klíč.

V srpnu 1596 umírá dvaatřicetiletému a v té době již velmi úspěšnému londýnskému dramatikovi ve vzdáleném Stratfordu jeho jediný syn Hamnet ve věku jedenácti let. Můžeme se jen dohadovat, jak těžce Shakespeare ztrátu nesl, ale jisté je, že ozvuky této tragédie jsou v jeho další tvorbě výrazné a zřejmé. V následujících měsících Shakespeare hmotně zabezpečil svou tehdy už čtyřicetiletou ženu s dcerami, pořídil jim ve Stratfordu nový dům, a svému otci koupil šlechtický titul. Jako by se tak snažil vykoupit z domácích závazků. Lze se domnívat, že v průběhu roku 1597 prochází pak velkou životní krizí, jejímž literárním odrazem se zdají být autobiograficky vyznívajících **Sonety** (vydané v roce 1609). Ve své podstatné části sbírka reflektuje nelegitimní milostné vztahy mezi trojicí, kterou tvoří stárnoucí básník, krásný mladík z vyšších vrstev a promiskuitní „černá dáma“. Poměrně úzký okruh literátů v tehdejší Londýně a řada indicií vede badatele ke snaze dosadit za tyto fiktivní postavy reálné lidi. Z řady hypotéz se jako nejpravděpodobnější nabízí ta, že mladíkem byl tehdy sedmnáctiletý William Herbert, budoucí hrabě z Pembroku, a „černou dámou“ snědá krásavice Emilia Lanierová, dcera Baptisty Bassana, židovského přistěhovalce z Benátek a Shakespeareova souseda ve čtvrti Bishopsgate, dvorská koketa, milenka patrona Shakespeareovy divadelní společnosti lorda komořího Hunsdona, sama básnířka a jízlivá glosátorka mužských nectností. Ve stejné době píše Shakespeare **Benátského kupce**. Ačkoli jde o adaptaci starých pramenů, je pozoruhodné, kolik lze v této hře nalézt společných rysů se

Sonety i s okolnostmi Shakespearova života. Mezi protagonisty komedie lze totiž najít obdobnou, spleť milostných vztahů svázanou trojicí: nezodpovědného mladíka Bassania, sarkasticky vtipnou a vášnivou Porcii a nešťastného kupce Antonia. V tomto kontextu není nezajímavé, že Shakespeare v roli Antonia patrně sám vystupoval na divadle. Těžko říct, zda i postava Žida Šajloka měla svůj reálný předobraz, ale historie zjevnou souvislost nabízí.

V roce 1594 proběhl v Londýně soudní proces s osobním lékařem královny Alžběty I. Roderigem Lopezem, který byl odsouzen a popraven za přípravu atentátu na královnu. Lopez byl židovský uprchlík z Portugalska. Proces vedl k eskalaci protižidovských nálad v Londýně. Na jejich vlně se téhož roku s velkým úspěchem vrátila na divadlo výrazně antisemitsky vyznívající hra Shakespearova vrstevníka Christophera Marlowa *Maltský Žid* (*The Jew of Malta*) z roku 1591. Je možné, že hra kolegy a rivala i vybičovaný zájem o židovskou otázku inspirovaly Shakespeara k vlastnímu zpracování této tematiky. Bezprostředním spouštěcím momentem pak mohlo být drama lásky k Židovce a krásnému, nezodpovědnému mladíkovi, které, jak se zdá, v roce 1597 autor prožíval.

Jak bylo u Shakespeara obvyklé, ve svém zpracování vycházel z převzatých pramenů (pokud jen neadaptoval nedochovanou anglickou hru *Žid*, o jejíž existenci zůstala pouze letmá a nikterak přesvědčivá zmínka pamětníka). Hlavním zdrojem mu byl příběh uveřejněný v povídkové sbírce Giovannioho Fiorentina *Hlupák* (*Il Pecorone*), který doplnil a obohatil výpůjčkami z další četby.

Ve hře se střetávají dvě vyprávěcí pásma, dvě odlišná prostředí a dva literární žánry. V jednom pásmu se na půvabném, zahradami obklopeném zámku ve fiktivním Belmontu odehrává až folklorní pohádka s morálním ponaučením, v níž se přízemně směšný i směšně vznešený nápadník ucházejí o krásnou bohatou nevěstu. Mohou ji získat pouze správnou volbou mezi třemi tajemnými skříňkami. Samozřejmě že neuspějí, a jen ten vyvolený nakonec rébus vyřeší a je zaslouženě odměněn. Dějištěm druhého pásma jsou životem a obchodem kypící Benátky, připomínající tehdejší Londýn. Do tohoto realistického prostředí je vsazen starý pamfletický příběh o nelítostném židovském lichváři, který se soudně dožaduje zákonné pokuty, jíž je libra masa vyříznutá z těla křesťana, ale zákon se obrací proti němu a on je zesměšněn a ponížěn.

Protikladná pásma spojuje v ústrojný celek jeden základní princip. Nic zde není takové, jaké se zdá či jaké by z hlediska žánru mělo být. Stejně jako ta nejvzácnější skříňka skrývá nejtrpčí překvapení, i lidé jsou v této hře jiní, než jací se jeví na pohled. Ti nejbohatší jako Porcie či Antonio zdaleka nejsou nejšťastnější. Ti nejžádoucnější jako Bassanio či Lorenzo jsou sotva hodni obdivu, jakého se jim dostává. A zavilý a všemi opovrhovaný Šajlok má ke svému

jednání zatraceně pádné důvody. Schematické postavy převzaté z pramenů vystupují z přidělených rolí a rozžívají se vlastním životem. Tak jako v **Sonetech** použil Shakespeare konvenční útvar kurtoazní milostné poezie k vyjádření nekonvenčních vášní i společenské kritiky, zde se mu zas v rámci komediálního žánru podařilo vyjádřit témata obdobně vážná a závažná.

Z řady postav a přehledného komediálního rámce se obzvláště vymykají dva až tragicky osamělí muži. Prvním z nich je titulní postava, kupec Antonio. Velkorysost, s níž nasazuje vlastní život, aby pomohl mladému příteli, by byla vskutku obdivuhodná, kdyby nebyla tak podezřelá. Ačkoli to není nikde ve hře výslovně řečeno, mnoho náznaků vypovídá o tom, že důvodem Antoniova smutku je zapovězená, nenaplnitelná a pravděpodobně i nevyřčená láska k okouzlujícímu, nezodpovědnému mladíkovi, který o ní jistě ví, ale nijak se nezdráhá jí využívat k vlastnímu prospěchu.

Druhou postavou na okraji společnosti je židovský lichvář Šajlok. Ten v sobě od počátku nese základní protiklad. Na jedné straně je terčem zakořeněné iracionální nenávisti, na straně druhé je v době rozvíjejícího se peněžního hospodářství svou profesí společností nanejvýš potřebný. Postava Šajloka v mnoha směrech naplňuje tradiční stereotyp zlosyna, jak ho vykreslil Marlowe v *Maltském Židovi*, ale pozoruhodné je, jak působivě Shakespeare v několika Šajlokových monologích stereotyp překračuje a polemizuje s ním. Z vysmívané figurky vytváří člověka bránícího svou důstojnost, obžalovaného mění v žalobce. Je nanejvýš obdivuhodné, s jakou silou se dokázal dramatik v době protižidovské hysterie postavit proti převládajícím náladám a předsudkům a projevit tak své humánní citění.

Benátský kupec obsahuje celou řadu slavných a často citovaných míst řadících se k tomu nejlepšímu z autorovy tvorby. Kromě útočných Šajlokových monologů je to třeba Porciina řeč o slitování či Lorenzova chvála hudby. Bohatá metaforika spojuje vyznání lásky s odkazy na finančnictví, ale dokáže se vznést až mimo sféry tohoto světa.

Přes veškerou tematickou závažnost, obsažnost i lyrické kvality zůstává ovšem **Benátský kupec** komedií, naplněnou jak komickými situacemi, tak i slovním, možná poněkud drsným a neomaleným humorem, který ponejvíc obstarává „klaun“ Lancelot. Pravou komedii však ze hry dělá až šťastný konec, kdy se po vyhraném soudním sporu a vyřešené zápletce s prstýnkou mohou naplnit tělesné tužby manželů. A že jde o konec skutečně odlehčený, potvrzuje autor slovy prostořekého Graziana, která v odkazu na hmatatelný důkaz lásky, jímž byl darovaný, ztracený a znovu získaný prstýnek, obsahují skrytý erotický dvojsmysl.

*Nerissin kroužek mi však nedá spát,
do smrti o něj musím pečovat.*

JIŘÍ JOSEK

THE MERCHANT
OF VENICE

BENÁTSKÝ
KUPEC

DRAMATIS PERSONAE

THE DUKE OF VENICE
THE PRINCE OF MOROCCO } suitors to Portia
THE PRINCE OF ARRAGON }
ANTONIO, a merchant of Venice
BASSANIO, his friend, and suitor to Portia
SALERIO }
SOLANIO } friends to Antonio and Bassanio
GRATIANO }
LORENZO, in love with Jessica
SHYLOCK, a rich Jew
TUBAL, a Jew, his friend
LAUNCELOT GOBBO, a clown, servant to Shylock
OLD GOBBO, father to Launcelot
LEONARDO, servant to Bassanio
BALHAZAR } servants to Portia
STEPHANO }
PORTIA, a rich heiress
NERISSA, her waiting-maid
JESSICA, daughter to Shylock
JAILER
Magnificoes of Venice, officers of the Court of Justice,
servants and other attendants.

Scene: Venice, and Portia's house at Belmont.

OSOBY

BENÁTSKÝ DÓŽE
MAROCKÝ PRINC } Porciini nápadníci
ARAGONSKÝ PRINC }
ANTONIO, benátský kupec
BASSANIO, jeho přítel a Porciin nápadník
SALERIO }
SOLANIO } Antoniovi a Bassaniovi přátelé
GRAZIANO }
LORENZO, zamilovaný do Jessiky
ŠAJLOK, bohatý Žid
TUBAL, jiný Žid, Šajlokův přítel
LANCELOT GOBBO, Šajlokův sluha
STARÝ GOBBO, Lancelotův otec
LEONARDO, Bassaniův sluha
BALTAZAR } Porciini sluhové
STEFANO }
PORCIE, bohatá dědička
NERISSA, její komorná
JESSIKA, Šajlokova dcera
ŽALÁŘNÍK
Benátští šlechtici, úředníci při soudním dvoře,
sloužící a družina.

Místo děje: Benátky a Porciin dům v Belmontu.

ACT I.

SCENE 1.

VENICE. A STREET.

Enter Antonio, Salerio, and Solanio.

ANTONIO	In sooth, I know not why I am so sad; It wearies me, you say it wearies you; But how I caught it, found it, or came by it, What stuff 'tis made of, whereof it is born, I am to learn;	5
	And such a want-wit sadness makes of me, That I have much ado to know myself.	
SALERIO	Your mind is tossing on the ocean, There where your argosies with portly sail Like signiors and rich burghers on the flood, Or as it were the pageants of the sea, Do overpeer the petty traffickers That curtsy to them, do them reverence, As they fly by them with their woven wings.	10
SOLANIO	Believe me, sir, had I such venture forth, The better part of my affections would Be with my hopes abroad. I should be still Plucking the grass to know where sits the wind, Piring in maps for ports and piers and roads; And every object that might make me fear Misfortune to my ventures, out of doubt Would make me sad.	15 20
SALERIO	My wind cooling my broth Would blow me to an ague when I thought What harm a wind too great might do at sea. I should not see the sandy hour-glass run But I should think of shallows and of flats, And see my wealthy Andrew docked in sand, Vailing her high top lower than her ribs To kiss her burial. Should I go to church And see the holy edifice of stone,	25 30

JEDNÁNÍ I.

SCÉNA 1.

BENÁTKY. NA ULICI.

Vystoupí Antonio, Salerio a Solanio.

ANTONIO	Opravdu nevím, proč jsem nešťastný. A taky mi to vadí, jako vám. Ale co na mě padlo, kde se vzalo to, co mě drtí, mučí, sužuje, opravdu netuším.	5
	Trápení mi tak sedí na mozku, že už se v sobě vůbec nevyznám.	
SALERIO	V myšlenkách vznášíte se na vlnách oceánů, kde vaše koráby jak mořští velmožové skýtají úchvatnou podívanou. Shlížejí s pohrdáním na malé bárky kupců, jež kolébavě klaní se a kynou lodím, co letí na perutích plachet.	10
SOLANIO	Věřte mi, pane, já mít na vodě takové bohatství, pak budu pořád duchem s ním. Budu házet suchou trávou do vzduchu, abych odhadl směr větru, nad mapou budu zkoumat přístavy a trnout, co vše může ohrozit můj majetek, což by mě nepochybně dost skličovalo.	15 20
SALERIO	Fouknu do polívky, a hned se začnu třást při představě, jak příšerně to fouká na moři. Nesnesl bych se dívat, jak se sype v hodinách písek, protože bych hned viděl svou loď pohřbenou v mělčině s dřív vznosným stěžněm nyní zlomeným a líbajícím zem. Do chrámu šel bych a svatě zdi by mi hned připomněly	25 30

And not bethink me straight of dangerous rocks,
Which touching but my gentle vessel's side
Would scatter all her spices on the stream,
Enrobe the roaring waters with my silks,
And in a word, but even now worth this, 35
And now worth nothing? Shall I have the thought
To think on this, and shall I lack the thought
That such a thing bechanced would make me sad?
But tell not me; I know Antonio
Is sad to think upon his merchandise. 40

ANTONIO Believe me, no. I thank my fortune for it,
My ventures are not in one bottom trusted,
Nor to one place; nor is my whole estate
Upon the fortune of this present year:
Therefore my merchandise makes me not sad. 45

SOLANIO Why then you are in love.

ANTONIO Fie, fie!

SOLANIO Not in love neither? Then let us say you are sad
Because you are not merry; and 'twere as easy
For you to laugh and leap, and say you are merry
Because you are not sad. Now by two-headed Janus, 50
Nature hath framed strange fellows in her time:
Some that will evermore peep through their eyes,
And laugh like parrots at a bagpiper;
And other of such vinegar aspect
That they'll not show their teeth in way of smile 55
Though Nestor swear the jest be laughable.

Enter Bassanio, Lorenzo, and Gratiano.

Here comes Bassanio, your most noble kinsman,
Gratiano, and Lorenzo. Fare ye well,
We leave you now with better company.

SALERIO I would have stayed till I had made you merry, 60
If worthier friends had not prevented me.

ANTONIO Your worth is very dear in my regard.
I take it your own business calls on you,
And you embrace th' occasion to depart.

SALERIO Good morrow, my good lords. 65

BASSANIO Good signiors both, when shall we laugh? Say, when?
You grow exceeding strange. Must it be so?

SALERIO We'll make our leisures to attend on yours.
Exeunt Salerio and Solanio.

skaliska, která mohou prorazit
boky mé drahé lodě, kudy by se
do moře sypalo mé koření
a mým hedvábím zdobily se vlny.
Jaké to musí být, když teď jsem boháč, 35
a náhle nemám nic a nejsem nikdo?
Což mohu na to pomyslet a při tom
pomyslení nemyslet na nejhorší?
Ne, ne! Jste stále v duchu se svým zbožím,
proto jste, Antonio, nešťastný. 40

ANTONIO Věřte mi, tak to není. Naštěstí
jsem nesvěřil své zboží jedné lodi,
mé bohatství je na vícero místech
a jedna pohroma mě nezlomí.
Ne, zboží mi starosti nedělá. 45

SOLANIO Potom jste nejspíš zamilovaný.

ANTONIO Pche!

SOLANIO Ani to ne? No tak jste smutný proto,
že nejste veselý. A mohl byste
se smát a říkat, že jste veselý,
protože nejste smutný. Příroda 50
stvořila prapodivné exempláře:
jedny, co při každické pitomosti
se smějí, až jim slzy valí z očí,
a pak ty, co jsou pořád jako led
a nevyčení zuby v úsměvu 55
ani při nejvydařenějším vtipu.

Vystoupí Bassanio, Lorenzo a Graziano.

Jde sem váš vzácný přítel Bassanio
s pány Grazianem a Lorenzem.
A proto přenechávám místo lepším.

SALERIO Zůstal bych rád a zved vám náladu. 60
Ustoupit ale musím vzácnějším.

ANTONIO Víte, že si vás vážím, ale chápu,
že máte napilno a hodí se vám
se chopit záminky a odejít.

SALERIO Dobrého rána, drazí pánové. 65

BASSANIO Už jdete, páni? Nechcete se s námi
pobavit? Zasmát? Tak snad někdy příště.

SALERIO Kdykoli se vám bude hodit.
Odejdou Salerio a Solanio.

LORENZO	My Lord Bassanio, since you have found Antonio, We two will leave you, but at dinner-time I pray you have in mind where we must meet.	70
BASSANIO	I will not fail you.	
GRATIANO	You look not well, Signior Antonio, You have too much respect upon the world. They lose it that do buy it with much care. Believe me you are marvellously changed.	75
ANTONIO	I hold the world but as the world, Gratiano, A stage, where every man must play a part, And mine a sad one.	
GRATIANO	Let me play the fool, With mirth and laughter let old wrinkles come, And let my liver rather heat with wine Than my heart cool with mortifying groans. Why should a man, whose blood is warm within, Sit like his grandsire cut in alabaster? Sleep when he wakes? And creep into the jaundice By being peevish? I tell thee what, Antonio – I love thee, and 'tis my love that speaks – There are a sort of men whose visages Do cream and mantle like a standing pond, And do a willful stillness entertain, With purpose to be dressed in an opinion Of wisdom, gravity, profound conceit, As who should say: 'I am Sir Oracle, And when I ope my lips let no dog bark! O my Antonio, I do know of these That therefore only are reputed wise For saying nothing; when I am very sure If they should speak, would almost damn those ears Which hearing them would call their brothers fools. I'll tell thee more of this another time; But fish not with this melancholy bait For this fool gudgeon, this opinion. Come, good Lorenzo. Fare ye well awhile, I'll end my exhortation after dinner.	80 85 90 95 100
LORENZO	Well, we will leave you then till dinner-time. I must be one of these same dumb wise men, For Gratiano never lets me speak.	105
GRATIANO	Well, keep me company but two years more, Thou shalt not know the sound of thine own tongue.	

LORENZO	Bassanio, Antonia jste našel, a proto my dva půjdem. Na oběd však, prosím, přijďte. Počítáme s vámi.	70
BASSANIO	Dodržím slovo.	
GRAZIANO	Siñore Antonio, co je vám? Berete na svá bedra tíhu světa? Svět to neprospěje, vás to zničí. Opravdu, změnil jste se k nepoznání.	75
ANTONIO	Graziano, svět pro mě není nic než divadlo, kde každý má svou roli. Ta má je smutná.	
GRAZIANO	Já chci spíš hrát šaška a tvář mít plnou vrásek od smíchu. Raději ať mi víno spálí játra, než aby srdce mrzlo mrzoutstvím. Jak může člověk plný horké krve se tvářit jako vlastní náhrobek? Spát při bdění a žlučovitostí si barvit tvář? Mám vás rád, Antonio, a co vám řeknu, říkám jako přítel. Jsou lidé, jejichž obličej je jako krabatá krusta nad stojatou vodou. Důstojně mlčí, a tak budí zdání, že toho spoustu vědí, že jsou chytří a vzdělaní, jak by tím mlčením říkali: „Já jsem hlava, a když já otevřu ústa, psi ať neštěkají!“ Antonio, znám tolik lidí, kteří jen proto, že nic nikdy neřeknou, jsou bráni za mudrce, ale vím, že kdyby promluvili, ostatní by s hrůzou poznali, jací jsou tupci. Příště vám o tom řeknu víc. Však, prosím, na háček smutku nesnažte se chytat tu mřenku veřejného mínění. Jdem, Lorenzo. Prozatím na shledanou. Po obědě svůj projev dokončím.	80 85 90 95 100
LORENZO	Tak do oběda na shledanou, páni. Zřejmě i já jsem mlčenlivý tupec, když tenhle nepustí mě ke slovu.	105
GRAZIANO	Ještě dva roky budem přátelé, a zapomeneš na zvuk svého hlasu.	

ANTONIO	Fare you well! I'll grow a talker for this gear.	110
GRATIANO	Thanks, i' faith, for silence is only commendable In a neat's tongue dried and a maid not vendible. <i>Exeunt Gratiano and Lorenzo.</i>	
ANTONIO	It is that any thing now!	
BASSANIO	Gratiano speaks an infinite deal of nothing, more than any man in all Venice. His reasons are as two grains 115 of wheat hid in two bushels of chaff; you shall seek all day ere you find them, and when you have them, they are not worth the search.	
ANTONIO	Well, tell me now what lady is the same To whom you swore a secret pilgrimage, That you today promised to tell me of?	120
BASSANIO	'Tis not unknown to you, Antonio, How much I have disabled mine estate, By something showing a more swelling port Than my faint means would grant continuance. 125 Nor do I now make moan to be abridged From such a noble rate, but my chief care Is to come fairly off from the great debts Wherein my time something too prodigal Hath left me gaged. To you, Antonio, I owe the most in money and in love, 130 And from your love I have a warranty To unburden all my plots and purposes How to get clear of all the debts I owe.	
ANTONIO	I pray you, good Bassanio, let me know it, And if it stand, as you yourself still do, Within the eye of honour, be assured My purse, my person, my extremest means, Lie all unlocked to your occasions. 135	
BASSANIO	In my school-days, when I had lost one shaft, I shot his fellow of the self-same flight The self-same way with more advised watch To find the other forth, and by adventuring both I oft found both. I urge this childhood proof, Because what follows is pure innocence. 145 I owe you much, and like a willful youth, That which I owe is lost, but if you please To shoot another arrow that self way Which you did shoot the first, I do not doubt,	

ANTONIO	Sbohem! Do přístě ze mě bude mluvka.	110
GRAZIANO	Správně. Ať mlčí jen ty z jazyků, jež jsou v ústech zlých žen či v aspiku. <i>Odejdou Graziano a Lorenzo.</i>	
ANTONIO	Na tohle neřeknu už vůbec nic.	
BASSANIO	Graziano dokáže mluvit o ničem jako nikdo jiný v Benátkách. Mlátí prázdnou slámu, a jestli z ní 115 vymlátí dvě zrníčka smyslu, pak je to moc. Celý den aby člověk čekal, než z něho něco kloudného vypadne, ale výsledek za tu námahu stejně nestojí.	
ANTONIO	No dobře, ale teď mi prozrad', kdo je ta dáma, k níž se hodláš tajně vydat. Slíbil jsi mi, že mi to dneska řekneš. 120	
BASSANIO	Není vám, Antonio, neznámé, nakolik jsem své jmění promrhal tím, že jsem si žil na vysoké noze neúměrně svým skrovným prostředkům. 125 Nechci si naříkat na to, jak zle se teď budu protloukat. Má hlavní starost je, jak se čestně zbavit dluhů, které jsem při svém rozmařilém životě stih nadělat. Vám, Antonio, dlužím 130 nejvíce peněz, nejvíc přátelství a vaše láska je mi zárukou, že smím před vámi odkrýt plány, jak všechny ty dluhy řádně vyrovnat.	
ANTONIO	Prosím tě, drahý Bassanio, mluv, a můžeš si být jist, že pokud bude vše v mezích cti, což u tebe vždy bylo, mé peníze, má osoba, mé všechno bude tvým plánům zcela k dispozici. 135	
BASSANIO	Když v dětství zalétl mi někam šíp, tak vystřelil jsem druhý stejným směrem a bděle sledoval, kam dopadne. A tak jsem často s riskem ztráty obou oba dva našel. Beru příklad z dětství, abych zdůraznil nevinnost své prosby. 145 Dlužím vám moc. A že jsem neznal míru, tak nezbylo mi nic. Když ale vy druhý šíp vystřelíte stejným směrem jako ten první, ujišťuji vás,	

	As I will watch the aim, or to find both Or bring your latter hazard back again, And thankfully rest debtor for the first.	150
ANTONIO	You know me well, and herein spend but time To wind about my love with circumstance, And out of doubt you do me now more wrong In making question of my uttermost Than if you had made waste of all I have. Then do but say to me what I should do That in your knowledge may by me be done, And I am prest unto it; therefore speak.	155 160
BASSANIO	In Belmont is a lady richly left, And she is fair and, fairer than that word, Of wondrous virtues. Sometimes from her eyes I did receive fair speechless messages. Her name is Portia, nothing undervalued To Cato's daughter, Brutus' Portia. Nor is the wide world ignorant of her worth, For the four winds blow in from every coast Renowned suitors, and her sunny locks Hang on her temples like a golden fleece, Which makes her seat of Belmont Colchis' strand, And many Jasons come in quest of her. O my Antonio, had I but the means To hold a rival place with one of them, I have a mind presages me such thrift That I should questionless be fortunate!	165 170 175
ANTONIO	Thou know'st that all my fortunes are at sea, Neither have I money nor commodity To raise a present sum; therefore go forth, Try what my credit can in Venice do. That shall be racked, even to the uttermost, To furnish thee to Belmont, to fair Portia. Go presently inquire, and so will I, Where money is, and I no question make To have it of my trust, or for my sake.	180 185

	že nespustím ho z očí a pak vám buď vrátím oba, či aspoň ten druhý a první zůstanu vám vděčně dlužen.	150
ANTONIO	Znáš mě a víš, že chceš-li něco po mně, ztrácíš čas, pokud mluvíš v hádankách. Jestli si myslíš, že bych tobě mohl cokoli odmítnout, křivdíš mi víc, než kdybys všechno, co mám, rozházel. Prostě mi řekni, co bych podle tebe měl udělat, a může-li to pomoci, moc rád to udělám. Tak honem. Mluv!	155 160
BASSANIO	V Belmontu žije jistá dáma, která je bohatá a krásná, ba co víc, úchvatně ctnostná. Z jejích očí jsem onehdy vyčetl dost milou zprávu. Porcie jmenuje se – jako žena Brutova, jíž se ve všem vyrovná. Celý svět ví, jak vzácná je, a vítr k ní ze všech koutů světa přivádí význačné nápadníky. Zlaté vlasy na jejích skráních jsou jak zlaté rouno, Belmont je jako bájná Kolchida a mnoho Jásonů ji touží získat. Můj drahý Antonio, kdybych měl prostředky, jak se s nimi o ni utkat, jsem přesvědčený, že bych v souboji obstál a nakonec byl já tím šťastným!	165 170 175
ANTONIO	Jak víš, můj majetek je na moři. Hotovosti a zboží, co bych prodal, zas tolik nemám. Zjisti, jaký kredit má v Benátkách mé jméno. Půjč si na mě. Vyšponuj to co nejvíc, aby ses v Belmontu mohl před Porcií blýsknout. Zjisti, kdo může půjčit. Já jdu taky. Dobře se ví, jak dobře na tom jsem, půjčí mi – z přátelství, či s úrokem.	180 185

SCENE 2.

BELMONT. A ROOM IN PORTIA'S HOUSE.

Enter Portia with her waiting-woman, Nerissa.

- PORTIA By my troth, Nerissa, my little body is weary of this great world.
- NERISSA You would be, sweet madam, if your miseries were in the same abundance as your good fortunes are; and yet for aught I see, they are as sick that surfeit with too much as they that starve with nothing. It is no mean happiness therefore to be seated in the mean: superfluity comes sooner by white hairs, but competency lives longer.
- PORTIA Good sentences, and well pronounced. 10
- NERISSA They would be better if well followed.
- PORTIA If to do were as easy as to know what were good to do, chapels had been churches, and poor men's cottages princes' palaces. It is a good divine that follows his own instructions; I can easier teach twenty what were good to be done, than to be one of the twenty to follow mine own teaching. The brain may devise laws for the blood, but a hot temper leaps o'er a cold decree – such a hare is madness the youth, to skip o'er the meshes of good counsel the cripple. 20 But this reasoning is not in the fashion to choose me a husband. O me, the word choose! I may neither choose who I would, nor refuse who I dislike; so is the will of a living daughter curbed by the will of a dead father. Is it not hard, Nerissa, that I cannot choose one, nor refuse none? 25
- NERISSA Your father was ever virtuous, and holy men at their death have good inspirations; therefore the lott'ry that he hath devised in these three chests of gold, silver, and lead, whereof who chooses his meaning chooses 30 you, will no doubt never be chosen by any rightly but one who you shall rightly love. But what warmth is there in your affection towards any of these princely suitors that are already come?
- PORTIA I pray thee over-name them, and as thou namest them, I will describe them; and according to my description level at my affection. 35

SCÉNA 2.

BELMONT. POKOJ V PORCIINĚ DOMĚ.

Vystoupí Porcie se svou komornou Nerissou.

- PORCIE Řeknu ti, Nerisso, že moje tělíčko má toho velkého světa až po krk.
- NERISSA Nedivila bych se, madam, takovým řečem, kdybyste na tom byla stejně špatně, jak jste na tom dobře. Ale jak vidno, ti, co toho mají moc, mohou 5 strádat stejně jako ti, co nemají nic. A proto šťastní můžou být akorát lidi, co mají všeho tak akorát. Blahobytní rychleji zešediví, zato střídmí se dožívají vysokého věku.
- PORCIE Moudrá slova. 10
- NERISSA Moudré by bylo se jimi řídit.
- PORCIE Kdyby se každý řídil tím, co ví, že je moudré, pak by z kaplí byly chrámy a z chatrčí paláce. Jen svatý člověk koná tak, jak sám káže. Spíš dvacetkrát poradím dobře jiným, než abych 15 jedinkrát poradila dobře sama sobě. Chladným rozumem je možné zchladit horkou krev, ale horká krev vypálí rozum z hlavy. Bláznivé mládí je jako zajíc, kterého žádné kulhavé rady nedohoní. Jenže tímhle mudrováním si manželka 20 nevyberu. Nesnáším slovo „vybírat“, protože si ani nemůžu vybrat toho, kdo se mi líbí, ani odmítnout toho, kdo se mi nelíbí. A tak je vůle živé dcery svázána vůlí mrtvého otce. Nerisso, není to hrůza, že si nesmím zvolit, koho chci, ani odmítnout, 25 koho nechci?
- NERISSA Váš tatínek byl světec a takoví mívají před smrtí šťastná vnuknutí. A on vymyslel tu volbu ze tří skříněk: zlaté, stříbrné a olověné. Nepochybuju o tom, že nápadník, který zvolí tu správnou, 30 a tak vás získá, bude člověk, který bude nejvíce hoděn vaší lásky. Ale povězte mi, cítíte něco k některému z těch vzácných pánů, kteří se o vás přišli ucházet?
- PORCIE Tak mi je, prosím tě, vyjmenuj, a já ti každého 35 z nich popíšu. A podle toho, jak je popíšu, pochopíš, co k nim cítím.

- NERISSA First, there is the Neapolitan prince.
- PORTIA Ay, that's a colt indeed, for he doth nothing but talk of his horse, and he makes it a great appropriation to his 40 own good parts that he can shoe him himself. I am much afeard my lady his mother played false with a smith.
- NERISSA Then is there the County Palentine.
- PORTIA He doth nothing but frown, as who should say: 'And you will not have me, choose.' He hears merry tales 45 and smiles not. I fear he will prove the weeping philosopher when he grows old, being so full of unmannerly sadness in his youth. I had rather be married to a death's-head with a bone in his mouth than to either of these. God defend me from these two!
- NERISSA How say you by the French lord, Monsieur Le Bon?
- PORTIA God made him, and therefore let him pass for a man. In truth, I know it is a sin to be a mocker, but he! Why, he hath a horse better than the Neapolitan's, a better bad habit of frowning than the Count Palentine; he 55 is every man in no man. If a throstle sing, he falls straight a-cap'ring. He will fence with his own shadow. If I should marry him, I should marry twenty husbands. If he would despise me, I would forgive him, for if he love me to madness, I shall never requite him. 60
- NERISSA What say you then to Falconbridge, the young baron of England?
- PORTIA You know I say nothing to him, for he understands not me, nor I him. He hath neither Latin, French, nor Italian, and you will come into the court and swear 65 that I have a poor pennyworth in the English. He is a proper man's picture, but alas, who can converse with a dumb show? How oddly he is suited! I think he bought his doublet in Italy, his round hose in France, his bonnet in Germany, and his behaviour everywhere.
- NERISSA What think you of the Scottish lord, his neighbour?
- PORTIA That he hath a neighbourly charity in him, for he borrowed a box of the ear of the Englishman, and swore he would pay him again when he was able. I think the Frenchman became his surety and sealed 75 under for another.
- NERISSA How like you the young German, the Duke of Saxony's nephew?

- NERISSA Tak za prvé je tu ten neapolský princ.
- PORCIE Ano, to je to hřbě, co nemluví o ničem jiném než o své kobyle a chlubí se tím, že ji vlastnoručně 40 podkoval. Mám obavy, že se jeho maminka zapomněla s kovářem.
- NERISSA Další je ten mladý místodržící.
- PORCIE Pořád se jen mračí, jako by říkal: „Jestli mě nechceš, mně to nevadí!“ Žádnému vtipu se nezasměje. 45 A protože je tak nepatřičně zasmušilý už za mlada, bojím se, že k stáru zkysne a zahořkne ještě víc. Radši bych se vdala za mumii než za některého z těch dvou. Božínku, zachraň mě před nimi! 50
- NERISSA A jak se vám líbí ten Francouz, monsieur Le Bon?
- PORCIE Je to boží stvoření, takže připustíme, že to je lidská bytost. Já vím, že posmívat se jinému je hřích, ale koně má lepšího než ten Napolitán, mračí se ještě urputněji než pan místodržící. Má v sobě od každého něco 55 a sám není nic. Drozd venku zapíská, a on už tancuje podle něho. Šerموval by se svým vlastním stínem. Kdybych si ho vzala, vzala bych si dvacet manželů. Kdyby mě nenáviděl, já bych mu odpustila, protože i kdyby mě miloval až za hrob, nikdy bych ho nechtěla.
- NERISSA A co říkáte tomu mladému anglickému baronu Falconbridgeovi?
- PORCIE Nic mu neříkám, protože on nerozumí mně a já zase jemu. Neumí ani latinsky, ani francouzsky, ani italsky, a že moje angličtina stojí za starou belu, ti můžu 65 odpřisáhnout u nejvyššího soudu. Vypadá dobře, ale s obrázkem si ženská moc nepopovídá. A co má na sobě! Myslím, že si vestu koupil v Itálii, kalhoty ve Francii, klobouk v Německu a způsoby má každý pes jiná ves. 70
- NERISSA A co si myslíte o tom jeho sousedovi ze Skotska?
- PORCIE Že je to sused k pohledání. Od Angličana si vykoledoval pár facek a přísahal, že mu to vrátí, až bude moct. Francouz mu, tuším, 75 dělal ručitele a smluvně mu pak zajistil další výprask.
- NERISSA A jak se vám jeví ten mladý Němec, synovec saského vévody?

- PORTIA Very vildly in the morning, when he is sober, and most vildly in the afternoon, when he is drunk. When he is best, he is a little worse than a man, and when he is worst, he is little better than a beast. And the worst fall that ever fell, I hope I shall make shift to go without him. 80
- NERISSA If he should offer to choose, and choose the right casket, you should refuse to perform your father's will, if you should refuse to accept him. 85
- PORTIA Therefore for fear of the worst, I pray thee set a deep glass of Rhenish wine on the contrary casket, for if the devil be within, and that temptation without, I know he will choose it. I will do anything, Nerissa, ere I will be married to a sponge. 90
- NERISSA You need not fear, lady, the having any of these lords. They have acquainted me with their determinations, which is indeed to return to their home, and to trouble you with no more suit, unless you may be won by some other sort than your father's imposition depending on the caskets. 95
- PORTIA If I live to be as old as Sibylla, I will die as chaste as Diana, unless I be obtained by the manner of my father's will. I am glad this parcel of wooers are so reasonable, for there is not one among them but I dote on his very absence, and I pray God grant them a fair departure. 100
- NERISSA Do you not remember, lady, in your father's time, a Venetian, a scholar and a soldier, that came hither in company of the Marquis of Montferrat? 110
- PORTIA Yes, yes, it was Bassanio – as I think, so was he called.
- NERISSA True, madam; he, of all the men that ever my foolish eyes looked upon, was the best deserving a fair lady. 115
- PORTIA I remember him well, and I remember him worthy of thy praise.
Enter a Servingman.
How now, what news?
- SERVINGMAN The four strangers seek for you, madam, to take their leave; and there is a forerunner come from a fifth, the Prince of Morocco, who brings word the Prince his master will be here tonight. 120
- PORTIA If I could bid the fifth welcome with so good heart as

- PORCIE Ten je dost odporný po ránu, když je střízlivý, a ještě odpornější odpoledne, když je namol. Ve svém nejlepším stavu je o kus horší než člověk a ve svém nejhorším stavu je jen o kousínek lepší než zvíře. Když došlo na nejhorší, doufám, že se mi nějak podaří mu dát košem. 80
- NERISSA Kdyby se k té volbě odhodlal a vybral si správnou skříňku, pak byste se vzepřela tatínkově vůli, kdybyste mu nebyla po vůli. 85
- PORCIE Abychom tomu zabránily, musíš, prosím tě, postavit pohár rýnského na nesprávnou skříňku. I kdyžby byl uvnitř sám ďábel, ten ožrala by neodolal pokušení a sáhl by právě po ní. Udělala bych cokoli, Nerisso, abych si nemusela vzít násosku. 90
- NERISSA Pak buďte bez obav, madam. Žádný z těch pánů vám už jako manžel nehrozí. Řekli mi, že se vracejí domů a s námluvami vás dál nehodlají obtěžovat, když vás nemohou získat jinak než touhle loterií se skříňkami, co vymyslel váš pan otec. 95
- PORCIE I kdybych žila tak dlouho jako Sibylla, stejně umřu jako panna, jestli si mě žádný muž nevybere tak, jak to otec vymyslel. Ale jsem ráda, že tahle várka nápadníků byla rozumná, protože odchod žádného z nich mě nemrzí a přeju jim všem šťastnou cestu domů. 100
- NERISSA Vzpomínáte si, jak nás jednou, když ještě žil váš tatínek, navštívil jistý Benátčan, voják a učenec, v družině markýze z Montferratu? 110
- PORCIE Ano, ano, Bassanio – nebo tak nějak se jmenoval.
- NERISSA Právě tak. Ze všech mužských, na které kdy mé pošetilé oko padlo, by tenhle byl pro vzácnou dámu nejlepší. 115
- PORCIE Dobře si na něho pamatuju a opravdu si tvou chválu zaslouží.
Vystoupí Sloužící.
Copak nám neseš?
- SLOUŽÍCÍ Ti čtyři pánové nápadníci se přišli rozloučit. Navíc je tu posel od pátého nápadníka, marockého prince, a ten posel vzkazuje, že jeho pán, princ, dorazí ještě dneska večer. 120
- PORCIE Kéž bych tak toho pátého mohla uvítat se stejnou

I can bid the other four farewell, I should be glad of his approach. If he have the condition of a saint, 125 and the complexion of a devil, I had rather he should shrive me than wive me.

Come, Nerissa. Sirrah, go before.

Whiles we shut the gate upon one wooer,
another knocks at the door.

Exeunt.

SCENE 3.

VENICE. A PUBLIC PLACE.

Enter Bassanio with Shylock the Jew.

SHYLOCK Three thousand ducats, well.
BASSANIO Ay, sir, for three months.
SHYLOCK For three months, well.
BASSANIO For the which, as I told you, Antonio shall be bound.
SHYLOCK Antonio shall become bound, well. 5
BASSANIO May you stead me? Will you pleasure me? Shall I know your answer?
SHYLOCK Three thousand ducats for three months, and Antonio bound.
BASSANIO Your answer to that. 10
SHYLOCK Antonio is a good man.
BASSANIO Have you heard any imputation to the contrary?
SHYLOCK Ho, no, no, no, no! My meaning in saying he is a good man is to have you understand me that he is sufficient. Yet his means are in supposition: he hath an argosy 15 bound to Tripolis, another to the Indies; I understand moreover upon the Rialto, he hath a third at Mexico, a fourth for England, and other ventures he hath, squandered abroad. But ships are but boards, sailors but men; there be land-rats and water-rats, 20 water-thieves and land-thieves, I mean pirates, and then there is the peril of waters, winds, and rocks. The man is notwithstanding sufficient. Three thousand ducats; I think I may take his bond.
BASSANIO Be assured you may. 25

radostí, s jakou se rozžehnám s těmi čtyřmi. 125
Ale i kdyby měl povahu světce, jestli má kůži černou jako čert, tak s ním radši budu sdílet kostel než postel.

Pojďme, Nerisso. Zaveď mě k nim.

Jen co jeden ctitel zmizí,
musím za dalším.

Odejdou.

SCÉNA 3.

BENÁTKY. NA VEŘEJNÉM PROSTRANSTVÍ.

Vystoupí Bassanio a Žid Šajlok.

ŠAJLOK Tři tisíce dukátů, jojo.
BASSANIO Ano, na tři měsíce.
ŠAJLOK Na tři měsíce, jojo.
BASSANIO A jak jsem říkal, ručitelem za ně je pan Antonio.
ŠAJLOK Pan Antonio je ručitelem, ojoj. 5
BASSANIO Tak můžete mi půjčit? Uděláte mi tu laskavost? Co mi odpovíte?
ŠAJLOK Tři tisíce dukátů na tři měsíce a ručitelem je Antonio.
BASSANIO Vyjádřete se. 10
ŠAJLOK Antonio je dobrý.
BASSANIO Mluvil snad někdy někdo o něm špatně?
ŠAJLOK Ó ne, ne, ne, ne! Když říkám, že je dobrý, tak tím myslím, že je spolehlivý. Ovšem jeho prostředky jsou poněkud na vodě. Jedna jeho loď pluje do Tripolisu, druhá do Západní Indie a na Rialtu se povídá, že třetí má až v Mexiku, čtvrtou v Anglii, a ostatní rozfrčané všude možně. Jenže lodě jsou jenom prkna, námořníci jenom lidi, a pak tu jsou krysy: pozemské i vodní, a lupiči: pozemští 20 i vodní, tím myslím piráty, a k tomu bezedné hlubiny a vichry a útesy. Jenže Antonio je spolehlivý. Tři tisíce dukátů. Myslím, že jeho záruku můžu přijmout.
BASSANIO To si můžete být jist, že ano. 25

SHYLOCK I will be assured I may; and that I may be assur'd,
I will bethink me. May I speak with Antonio?

BASSANIO If it please you to dine with us.

SHYLOCK Yes, to smell pork, to eat of the habitation which your
prophet the Nazarite conjured the devil into. I will 30
buy with you, sell with you, talk with you, walk with
you, and so following; but I will not eat with you,
drink with you, nor pray with you. What news on the
Rialto? Who is he comes here?
Enter Antonio.

BASSANIO This is Signior Antonio. 35

SHYLOCK (*Aside*) How like a fawning publican he looks!
I hate him for he is a Christian;
But more, for that in low simplicity
He lends out money gratis, and brings down
The rate of usance here with us in Venice. 40
If I can catch him once upon the hip,
I will feed fat the ancient grudge I bear him.
He hates our sacred nation, and he rails
Even there where merchants most do congregate
On me, my bargains, and my well-won thrift, 45
Which he calls interest. Cursed be my tribe
If I forgive him!

BASSANIO Shylock, do you hear?

SHYLOCK I am debating of my present store,
And by the near guess of my memory,
I cannot instantly raise up the gross 50
Of full three thousand ducats. What of that?
Tubal, a wealthy Hebrew of my tribe,
Will furnish me. But soft, how many months
Do you desire? (*To Antonio*) Rest you fair, good signior,
Your worship was the last man in our mouths. 55

ANTONIO Shylock, albeit I neither lend nor borrow
By taking nor by giving of excess,
Yet to supply the ripe wants of my friend,
I'll break a custom. (*To Bassanio*) Is he yet possessed
How much ye would?

SHYLOCK Ay, ay, three thousand ducats. 60

ANTONIO And for three months.

SHYLOCK I had forgot – three months – (*To Bassanio*) you told me so.
Well then, your bond; and let me see – but hear you,

ŠAJLOK To si můžu být jist, ale abych si byl jist, musím se
pojistit. Chtěl bych si s panem Antoniem promluvit.

BASSANIO Tak pojdte s námi pojíst.

ŠAJLOK To tak, čuchat vepřové a ukusovat z těla, do kterého
váš prorok Ježíš zaklel ďábla. Prodávat vám budu, 30
kupovat od vás budu, mluvit s vámi budu, procházet
se s vámi budu i jiné věci, ale jíst, pít a modlit se
s vámi nebudu. Něco nového na Rialtu? Kdopak to
sem jde?
Vystoupí Antonio.

BASSANIO Siňor Antonio. 35

ŠAJLOK (*Stranou*) Culi se na mě jak výběrčí daní!
Nenávidím ho, protože je křesťan,
a hlavně proto, že půjčuje na dluh
bez úroku, a tak nám v Benátkách
všem kazí obchody. Kdybych se mu 40
tak někdy mohl dostat na kobytku,
já bych si na něm řádně zchladil žáhu.
Náš svatý národ z duše nesnáší,
mně, dokonce i před jinými kupci,
nadává, mému poctivému zisku 45
přezdívá lichva. Ať můj národ zhyne,
jestli mu odpustím!

BASSANIO Šajloku, co je?

ŠAJLOK Propočítávám v duchu, jak si stojím,
a jestliže mě paměť neklame,
ty tři tisíce v hotovosti bych 50
teď dohromady nedal. Co si počít?
Tubal, můj bohatý hebrejský známý,
mi pomůže. Však moment, na jak dlouho
to má být? (*K Antoniovi*) Moje úcta, vzácný pane.
Zrovna jsme tady o vás mluvili. 55

ANTONIO Šajloku, přestože mám zásadu
nedávat ani nebrat úrok z půjček,
zvyk poruším, jen abych pomohl
příteli v nouzi. (*K Bassaniovi*) Už ví, kolik bys
potřeboval?

ŠAJLOK Ano. Tři tisíce. 60

ANTONIO A na tři měsíce.

ŠAJLOK Zapomněl jsem. Tři měsíce. (*K Bassaniovi*) Já vím.
A teď k té záruce. Neříkal jste,

	Methoughts you said you neither lend nor borrow Upon advantage.	
ANTONIO	I do never use it.	65
SHYLOCK	When Jacob grazed his uncle Laban's sheep – This Jacob from our holy Abram was, As his wise mother wrought in his behalf, The third possessor; ay, he was the third –	
ANTONIO	And what of him? Did he take interest?	70
SHYLOCK	No, not take interest, not as you would say Directly int'rest. Mark what Jacob did: When Laban and himself were compromised That all the eanlings which were streaked and pied Should fall as Jacob's hire, the ewes being rank In end of autumn turned to the rams, And when the work of generation was Between these woolly breeders in the act, The skillful shepherd peeled me certain wands, And in the doing of the deed of kind, He stuck them up before the fulsome ewes, Who then conceiving did in eaning time Fall parti-coloured lambs, and those were Jacob's. This was a way to thrive, and he was blest; And thrift is blessing, if men steal it not.	75 80 85
ANTONIO	This was a venture, sir, that Jacob served for, A thing not in his power to bring to pass, But swayed and fashioned by the hand of heaven. Was this inserted to make interest good? Or is your gold and silver ewes and rams?	90
SHYLOCK	I cannot tell, I make it breed as fast. But note me, signior.	
ANTONIO	Mark you this, Bassanio, The devil can cite Scripture for his purpose. An evil soul producing holy witness Is like a villain with a smiling cheek, A goodly apple rotten at the heart. O, what a goodly outside falsehood hath!	95
SHYLOCK	Three thousand ducats – 'tis a good round sum. Three months from twelve; then let me see, the rate –	
ANTONIO	Well, Shylock, shall we be beholding to you?	100
SHYLOCK	Signior Antonio, many a time and oft In the Rialto you have rated me	

	že úrok z půjček nedáváte ani ho neberete?	
ANTONIO	Nikdy. Ze zásady.	65
ŠAJLOK	Když Jákob pásl ovce svého strýce Lábana – Jákob, jenž se přičiněním své moudré matky po Abrahamovi stal třetím dědicem a patriarchou!	
ANTONIO	No a co? Bral snad taky úroky?	70
ŠAJLOK	Ne, nebral úroky, tak jak je známe – ty přímé úroky. Šel na to jinak. S Lábanem dojednal si ve smlouvě, že jeho mzdou se stanou jehňata z příštího vrhu, však jen strakatá. Ke konci podzimu, když rujné ovce šly k beranům se pářit, jen co se ti huňáci do toho pustili, šikulka ovčák rozdychtěným ovcím před oči strčil pruty napolo sloupané z kůry. Ovce počaly a na jaře pak vrhly strakatá jehňátka, která byla Jákobova. Přičinil se a požehnán byl ziskem. Vždyť zisk je svatý, když se nekrade.	75 80 85
ANTONIO	Jákob byl pouze vykonavatelem vyššího záměru a neměl v moci učinit nic než to, co chtělo nebe. A tenhle příklad má obhájit lichvu? Jsou vaše peníze snad berani?	90
ŠAJLOK	To nevím, ale taky se mi množí. Teď k jiné věci.	
ANTONIO	Vidíš, Bassanio, čertu i Písmo někdy přijde vhod. Zlo, jež se svatou vírou zaštiťuje, je jako lotr s usměvavou tváří; jablko zvenku pěkné, uvnitř shnilé. Jak půvabná se může jevit faleš!	95
ŠAJLOK	Tři tisíce je pěkná sumička. A tři měsíce dává v úrocích –	
ANTONIO	Takže nám vyjdete vstříc, Šajloku?	100
ŠAJLOK	Siñore Antonio, na Rialtu jste mi už mockrát hrubě nadával	

	About my moneys and my usances. Still have I borne it with a patient shrug, For suff'rance is the badge of all our tribe. 105 You call me misbeliever, cut-throat dog, And spit upon my Jewish gaberdine, And all for use of that which is mine own. Well then, it now appears you need my help. Go to then, you come to me, and you say, 110 'Shylock, we would have moneys,' you say so; You, that did void your rheum upon my beard, And foot me as you spurn a stranger cur Over your threshold; moneys is your suit. What should I say to you? Should I not say, 115 'Hath a dog money? Is it possible A cur can lend three thousand ducats?' Or Shall I bend low and in a bondman's key, With bated breath and whisp'ring humbleness, Say this: 120 'Fair sir, you spet on me on Wednesday last, You spurned me such a day, another time You called me dog; and for these courtesies I'll lend you thus much moneys'?
ANTONIO	I am as like to call thee so again, 125 To spet on thee again, to spurn thee too. If thou wilt lend this money, lend it not As to thy friends, for when did friendship take A breed for barren metal of his friend? But lend it rather to thine enemy, 130 Who if he break, thou mayst with better face Exact the penalty.
SHYLOCK	Why, look you how you storm! I would be friends with you, and have your love, Forget the shames that you have stained me with, 135 Supply your present wants, and take no doit Of usance for my moneys, and you'll not hear me. This is kind I offer.
BASSANIO	This were kindness.
SHYLOCK	This kindness will I show. Go with me to a notary, seal me there 140 Your single bond; and in a merry sport If you repay me not on such a day, In such a place, such sum or sums as are

	kvůli mým penězům a úrokům. A já to vždycky trpělivě snášel – 105 Židé jsou zvyklí snášet utrpení. Křičel jste, že jsem bezvěrec, psí rasa, a dokonce jste plivl na můj kaftan, za to, jak zacházím s tím, co je mé. A teď se zdá, že po mně něco chcete. Přijdete za mnou a hned: „Šajloku, 110 potřebujeme půjčit peníze!“ Vy, který jste mi vousy poplival a zkopal mě jak prašivého psa, co přešel vám přes práh, chcete půjčit! Co vám mám na to říct? Co kdybych řekl: 115 „Má snad pes peníze? Může vám čokl zapůjčit tři tisíce dukátů?“ A nebo bych měl ohnout hřbet jak slouha a zajíkávě, plaše zamumlat 120 například tohle: „Vašnosti, ve středu jste po mně pliv, onehdy do mě kop a jindy zas mě nazval psem. Já za ty lichotky vám nyní půjčím, co si řeknete.“
ANTONIO	Mám sto chutí ti zase vynadat, 125 a plivnout na tebe a zkopat tě. Půjčíš-li mi, nepůjčuj příteli. Mohl by přítel od přítele chtít vymámit přírůstky z jalových mincí? Ty peníze půjč svému nepříteli, 130 a když ti nevrátí, snadněji můžeš ho obrát o pokutu.
ŠAJLOK	To je křiku! Já bych rád získal ve vás přítele. Chci zapomenout na ta příkoří, 135 vyhovět vaší žádosti, a to bez úroku, a vás to nezajímá. Není to dobrá nabídka?
BASSANIO	Až moc.
ŠAJLOK	Však já vám dokážu, jak dobrý jsem. Půjdeme k notáři a podepišem 140 společně dlužní úpis, do něhož jen v žertu napíšem, že pokud mi v určenou dobu na určeném místě

	Expressed in the condition, let the forfeit Be nominated for an equal pound Of your fair flesh, to be cut off and taken In what part of your body pleaseth me.	145
ANTONIO	Content, in faith, I'll seal to such a bond, And say there is much kindness in the Jew.	
BASSANIO	You shall not seal to such a bond for me, I'll rather dwell in my necessity.	150
ANTONIO	Why, fear not, man, I will not forfeit it. Within these two months, that's a month before This bond expires, I do expect return Of thrice three times the value of this bond.	
SHYLOCK	O father Abram, what these Christians are, Whose own hard dealings teaches them suspect The thoughts of others! Pray you tell me this: If he should break his day, what should I gain By the exaction of the forfeiture? A pound of man's flesh taken from a man Is not so estimable, profitable neither, As flesh of muttons, beefs, or goats. I say, To buy his favour, I extend this friendship. If he will take it, so, if not, adieu; And for my love I pray you wrong me not.	155 160 165
ANTONIO	Yes, Shylock, I will seal unto this bond.	
SHYLOCK	Then meet me forthwith at the notary's; Give him direction for this merry bond, And I will go and purse the ducats straight, See to my house, left in the fearful guard Of an unthrifty knave, and presently I'll be with you. <i>Exit.</i>	170
ANTONIO	Hie thee, gentle Jew. The Hebrew will turn Christian, he grows kind.	
BASSANIO	I like not fair terms and a villain's mind.	
ANTONIO	Come on, in this there can be no dismay, My ships come home a month before the day. <i>Exeunt.</i>	175

	určenou sumu nesplatíte, pak si od vás jako pokutu smím vzít libru vašeho masa vyříznutou vám z těla v místě, které já sám určím.	145
ANTONIO	To beru. To ti klidně podepíšu a řeknu, že ten Žid je zlatý člověk.	
BASSANIO	Takový úpis kvůli mně? To ne! To radši zůstanu dál ve své bídě.	150
ANTONIO	Neboj se, chlapče, smlouvu dodržím. Za dva měsíce, což je o měsíc dřív, než ta lhůta vyprší, mám zpět tři trojnásobky uvedené částky.	
ŠAJLOK	Při Abrahamovi, ti křesťané! Podle svých neurvalých způsobů soudí i jiné! Řekněte mi, prosím, i kdyby lhůtu překročil a já měl získat pokutu, nač by mi byla? Vždyť libra masa z těla člověka má menší cenu, nižší hodnotu než maso z těla ovce, krávy, kozy. Vstřícností chci si koupit jeho přízeň. A buď to přijme, nebo adié. Nesudte zle, co konám v dobré víře.	155 160 165
ANTONIO	Šajloku, ano, já to podepíšu.	
ŠAJLOK	Takže se uvidíme u notáře. Než sepíšete s ním ten vtipný úpis, já skočím domů pro ty peníze. Trnu při představě, že v domě hlídá jenom ten lehkovážný uličník. Tak brzy na shledanou. <i>Odejde.</i>	170
ANTONIO	Pospěš si, milý Žide. Že by se z toho Hebreje stal křesťan?	
BASSANIO	Laskavost u lotra je podezřelá.	
ANTONIO	Tu lhůtu stihnu. O to neměj strach. O měsíc dřív mám lodě v Benátkách. <i>Odejdou.</i>	175

ACT II.

SCENE 1.

BELMONT. A ROOM IN PORTIA'S HOUSE.

Flourish cornets. Enter the Prince of Morocco, a tawny Moor, all in white, and three or four followers accordingly, with Portia, Nerissa, and their train.

MOROCCO Mislike me not for my complexion,
The shadowed livery of the burnished sun,
To whom I am a neighbour and near bred.
Bring me the fairest creature northward born,
Where Phoebus' fire scarce thaws the icicles, 5
And let us make incision for your love,
To prove whose blood is reddest, his or mine.
I tell thee, lady, this aspect of mine
Hath feared the valiant; by my love, I swear
The best-regarded virgins of our clime 10
Have loved it too. I would not change this hue,
Except to steal your thoughts, my gentle queen.

PORTIA In terms of choice I am not sonly led
By nice direction of a maiden's eyes;
Besides, the lott'ry of my destiny 15
Bars me the right of voluntary choosing.
But if my father had not scanted me,
And hedged me by his wit to yield myself
His wife who wins me by that means I told you,
Yourself, renowned Prince, then stood as fair 20
As any comer I have looked on yet
For my affection.

MOROCCO Even for that I thank you;
Therefore I pray you lead me to the caskets
To try my fortune. By this scimitar
That slew the Sophy and a Persian prince, 25
That won three fields of Sultan Solymán,
I would o'erstare the sternest eyes that look,
Outbrave the heart most daring on the earth,
Pluck the young sucking cubs from the she-bear,

JEDNÁNÍ II.

SCÉNA 1.

BELMONT. KOMNATA V PORCIINĚ DOMĚ.

Fanfára. Vystoupí Marocký princ, černoch v bílém oblečení, jeho čtyři průvodci rovněž v bílém, Porcie, Nerissa a jejich družina.

MAR. PRINC Pro barvu kůže si mě neošklivte,
to slunce odělo mě do stínu,
blízko něj žiji a jsme téměř bratři.
Ať přijde plavovlasý Seveřan 5
z míst, kde si slunce o led láme zuby,
žilou nám pusťte a pak zkoumejte,
čí krev víc zahořela láskou k vám.
Řeknu vám, slečno, to, jak vypadám,
mé soky děsí, ale nejvzácnější 10
panny tam od nás velmi přitahují.
Za nic bych barvu kůže nevyměnil,
leda za vaši přízeň, královno.

PORCIE Když si mám vybrat, tak nehledím jen
na to, jak pohledné je to, nač hledím. 15
Osud si ale se mnou zahrál tak,
že svobodně si vybrat nemůžu.
Kdyby mě otec nezavázal k tomu,
že za manželku připadnout smím pouze
muži, jenž získá mě tak, jak už víte,
na vás bych, vzácný princí, nehleděla 20
jinýma očima než na ostatní
nápadníky.

MAR. PRINC I za to jsem vám vděčný.
Proto vás prosím, ukažte mi skříňky,
ať zkusím štěstí. Při své šavli, jíž jsem
perského šacha proklál, s níž jsem třikrát 25
zvítězil nad sultánem Sulejmanem,
prohlašuji, že před nikým bych necouv,
těm nejstatečnějším se postavil,
medvědicí od prsu mládě ukrad,

	Yea, mock the lion when 'a roars for prey, To win thee, lady. But alas the while! If Hercules and Lichas play at dice Which is the better man, the greater throw May turn by fortune from the weaker hand: So is Alcides beaten by his page, And so may I, blind fortune leading me, Miss that which one unworthier may attain, And die with grieving.	30 35
PORTIA	You must take your chance, And either not attempt to choose at all, Or swear before you choose, if you choose wrong Never to speak to lady afterward In way of marriage; therefore be advised.	40
MOROCCO	Nor will not. Come bring me unto my chance.	
PORTIA	First, forward to the temple; after dinner Your hazard shall be made.	
MOROCCO	Good fortune then! To make me blest or cursed'st among men. <i>Cornets. Exeunt.</i>	45

SCENE 2.
VENICE. A STREET.

Enter the Clown Launcelot Gobbo alone.

LAUNCELOT	Certainly my conscience will serve me to run from this Jew my master. The fiend is at mine elbow and tempts me, saying to me: 'Gobbo, Launcelot Gobbo, good Launcelot,' or 'good Gobbo,' or 'good Launcelot Gobbo, use your legs, take the start, run away.' My conscience says: 'No; take heed, honest Launcelot, take heed, honest Gobbo,' or as aforesaid, 'honest Launcelot Gobbo, do not run, scorn running with thy heels.' Well, the most courageous fiend bids me pack. 'Fial!' says the fiend; 'away!' says the fiend; 'for the heavens, rouse up a brave mind,' says the fiend, 'and run.' Well, my conscience, hanging about the neck of my heart, says very wisely to me: 'My honest friend Launcelot, being an honest man's son' – or rather an honest woman's son, for indeed my father did	5 10 15
-----------	---	---------------

	překřížil cestu lvu, co hlady řve, abych vás získal. Bohužel tak nelze! Kdyby si král a sluha měli házet kostkou o to, kdo z nich je na tom líp, Štěstěna může kámen překulit a sluha panovníka porazí. Stejně i mě smí slepá Štěstěna obrat o to, co horší než já získá, a zemřu žalem.	30 35
PORCIE	Rozmyslete se. Buď musíte od volby ustoupit, anebo slíbit, že když prohrajete, v životě žádnou ženu nepojmete za manželku. Své rozhodnutí zvažte.	40
MAR. PRINC	Jsem rozhodnutý. Zkusím svoje štěstí.	
PORCIE	Až po přísaze v chrámu. Po obědě pak bude volba.	
MAR. PRINC	Ta můj život změní! Buď v požehnání, nebo v zatracení. <i>Fanfáry. Odejdou.</i>	45

SCÉNA 2.
BENÁTKY. NA ULICI.

Vystoupí Lancelot Gobbo.

LANCELOT	Kdybich tak měl to svědomí utýct od svého pána Žida! Rarach Pokušitel mě tahá za rukáv a říká: „Gobbo, Lancelote Gobbo, milý Lancelote,” nebo „milý Gobbo,” nebo „milý Lancelote Gobbo, práskni do bot a uteč! Pryč odtud!“ Jenže Svědomí mě nabádá: „Neukvapuj se, poctivý Lancelote,” nebo „poctivý Gobbo,” nebo, jak shora řečeno: „Neukvapuj se, poctivý Lancelote Gobbo! Neutíkej! Neber nohy na ramena!” Ale neodbytný rarášek mě pošťuchuje: „Mazej!” povídá. „Zmiz!” naléhá. „Proboha, seber se a upaluj!” Načež Svědomí se vrhne mému srdci kolem krku a přemlouvá mě: „Můj poctivý příteli Lancelote, jsi synem poctivého otce –” spíš bych teda řek poctivý matky, protože táta občas tohle, jindy tamto, jak se co	5 10 15
----------	--	---------------

something smack, something grow to, he had a kind of taste – well, my conscience says: ‘Launcelot, budge not.’ ‘budge,’ says the fiend. ‘Budge not,’ says my conscience. ‘Conscience,’ say I, ‘you counsel well.’ ‘Fiend,’ say I, ‘you counsel well.’ To be ruled by my conscience, I should stay with the Jew my master, who, God bless the mark, is a kind of devil; and to run away from the Jew, I should be ruled by the fiend, who, saving your reverence, is the devil himself. Certainly the Jew is the very devil incarnation, and in my conscience, my conscience is but a kind of hard conscience, to offer to counsel me to stay with the Jew. The fiend gives the more friendly counsel: I will run, fiend; my heels are at your commandment, I will run.

Enter Old Gobbo with a basket.

- GOBBO Master young man, you, I pray you, which is the way to Master Jew’s? 30
- LAUNCELOT *(Aside)* O heavens, this is my true-begotten father, who being more than sand-blind, high gravel-blind, knows me not. I will try confusions with him.
- GOBBO Master young gentleman, I pray you, which is the way to Master Jew’s? 35
- LAUNCELOT Turn up on your right hand at the next turning, but at the next turning of all, on your left; marry, at the very next turning, turn of no hand, but turn down indirectly to the Jew’s house. 40
- GOBBO Be God’s sounties, ’twill be a hard way to hit. Can you tell me whether one Launcelot, that dwells with him, dwell with him or no?
- LAUNCELOT Talk you of young Master Launcelot? *(Aside)* Mark me now, now will I raise the waters. – Talk you of young Master Launcelot? 45
- GOBBO No ‘master’, sir, but a poor man’s son. His father, though I say’t, is an honest exceeding poor man and, God be thanked, well to live.
- LAUNCELOT Well, let his father be what ’a will, we talk of young Master Launcelot. 50
- GOBBO Your worship’s friend and Launcelot, sir.
- LAUNCELOT But I pray you, ergo, old man, ergo, I beseech you, talk you of young Master Launcelot.

šikne – prostě Svědomí do mě hučí: „Lancelote, zůstaň!” „Zdrhni,” pohání mě rarach. „Zůstaň,” brzdí mě Svědomí. „Svědomí,” říkám jednomu, „dobře mi radíš.“ „Rarachu Pokušiteli,” říkám druhému, „dobře mi radíš.“ Kdybych poslech Svědomí, zůstanu s tím Židem, svým pánem, kterej je, přísahám Bohu, napůl ďábel. Ale kdybych od Žida utek, poslechnu toho rohatýho, což je, s laskavým prominutím, ďábel sám. No jo, ale Žid je zosobněnej ďábel a Svědomí asi nemá žádný svědomí, když mi radí, abych zůstal u Žida. Proto mi ten rarach zřejmě radí líp. A já si, drahej rohatej Pokušiteli, dám poradit a беру roha.

Vystoupí starý Gobbo s košíkem.

- GOBBO Mladej pane – no vy. Prosím vás, kudy se jde k vzácnému panu Židovi? 30
- LANCELOT *(Stranou)* Propána, to je můj pravej prvorozenej otec, ale protože je na každý oko napůl slepej a na obě skoro úplně, tak mě nepoznává. Trochu si z něho vystřelím.
- GOBBO Mladej pane, prosím vás, kudy se jde k vzácnému panu Židovi? 35
- LANCELOT Nejdřív to vemte ostře doprava, ale ještě předtím zahněte v protisměru úplně doleva, a když se pak otočíte po pravý ruce nalevo, můžete jít oklikou rovnou za nosem k Židovu domu. 40
- GOBBO Božínku, to je ale složitá cesta! A můžete mi ještě říct, jestli ten Lancelot, co u něho bydlí, u něho bydlí, nebo nebydlí?
- LANCELOT Máte na mysli mladýho pana Lancelota? *(Stranou)* Teď uvidíte, jak ho dostanu. – Máte na mysli mladýho pana Lancelota? 45
- GOBBO Žádnyho „mladýho pana“, mladej pane. On je z chudý rodiny. Ale jeho táta – a já to snad můžu říct – je sice chudej, ale poctivej a, chválabohu, žije si náramně.
- LANCELOT Jeho tátu mi sem netahejte. Mluvíme přece o mým příteli, mladým panu Lancelotovi. 50
- GOBBO Váš přítel Lancelot není můj Lancelot, vzácněj pane.
- LANCELOT Proto vás prosím, a tudíž i žádám, starej pane, mluvte o mladým panu Lancelotovi.

GOBBO	Of Launcelot, an't please your mastership.	55
LAUNCELOT	Ergo, Master Launcelot. Talk not of Master Launcelot, father, for the young gentleman, according to Fates and Destinies, and such odd sayings, the Sisters Three, and such branches of learning, is indeed deceased, or as you would say in plain terms, gone to heaven.	60
GOBBO	Marry, God forbid! The boy was the very staff of my age, my very prop.	
LAUNCELOT	<i>(Aside)</i> Do I look like a cudgel or a hovel-post, a staff, or a prop? – Do you know me, father?	65
GOBBO	Alack the day, I know you not, young gentleman, but I pray you tell me, is my boy, God rest his soul, alive or dead?	
LAUNCELOT	Do you not know me, father?	
GOBBO	Alack, sir, I am sand-blind, I know you not.	70
LAUNCELOT	Nay, indeed if you had your eyes you might fail of the knowing me; it is a wise father that knows his own child. Well, old man, I will tell you news of your son. Give me your blessing; truth will come to light; murder cannot be hid long; a man's son may, but in the end truth will out.	75
GOBBO	Pray you, sir, stand up. I am sure you are not Launcelot, my boy.	
LAUNCELOT	Pray you let's have no more fooling about it, but give me your blessing. I am Launcelot, your boy that was, your son that is, your child that shall be.	80
GOBBO	I cannot think you are my son.	
LAUNCELOT	I know not what I shall think of that; but I am Launcelot, the Jew's man, and I am sure Margery your wife is my mother.	85
GOBBO	Her name is Margery indeed. I'll be sworn, if thou be Launcelot, thou art mine own flesh and blood. Lord worshipped might he be, what a beard hast thou got! Thou hast got more hair on thy chin than Dobbin my fill-horse has on his tail.	90
LAUNCELOT	It should seem then that Dobbin's tail grows backward. I am sure he had more hair of his tail than I have of my face when I last saw him.	

GOBBO	O panu Lancelotovi, jak pán ráčí.	55
LANCELOT	O mladým panu Lancelotovi. I když, otče, o mladým panu Lancelotovi je škoda mluvit, protože ten pán řízením osudu nebo vyšší moci nebo jak jinak se tomu učeně říká, když sudičky ustříhnou nit života, prostě natáh brka, nebo jak bysme lidově řekli, odešel na věčnost.	60
GOBBO	Bože chraň, ten chlapec byl mou oporou ve stáří, já na něm visel celým svým životem.	
LANCELOT	<i>(Stranou)</i> Vypadám snad jako hůl, berla nebo šibenice? – Znáte mě, otče?	65
GOBBO	Bohužel. Neznám vás, mladej pane, ale prosím vás, řekněte mi, jestli je můj synáček – dej mu pámbu věčný nebe – naživu, nebo ne.	
LANCELOT	Vy mě nepoznáváte, otče?	
GOBBO	Bohužel. Jsem napůl slepej a nepoznávám vás.	70
LANCELOT	I kdybyste měl oči jako rys, stejně byste nepoznal, jestli jsem váš, nebo ne. Ani nejprozíravější otcové si tím nemůžou bejt jistý. Starej pane, povím vám něco o vašem synovi. Dejte mi požehnání, protože pravda musí vyjít najevo. Vražda se neutají a i utajenej syn jednou vyjde na pravdu boží.	75
GOBBO	Prosím vás, pane, neklekejte. Vy určitě nejste můj syn Lancelot.	
LANCELOT	Tak dost už toho láskování a dejte mi svý požehnání. Jsem Lancelot, váš bejvalej chlapeček, váš současnej synáček a vaše věčný děťátko.	80
GOBBO	Mně se nezdá, že byste byl můj syn.	
LANCELOT	S tím se budete muset nějak vyrovnat, ale jsem Lancelot, Židův služebník, a vím jistě, že vaše žena Margot je moje máma.	85
GOBBO	Opravdu! Jmenuje se Margot. Hergot, že ty jsi Lancelot, moje vlastní tělo a krev. Ale pámbu odpusť, co se ti to udělalo na ksichtě? Vždyť ty máš víc chlupů na bradě, než má můj valach Dobbin na ocase.	90
LANCELOT	Pak má možná Dobbin ocas vepředu. Když jsem ho viděl naposled, tak jsem měl určitě míň chlupů na bradě než on na ocase.	

- GOBBO Lord, how art thou changed! How dost thou and thy master agree? I have brought him a present. 95
How 'gree you now?
- LAUNCELOT Well, well; but for mine own part, as I have set up my rest to run away, so I will not rest till I have run some ground. My master's a very Jew. Give him a present! Give him a halter. I am famished in 100
his service; you may tell every finger I have with my ribs. Father, I am glad you are come; give me your present to one Master Bassanio, who indeed gives rare new liveries. If I serve not him, I will run as far as God has any ground. O rare fortune, here comes 105
the man. To him, father, for I am a Jew if I serve the Jew any longer.
Enter Bassanio with a follower or two, one of them Leonardo.
- BASSANIO You may do so, but let it be so hasted that supper be ready at the farthest by five of the clock. See these letters delivered, put the liveries to making, and desire Gratiano to come anon to my lodging. 110
Exit one of his men.
- LAUNCELOT To him, father.
- GOBBO God bless your worship!
- BASSANIO Gramercy, wouldst thou aught with me?
- GOBBO Here's my son, sir, a poor boy – 115
- LAUNCELOT Not a poor boy, sir, but the rich Jew's man, that would, sir, as my father shall specify –
- GOBBO He hath a great infection, sir, as one would say, to serve –
- LAUNCELOT Indeed the short and the long is, I serve the Jew, 120
and have a desire, as my father shall specify –
- GOBBO His master and he, saving your worship's reverence, are scarce cater-cousins –
- LAUNCELOT To be brief, the very truth is that the Jew, having done me wrong, doth cause me, as my father, 125
being I hope an old man, shall frutify unto you –
- GOBBO I have here a dish of doves that I would bestow upon your worship, and my suit is –
- LAUNCELOT In very brief, the suit is impertinent to myself, as your worship shall know by this honest old man, and though I say it, though old man, yet poor man, my father.

- GOBBO Pane jo, ty ses ale změnil! Ale pověz, co ty a pán? 95
Jak vám to klape? Přinesl jsem mu dárek.
Vycházíte spolu?
- LANCELOT On se mnou vychází, ale já od něho odcházím, a dokud od něho nebudu úplně pryč, budu celej pryč z něho. Je to totiž Žid jak se patří. Nezaslouží si dárek, ale oprátku. V jeho službě jsem tak hladověl, 100
že mi můžete hrát obouřuč na žebra. Jsem tak rád, tatínku, že jste přišel. Váš dárek dáme panu Bassaniovi, kterej mi za něj dá krásnou novou livrej. Jestli neskončím u něho ve službě, tak skončím moc špatně. To máme štěstí, zrovna sem jde. 105
Za ním, otče, protože ať jsem Žid, jestli u toho Žida ještě zůstanu.
Vystoupí Bassanio s Leonardem a jinými sloužícími.
- BASSANIO Tak dobře, ale ať si pospíší a večere ať není později než v pět. Tyhle dopisy doruč, dohlédni, jestli už jsou ušité nové livreje a řekni Grazianovi, ať se staví u mě doma. 110
Odejde jeden ze sloužících.
- LANCELOT Za ním, otče!
- GOBBO Pozdrav pámbu, vzácnej pane!
- BASSANIO Nápodobně, co chceš?
- GOBBO Tady můj synek, chudej chlapec – 115
- LANCELOT Žádněj chudák, pane, když sloužím u bohatýho Žida, ale tady můj táta vám to vysvětlí.
- GOBBO Má velkou potřebu, vzácnej pane, abych tak řek, sloužit –
- LANCELOT Zkrátka, sloužím u Žida, ale věc se má tak, jak vám 120
tady můj táta vysvětlí.
- GOBBO Jeho pán a on jsou spolu, pán ráčí odpustit, na nejlepší cestě –
- LANCELOT Zkrátka, protože mi ten Žid ublížil, jsem na tom přesně tak, jak vám tady můj táta, jak doufám, 125
jak vám tenhle starej muž objasní.
- GOBBO Tady nesu pečený holoubátka pro vzácnýho pána. Jen vás chci požádat –
- LANCELOT Zkrátka, ta žádost je ode mě hodně arogantní, jak vám poví tenhle poctivej stařec, kterej je, abych tak řek, 130
i přes svůj pokročilej věk a bídnej zjev můj táta.

BASSANIO	One speak for both. What would you?	
LAUNCELOT	Serve you, sir.	
GOBBO	That is the very defect of the matter, sir.	
BASSANIO	I know thee well, thou hast obtained thy suit. Shylock thy master spoke with me this day, And hath preferred thee, if it be preferment To leave a rich Jew's service, to become The follower of so poor a gentleman.	135
LAUNCELOT	The old proverb is very well parted between my master Shylock and you, sir: you have the grace of God, sir, and he hath enough.	140
BASSANIO	Thou speak'st it well. Go, father, with thy son. Take leave of thy old master, and inquire My lodging out. (<i>To his followers</i>) Give him a livery More guarded than his fellows'; see it done.	145
LAUNCELOT	Father, in. I cannot get a service, no, I have ne'er a tongue in my head, well! (<i>Looking on his palm</i>) If any man in Italy have a fairer table, which doth offer to swear upon a book, I shall have good fortune. Go to, here's a simple line of life! Here's a small trifle of wives! Alas, fifteen wives is nothing! Eleven widows and nine maids is a simple coming-in for one man. And then to scape drowning thrice, and to be in peril of my life with the edge of a feather-bed, here are simple scapes. Well, if Fortune be a woman, she's a good wench for this gear. Father, come, I'll take my leave of the Jew in the twinkling. <i>Exit Clown with Old Gobbo.</i>	150
BASSANIO	I pray thee, good Leonardo, think on this: These things being bought and orderly bestowed, Return in haste, for I do feast tonight My best esteemed acquaintance. Hie thee, go.	160
LEONARDO	My best endeavours shall be done herein. <i>Enter Gratiano.</i>	
GRATIANO	Where's your master?	
LEONARDO	Yonder, sir, he walks. <i>Exit Leonardo.</i>	
GRATIANO	Signior Bassanio!	165

BASSANIO	Mluvte jen jeden. Co chcete?	
LANCELOT	Sloužit vám, pane.	
GOBBO	A v tom je ten problém, pane.	
BASSANIO	Znám tě a žádosti se vyhovuje. Šajlok, tvůj pán, dnes o tom se mnou mluvil a vzdal se tě v můj prospěch. Jakpak ale prospěje tobě přejít do služby od boháče k chudému pánovi?	135
LANCELOT	Hezky jste si s panem Šajlokem rozdělili to starý rčení: „Bůh a čest mé zboží jest.“ Vy máte tu první půlku a jemu zbylo to zboží.	140
BASSANIO	To dává smysl. Jděte oba dva, otec i syn, dát sbohem Židovi a přijďte ke mně. (<i>K službám</i>) Přineste mu livrej, a ať je zdobnější než jiné. Jděte.	145
LANCELOT	Otče, jdem! Já se prej o sebe neumím postarat! Já se prej neumím vyžvejknout! (<i>Studuje svou dlaň</i>) V celý Itálii nemá nikdo v hrsti tolik štěstí jako já. Tahle rovná bude čára života. Tyhle čářečky budou manželky. Patnáct manželek je skoro nic. Jedenáct vdov a devět panen je pro jednoho chlapa slušnej průměr. Tříkrát se málem utopím a jednu mě málem moje stará zalehne. Ale všhecko to přežiju. Jestli je Štěstěna ženská, pak je to podle mě vážně moc hodná holka, když mi tak přeje. Jdeme, otče. Rozloučím se se Židem, že ani nemrkne. <i>Odejdou Lancelot a starý Gobbo.</i>	150
BASSANIO	Prosím tě, Leonardo, soustřed' se, tohle vše nakup, nech dopravit na loď a pak se rychle vrať. Pořádám večer oslavu pro zvané. Tak už jdi. Honem!	160
LEONARDO	Zařídím všhecko, jak si přejete. <i>Vystoupí Graziano.</i>	
GRAZIANO	Kde je tvůj pán?	
LEONARDO	Tamhle se prochází. <i>Odejde Leonardo.</i>	
GRAZIANO	Bassanio!	165

BASSANIO Gratiano!

GRATIANO I have suit to you.

BASSANIO You have obtained it.

GRATIANO You must not deny me; I must go with you to Belmont.

BASSANIO Why then you must. But hear thee, Gratiano: 170
Thou art too wild, too rude, and bold of voice –
Parts that become thee happily enough,
And in such eyes as ours appear not faults,
But where thou art not known, why, there they show
Something too liberal. Pray thee take pain 175
To allay with some cold drops of modesty
Thy skipping spirit, lest through thy wild behaviour
I be misconstrued in the place I go to,
And lose my hopes.

GRATIANO Signior Bassanio, hear me:
If I do not put on a sober habit, 180
Talk with respect, and swear but now and then,
Wear prayer-books in my pocket, look demurely,
Nay more, while grace is saying hood mine eyes
Thus with my hat, and sigh and say amen,
Use all the observance of civility, 185
Like one well studied in a sad ostent
To please his grandam, never trust me more.

BASSANIO Well, we shall see your bearing.

GRATIANO Nay, but I bar tonight, you shall not gauge me
By what we do tonight.

BASSANIO No, that were pity. 190
I would entreat you rather to put on
Your boldest suit of mirth, for we have friends
That purpose merriment. But fare you well,
I have some business.

GRATIANO And I must to Lorenzo and the rest, 195
But we will visit you at supper-time.
Exeunt.

BASSANIO Graziano!

GRAZIANO Mám prosbu.

BASSANIO Řekni, a já ti ji splním.

GRAZIANO Nesmíš mě odmítnout. Já musím s tebou
do Belmontu.

BASSANIO Kdo musí, musí. Ale, Graziano, 170
jsi trochu divoký, řečný a hlučný,
což tobě naštěstí docela sluší
a našinec ti to rád promine,
ale tam, kde tě neznají, se to
může zdát jako hrubost. Snaž se, prosím, 175
poněkud zchladit horkou náuru,
nebo se tam pro tvoje bouřliváctví
budu já jevit jinačí, než jsem,
a ztratím naději.

GRAZIANO Bassanio,
já budu světec, budu hovořit 180
uctivě, nadávat jen tu a tam,
v kapse budu mít bibli, v očích vážnost,
před jídlem při modlitbě zakryju si
kloboukem tvář, vzdychnu a řeknu amen.
Způsobný budu jako chlapeček, 185
co dělá dojem na svou babičku,
a jestli ne, tak už mi nikdy nevěř.

BASSANIO Jsem na tebe opravdu zvědavý.

GRAZIANO Dnešek se ale ještě nepočítá.
Nesud' mě podle dneška.

BASSANIO Ani nápad. 190
Dneska chci, aby ses spíš odvázal,
protože očekávám přátele,
kteří se chtějí bavit. Zatím sbohem.
Teď musím ještě něco zařídit.

GRAZIANO A já teď musím spěchat za Lorenzem 195
a ostatními. Večer k tobě přijdem.
Odejdou.

SCENE 3.

THE SAME. A ROOM IN SHYLOCK'S HOUSE

Enter Jessica and the Clown Launcelot.

JESSICA I am sorry thou wilt leave my father so.
Our house is hell, and thou, a merry devil,
Didst rob it of some taste of tediousness.
But fare thee well, there is a ducat for thee,
And, Launcelot, soon at supper shalt thou see
Lorenzo, who is thy new master's guest. 5
Give him this letter, do it secretly,
And so farewell. I would not have my father
See me in talk with thee.

LAUNCELOT Adieu, tears exhibit my tongue. Most beautiful 10
pagan, most sweet Jew! If a Christian do not play
the knave and get thee, I am much deceived. But
adieu, these foolish drops do something drown my
manly spirit. Adieu!

JESSICA Farewell, good Launcelot. 15

Exit Launcelot.

Alack, what heinous sin is it in me
To be ashamed to be my father's child!
But though I am a daughter to his blood,
I am not to his manners. O Lorenzo,
If thou keep promise, I shall end this strife, 20
Become a Christian and thy loving wife.

Exit.

SCENE 4.

THE SAME. A STREET.

Enter Gratiano, Lorenzo, Salerio, and Solanio.

LORENZO Nay, we will slink away in supper-time,
Disguise us at my lodging, and return
All in an hour.

GRATIANO We have not made good preparation.

SALERIO We have not spoke us yet of torch-bearers. 5

SOLANIO 'Tis vile, unless it may be quaintly ordered,
And better in my mind not undertook.

SCÉNA 3.

BENÁTKY. POKOJ V ŠAJLOKOVĚ DOMĚ.

Vystoupí Jessika a Lancelot.

JESSIKA Mrzí mě, že jdeš pryč. Náš dům je peklo
a tvoje legrácky a čertoviny
alespoň od nás odháněly nudu.
Tak se měj dobře. (*Dá mu minci*) To je pro tebe. 5
A, Lancelote, k tvému novému
pánovi má dnes přijít na hostinu
Lorenzo. Dej mu tenhle dopis. Tajně!
Tak sbohem. Nechci, aby mě můj otec
viděl, jak si tu s tebou povídám.

LANCELOT Sbohem. Zmůžu se už jenom na slzy. Krásná 10
pohanko, líbezná Židovečko! Ať se propadnu,
jestli tě tátovi jednou nevyfoukne nějaký křesťan.
Sbohem, děvče! Ty pitomý slzy ze mě vyplavily
mužnýho ducha. Sbohem!

JESSIKA Sbohem, můj milý Lancelote. 15

Odejde Lancelot.

Určitě je to odpudivý hřích
stydět se, že jsem dcerou svého otce!
Krví jsme svoji, povahou však cizí.
Lorenzo, zbav mě toho trápení. 20
Jestliže vytrvá tvé odhodlání,
stanu se křesťankou a tvojí paní.

Odejde.

SCÉNA 4.

BENÁTKY. NA ULICI.

Vystoupí Graziano, Lorenzo, Salerio a Solanio.

LORENZO Vytratíme se při večěři, u mě
se převlékneme do masek a zpátky
budeme do hodiny.

GRAZIANO Nestačili jsme všechno připravit.

SALERIO Nevíme ani, kdo ponese louče. 5

SOLANIO Než abychom to celé zpackali,
radši to vůbec nebudeme dělat.

LORENZO 'Tis now but four of clock, we have two hours
To furnish us.
Enter Launcelot with a letter.
Friend Launcelot, what's the news?

LAUNCELOT And it shall please you to break up this, it shall seem to signify. 10

LORENZO I know the hand; in faith, 'tis a fair hand,
And whiter than the paper it writ on
Is the fair hand that writ.

GRATIANO Love-news, in faith.

LAUNCELOT By your leave, sir. 15

LORENZO Whither goest thou?

LAUNCELOT Marry, sir, to bid my old master the Jew to sup tonight
with my new master the Christian.

LORENZO Hold here, take this. *(Gives him a coin)* Tell gentle Jessica
I will not fail her, speak it privately. 20
Exit Launcelot.
Go, gentlemen,
Will you prepare you for this masque tonight?
I am provided of a torch-bearer.

SALERIO Ay, marry, I'll be gone about it straight.

SOLANIO And so will I.

LORENZO Meet me and Gratiano 25
At Gratiano's lodging some hour hence.

SALERIO 'Tis good we do so.
Exeunt Salerio and Solanio.

GRATIANO Was not that letter from fair Jessica?

LORENZO I must needs tell thee all. She hath directed
How I shall take her from her father's house, 30
What gold and jewels she is furnished with,
What page's suit she hath in readiness.
If e'er the Jew her father come to heaven,
It will be for his gentle daughter's sake,
And never dare misfortune cross her foot, 35
Unless she do it under this excuse,
That she is issue to a faithless Jew.
Come go with me, peruse this as thou goest.
Fair Jessica shall be my torch-bearer.
Exeunt.

LORENZO Jsou teprv čtyři, za dvě hodiny
toho dost stihnem.
Vystoupí Lancelot s dopisem.
Lancelote, co chceš?

LANCELOT Já nic, ale možná vy budete chtít tohle otevřít, 10
jestli se chcete něco dozvědět.

LORENZO To písmo znám. I ruku, co to psala,
jež bělostnější je než papír, na nějž
to napsala.

GRAZIANO Milostné psaníčko.

LANCELOT Poroučím se, pane. 15

LORENZO Kam jdeš?

LANCELOT Jdu vyřídít svému starému pánovi Židovi pozvání
na hostinu ke svému novému pánovi křesťanovi.

LORENZO Počkej. Na, tumáš. *(Dá mu minci)* Řekni Jessice,
že můj slib platí. Řekni jí to tajně. 20
Odejde Lancelot.
Jdem, pánové.
Připravíte se na ten průvod masek?
Já už jsem si obstaral světloňoše.

SALERIO Báječně. Taky si ho ihned najdu.

SOLANIO Já taky.

LORENZO Sejdeme se všichni asi 25
tak do hodiny u Graziana.

SALERIO Tak dobře. Dohodnuto.
Odejdou Salerio a Solanio.

GRAZIANO Píše ti tvoje krásná Jessika?

LORENZO Já ti to teda řeknu. Radí mi, 30
jak ji mám unést z otcovského domu.
Vezme si s sebou klenoty a zlato
a bude převlečena za páže.
Jestli kdy přijde ten Žid, její otec,
do nebe, potom pouze díky ní. 35
Kéž nikdy ji nic zlého nepotká,
a bude-li mít smůlu, pak jen proto,
že dítětem je bezbožného Žida.
Pojď. Můžeš si to klidně přecíst cestou.
Mým světloňošem bude Jessika.
Odejdou.

SCENE 5.

THE SAME. BEFORE SHYLOCK'S HOUSE.

Enter Shylock the Jew and the Clown Launcelot.

- SHYLOCK Well, thou shalt see, thy eyes shall be thy judge,
The difference of old Shylock and Bassanio. –
What, Jessica! – Thou shalt not gormandize,
As thou hast done with me – What, Jessica! –
And sleep and snore, and rend apparel out – 5
Why, Jessica, I say!
- LAUNCELOT Why, Jessica!
- SHYLOCK Who bids thee call? I do not bid thee call.
- LAUNCELOT Your worship was wont to tell me I could do nothing
without bidding.
Enter Jessica.
- JESSICA Call you? What is your will? 10
- SHYLOCK I am bid forth to supper, Jessica.
There are my keys. But wherefore should I go?
I am not bid for love, they flatter me,
But yet I'll go in hate, to feed upon
The prodigal Christian. Jessica, my girl, 15
Look to my house. I am right loath to go;
There is some ill a-brewing towards my rest,
For I did dream of money-bags tonight.
- LAUNCELOT I beseech you, sir, go. My young master doth expect
your reproach. 20
- SHYLOCK So do I his.
- LAUNCELOT And they have conspired together. I will not say you
shall see a masque, but if you do, then it was not for
nothing that my nose fell a-bleeding on Black Monday
last at six a' clock i' th' morning, falling out that year 25
on Ash We'n'sday was four year in th' afternoon.
- SHYLOCK What, are there masques? Hear you me, Jessica:
Lock up my doors, and when you hear the drum
And the vile squealing of the wry-necked fife,
Clamber not you up to the casements then, 30
Nor thrust your head into the public street
To gaze on Christian fools with varnished faces;
But stop my house's ears, I mean my casements;
Let not the sound of shallow fopp'ry enter

SCÉNA 5.

BENÁTKY. PŘED ŠAJLOKOVÝM DOMEM.

Vystoupí Šajlok a Lancelot.

- ŠAJLOK Sám uvidíš, na vlastní kůži poznáš
ten rozdíl mezi mnou a Bassaniem. –
Jessiko! – Tam ti bude kručet v břiše.
Tam nebudeš se cpát jak u mě. – Kde jsi? –
Válet se, chrápat, ničit nové šaty. 5
Jessiko, haló!
- LANCELOT Haló, Jessiko!
- ŠAJLOK Kdo se tě prosil? Chtěl jsem, abys volal?
- LANCELOT To ne, ale vždycky jste mi nadával: „Musím se tě prosit,
abys něco udělal?“ Tak teď to dělám bez prosení.
Vystoupí Jessika.
- JESSIKA Volal jste, otče? Co si přejete? 10
- ŠAJLOK Jsem pozván na večeri, Jessiko.
Tady jsou klíče. Ale proč tam chodit?
Nezvou mě z přátelství, jsou pokrytci.
A půjdu. Na just! Dám si do nosu!
Ať tratí, křesťan! Dcerko! Jessiko! 15
Dohlédni na dům. Nechce se mi tam.
Mám nějaké neblahé tušení
a v noci se mi zdálo o penězích.
- LANCELOT Milostpane, pojďte. Můj mladej pán je na vás úplně
nažhavenej. 20
- ŠAJLOK Já na něj taky.
- LANCELOT Viděl jsem, jak si něco tajně domlouvaj. Neříkám,
že bude průvod masek, ale jestli bude, pak se mi na
černý pondělí v šest hodin ráno přesně na rok od
loňský popeleční středy, co byla před čtyřma rokama 25
odpoledne, ta krev z nosu nespustila nadarmo.
- ŠAJLOK Co? Chtějí přijít v maskách? Jessiko,
vše pozamykej, a až uslyšíš
bubínek a kvičení píšťaly,
ne abys hned šla z okna okukovat 30
křesťanské kašpary v té maškarádě.
Ne, zacpi domu uši – chci říct okna –,
ať tahle rozjívená zábava
nenaruší v mém spořádaném domě

My sober house. By Jacob's staff I swear 35
I have no mind of feasting forth tonight;
But I will go. Go you before me, sirrah,
Say I will come.

LAUNCELOT I will go before, sir.
Mistress, look out at window for all this –
There will come a Christian by, 40
Will be worth a Jewess' eye.

Exit.

SHYLOCK What says that fool of Hagar's offspring, ha?
JESSICA His words were 'Farewell, mistress!' – nothing else.
SHYLOCK The patch is kind enough, but a huge feeder, 45
Snail-slow in profit, and he sleeps by day
More than the wild-cat. Drones hive not with me,
Therefore I part with him, and part with him
To one that I would have him help to waste
His borrowed purse. Well, Jessica, go in, 50
Perhaps I will return immediately.
Do as I bid you, shut doors after you;
Fast bind, fast find –
A proverb never stale in thrifty mind.

Exit.

JESSICA Farewell, and if my fortune be not crossed, 55
I have a father, you a daughter, lost.
Exit.

SCENE 6.**THE SAME.**

Enter two of the masquers, Gratiano and Salerio.

GRATIANO This is the penthouse under which Lorenzo
Desired us to make stand.
SALERIO His hour is almost past.
GRATIANO And it is marvel he out-dwells his hour,
For lovers ever run before the clock.
SALERIO O, ten times faster Venus' pigeons fly 5
To seal love's bonds new made, than they are wont
To keep obliged faith unforfeited!

vážnost a klid. Při Jákobově holi, 35
přisahám, že mám pramalou chuť k jídlu,
ale jdu. Můžeš jim to vyřídít,
že dneska přijdu.

LANCELOT Tak já pádím napřed.
– A ty se koukej z okna, uvidíš tam
křesťana, co Židovce 40
tajně vnikl do srdce.

Odejde.

ŠAJLOK Co ti to povídal ten filišťín, he?
JESSIKA Řekl mi: „Sbohem, slečno!” – to je vše.
ŠAJLOK Zlý není, ale je to hrozný žrout, 45
líný jak šnek a spal by celý den
jak kočka za pecí. Než krmit trubce,
raději ať si jde, zvláště když jde k tomu,
kterému pomůže se řádně prásknout
přes cizí kapsu. Jessiko, jdi dovnitř. 50
Možná se vrátím brzy. Udělej,
jak jsem ti řekl! Pečlivě vše zamkni!
Opatrnost je matka moudrosti.
A dobrý zámek klid ti zajistí.

Odejde.

JESSIKA Sbohem, a jestli tomu osud chce, 55
přišel jste o dceru, já o otce.
Odejde.

SCÉNA 6.**TAMTÉŽ.**

Vystoupí Graziano a Salerio v maskách.

GRAZIANO To je dům, před kterým se máme sejít
s Lorenzem.
SALERIO Už by tu měl ale být.
GRAZIANO Je divné, že se zpozdil. Milenci
spíš předbíhají čas než naopak.
SALERIO Desetkrát rychleji se dávají 5
přísahy nové lásky nežli plní
smlouvy té staré, jež jsou dávno prošlé!

GRATIANO	That ever holds. Who riseth from a feast With that keen appetite that he sits down? Where is the horse that doth untread again His tedious measures with the unbated fire That he did pace them first? All things that are, Are with more spirit chased than enjoyed. How like a younger or a prodigal The scarfed bark puts from her native bay, Hugged and embraced by the strumpet wind! How like the prodigal doth she return, With over-weathered ribs and ragged sails, Lean, rent, and beggared by the strumpet wind! <i>Enter Lorenzo.</i>	10 15
SALERIO	Here comes Lorenzo, more of this hereafter.	20
LORENZO	Sweet friends, your patience for my long abode; Not I but my affairs have made you wait. When you shall please to play the thieves for wives, I'll watch as long for you then. Approach, Here dwells my father Jew. Ho! Who's within? <i>Enter Jessica above in boy's clothes.</i>	25
JESSICA	Who are you? Tell me for more certainty, Albeit I'll swear that I do know your tongue.	
LORENZO	Lorenzo, and thy love.	
JESSICA	Lorenzo, certain, and my love indeed, For who love I so much? And now who knows But you, Lorenzo, whether I am yours?	30
LORENZO	Heaven and thy thoughts are witness that thou art.	
JESSICA	Here, catch this casket, it is worth the pains. I am glad 'tis night, you do not look on me, For I am much ashamed of my exchange. But love is blind, and lovers cannot see The pretty follies that themselves commit, For if they could, Cupid himself would blush To see me thus transformed to a boy.	35
LORENZO	Descend, for you must be my torch-bearer.	40
JESSICA	What, must I hold a candle to my shames? They in themselves, good sooth, are too too light. Why, 'tis an office of discovery, love, And I should be obscured.	
LORENZO	So are you, sweet,	

GRAZIANO	To ano. Kdo by vstával od stolu se stejnou chutí, s jakou k němu sedal? Jaký kůň vracel by se z projížďky se stejným tryskem po svých stopách zpět, jako když pádil ven? Po novém planem, a když to máme, plamen vyhasne. Jak mladík vyráží si z přístavu plachtami opentlený koráb, jež hýčká a objímá ta děvka vítr! Když vrací se, je jako po flámu, žeбра mu lezou, z plachet zbyly cáry, jak oškubala ho ta děvka vítr! <i>Vystoupí Lorenzo.</i>	10 15
SALERIO	Jde Lorenzo. Víc o tom později.	20
LORENZO	Přátelé, omlouvám se. To ne já, ale mé věci nechaly vás čekat. Až budete si vy krást manželky, vydržím na vás čekat stejně dlouho. Zde bydlí můj tchán Žid. Je někdo doma? <i>Vystoupí Jessica nahoře v chlapeckém převleku.</i>	25
JESSIKA	Kdo je tam? Řekni, ať se ujistím, i když tě podle hlasu poznávám.	
LORENZO	Jsem Lorenzo, tvá láska.	
JESSIKA	Lorenzo jistě, určitě má láska, když tě tak miluju. Ale kdo ví, jestli mě, Lorenzo, máš taky rád?	30
LORENZO	Nebe a tvoje srdce jsou mi svědkem.	
JESSIKA	Chytni tu skříňku, stojí za námahu. Jsem ráda, že mě skrývá noční tma. Stydím se za to, jak teď vypadám. Láska je ale slepá, milenci nevidí, jaké tropí hlouposti. I Amor by se studem červenal, kdyby mě viděl, jak jdu za kluka.	35
LORENZO	Pojď dolů, budeš muset nést mou louč.	40
JESSIKA	Mám na svou hanbu ještě svítit? Proč? Už takhle sama září na sto honů. Miláčku, já se musím schovávat, ne ukazovat.	
LORENZO	Pod svícnem je tma.	

Even in the lovely garnish of a boy. 45
 But come at once,
 For the close night doth play the runaway,
 And we are stayed for at Bassanio's feast.

JESSICA I will make fast the doors, and gild myself
 With some more ducats, and be with you straight. 50
Exit above.

GRATIANO Now by my hood, a gentle, and no Jew.

LORENZO Beshrew me but I love her heartily,
 For she is wise, if I can judge of her,
 And fair she is, if that mine eyes be true,
 And true she is, as she hath proved herself; 55
 And therefore, like herself, wise, fair, and true,
 Shall she be placed in my constant soul.
Enter Jessica.
 What, art thou come? On, gentlemen, away!
 Our masquing mates by this time for us stay.
Exit with Jessica and Salerio.
Enter Antonio.

ANTONIO Who's there? 60

GRATIANO Signior Antonio!

ANTONIO Fie, fie, Gratiano, where are all the rest?
 'Tis nine a' clock – our friends all stay for you.
 No masque tonight, the wind is come about,
 Bassanio presently will go aboard. 65
 I have sent twenty out to seek for you.

GRATIANO I am glad on't. I desire no more delight
 Than to be under sail, and gone tonight.
Exeunt.

SCENE 7.

BELMONT. A ROOM IN PORTIA'S HOUSE.

Flourish cornets. Enter Portia with the Prince of Morocco and both their trains.

PORTIA Go, draw aside the curtains and discover
 The several caskets to this noble prince.
 Now make your choice.

V tom klučičím tě nikdo nepozná. 45
 Pojď honem dolů!
 Večer se vykrádá pryč do noci
 a na hostinu přijdeme už pozdě.

JESSIKA Jen to tu zavřu, okrášlím se ti
 zlatem a penězi a hned jsem tam. 50
Odejde naboře.

GRAZIANO Ona je anděl, žádná Židovka.

LORENZO Taky ji zatraceně miluju.
 Je totiž chytrá, pokud mohu soudit,
 a krásná, jestli neklame mě zrak, 55
 a oddaná, jak právě dokázala,
 a tahle krásná, chytrá, oddaná
 už nadosmrtní bude pouze má.
Vystoupí Jessika.
 Tak už jsi tady? Páni, můžem jít!
 Ostatní masky na nás čekají.
Odejde s Jessikou a Saleriem.
Vystoupí Antonio.

ANTONIO Kdo je tam? 60

GRAZIANO Siñore Antonio!

ANTONIO Graziano, kam jste se poděli?
 Je devět hodin a vy pořád nikde.
 Maškary nebudou. Zvedl se vítr
 a Bassanio už je na palubě. 65
 Dvacet mých lidí vás teď všude hledá.

GRAZIANO Největší ze všech požitků je ten,
 že ještě dneska v noci odplujem.
Odejdou.

SCÉNA 7.

BELMONT. KOMNATA V PORCIINĚ DOMĚ.

Fanfára. Vystoupí Porcie a Marocký princ se svými družinami.

PORCIE Odhrňte závěs a ukažte princovi
 skříňky, z nichž bude muset vybírat.
 Tak prosím.

MOROCCO	This first, of gold, who this inscription bears, 'Who chooseth me shall gain what many men desire'; The second, silver, which this promise carries, 'Who chooseth me shall get as much as he deserves'; This third, dull lead, with warning all as blunt, 'Who chooseth me must give and hazard all he hath.' How shall I know if I do choose the right?	5 10
PORTIA	The one of them contains my picture, Prince: If you choose that, then I am yours withal.	
MOROCCO	Some god direct my judgment! Let me see, I will survey th' inscriptions back again. What says this leaden casket? 'Who chooseth me must give and hazard all he hath.' Must give – for what? For lead, hazard for lead? This casket threatens. Men that hazard all Do it in hope of fair advantages; A golden mind stoops not to shows of dross. I'll then nor give nor hazard aught for lead. What says the silver with her virgin hue? 'Who chooseth me shall get as much as he deserves.' As much as he deserves! Pause there, Morocco, And weigh thy value with an even hand. If thou beest rated by thy estimation, Thou dost deserve enough, and yet enough May not extend so far as to the lady; And yet to be afeard of my deserving Were but a weak disabling of myself. As much as I deserve! Why, that's the lady. I do in birth deserve her, and in fortunes, In graces, and in qualities of breeding; But more than these, in love I do deserve. What if I strayed no farther, but chose here? Let's see once more this saying graved in gold: 'Who chooseth me shall gain what many men desire.' Why, that's the lady, all the world desires her. From the four corners of the earth they come To kiss this shrine, this mortal breathing saint. The Hyrcanian deserts and the vasty wilds Of wide Arabia are as throughfares now For princes to come view fair Portia. The watery kingdom, whose ambitious head Spets in the face of heaven, is no bar To stop the foreign spirits, but they come	15 20 25 30 35 40 45

MAR. PRINC	První je zlatá a je na ní nápis: „Zvol mne, a získáš, po čem mnozí touží.“ Druhá je stříbrná a nese slib: „Zvol mne, a získáš, co si zasloužíš.“ Ta třetí, olověná, varuje: „Zvol mne, a dáváš v sázku vše, co máš.“ Jak poznám, že jsem zvolil správnou skříňku?	5 10
PORCIE	V té správné je můj portrét, vzácný princí. Tu, když si vyberete, budu vaše.	
MAR. PRINC	Kéž bohové mi pomohou! Tak počkat. Vezmu to ještě jednou odzadu. Co říká olověná skříňka? „Zvol mne, a dáváš v sázku vše, co máš.“ Všechno, co mám? Dát v sázku? Pro olovo? Ta skříňka vyhrožuje. Vše dá v sázku jen ten, kdo věří, že si polepší. Má zlatá víra neskloní se k šuntu, a proto nevsadím vše pro olovo. Panenské stříbro, copak ty mi povíš? „Zvol mne, a získáš, co si zasloužíš.“ Co já si zasloužím? Teď, princí, pozor! Na spravedlivých vahách zvaž svou cenu. Kdyby šlo o to, jak sám sebe cením, pak zasloužím si moc, ale to moc pro tuto slečnu nemusí být dost. Naopak nepřiznat si svoji cenu může jen slaboch, jenž se podceňuje. Co já si zasloužím? Ji zasloužím si. Svým skvělým původem, svým bohatstvím, charakterem a dobrým vychováním, a hlavně proto, že ji miluji. Že bych víc nebloudil a zvolil tuhle? Jenom si přečtu, co říká ta zlatá. „Zvol mne, a získáš, po čem mnozí touží.“ Po téhle slečně touží celý svět. Z jeho čtyř koutů proudí poutníci políbit tuto modlu, světici. Hyrkánskou poušť i šírou dálavu divoké Arábie přetínají procesí princů k sličné Porcii. Říše vod, jejichž rozpěněné vlny plivou do tváře nebi, přeskočí ten příval cizích duší jako potok	15 20 25 30 35 40 45

	As o'er a brook to see fair Portia. One of these three contains her heavenly picture. Is't like that lead contains her? 'Twere damnation To think so base a thought; it were too gross 50 To rib her cerecloth in the obscure grave. Or shall I think in silver she's immured, Being ten times undervalued to tried gold? O sinful thought! Never so rich a gem Was set in worse than gold. They have in England 55 A coin that bears the figure of an angel Stamped in gold, but that's insculp'd upon; But here an angel in a golden bed Lies all within. Deliver me the key. Here do I choose, and thrive I as I may! 60
PORTIA	There take it, Prince, and if my form lie there, Then I am yours. <i>He unlocks the golden casket.</i>
MOROCCO	O hell! What have we here? A carrion Death, within whose empty eye There is a written scroll! I'll read the writing. <i>(Reads)</i> 'All that glisters is not gold, 65 Often have you heard that told; Many a man his life hath sold But my outside to behold. Gilded tombs do worms infold. Had you been as wise as bold, 70 Young in limbs, in judgment old, Your answer had not been inscrolled. Fare you well, your suit is cold.'
	Cold indeed, and labour lost: Then farewell heat, and welcome frost! 75 Portia, adieu. I have too grieved a heart To take a tedious leave; thus losers part. <i>Exit with his train.</i>
PORTIA	A gentle riddance. Draw the curtains, go. Let all of his complexion choose me so. <i>Exeunt.</i>

	a pádí za pŕvabnou Porcií. Jedna z nich skrývá její božský obraz. Ta olověná? Rouhal by se, kdo by tak nízce smýšlel, že lze její krásu 50 uvěznit do tak odpudivé rakve. A mám si myslet, že je ve stříbře, desetkrát méně cenném, než je zlato? Ne! Takhle vzácný klenot může být vsazen jen do zlata. V Anglii mají 55 minci, na níž je obraz anděla vyražen ve zlatě. Jen na povrchu. Tady však zlato skrývá anděla, který je uvnitř. Podejte mi klíč. Já volím tuhle, hop, anebo trop! 60
PORCIE	Tady je klíč, a je-li tam můj obraz, jsem celá vaše. <i>Marocký princ odemkne zlatou skříňku.</i>
MAR. PRINC	Hnus! Co je to tady? Lebka a v prázdném očním důlku má vložený svitek! Přečtu, co je na něm. <i>(Čte)</i> „Co třpytí se, vždy zlato není, 65 to je staré poučení. Mnozí zlatem oslnění v hrobech jsou či ve vězení. Ti, co měli spoustu jmění, v zlatých hrobech v prach se mění. 70 Hloupost nikdo neocení. Sbohem. Prohrálš. Zanech snění. Odejdí bez rozloučení.”
	Minul jsem cíl a vše je ztracené. Zapadlo slunce v pravé poledne! 75 Žár vyvanul a zbyl mi pouze chlad. Prohrál jsem, musím lásce sbohem dát. <i>Odejde se svou družinou.</i>
PORCIE	Je šťastně pryč. Ty skříňky za závěs! Kéž stejný jak on volí jak on dnes. <i>Odejdou.</i>

SCENE 8.

VENICE. A STREET.

Enter Salerio and Solanio.

- SALERIO Why, man, I saw Bassanio under sail,
With him is Gratiano gone along;
And in their ship I am sure Lorenzo is not.
- SOLANIO The villain Jew with outcries raised the Duke,
Who went with him to search Bassanio's ship. 5
- SALERIO He came too late, the ship was under sail,
But there the Duke was given to understand
That in a gondola were seen together
Lorenzo and his amorous Jessica.
Besides, Antonio certified the Duke 10
They were not with Bassanio in his ship.
- SOLANIO I never heard a passion so confused,
So strange, outrageous, and so variable
As the dog Jew did utter in the streets.
'My daughter! O my ducats! O my daughter! 15
Fled with a Christian! O my Christian ducats!
Justice! The law! My ducats, and my daughter!
A sealed bag, two sealed bags of ducats,
Of double ducats, stol'n from me by my daughter!
And jewels, two stones, two rich and precious stones, 20
Stol'n by my daughter! Justice! Find the girl,
She hath the stones upon her, and the ducats.'
- SALERIO Why, all the boys in Venice follow him,
Crying, his stones, his daughter, and his ducats.
- SOLANIO Let good Antonio look he keep his day,
Or he shall pay for this. 25
- SALERIO Marry, well rememb' red.
I reasoned with a Frenchman yesterday,
Who told me, in the Narrow Seas that part
The French and English, there miscarried
A vessel of our country richly fraught. 30
I thought upon Antonio when he told me,
And wished in silence that it were not his.
- SOLANIO You were best to tell Antonio what you hear,
Yet do not suddenly, for it may grieve him.
- SALERIO A kinder gentleman treads not the earth. 35
I saw Bassanio and Antonio part:

SCÉNA 8.

BENÁTKY. NA ULICI.

Vystoupí Salerio a Solanio.

- SALERIO Bassania jsem viděl odplouvat
a vedle něho stál i Graziano.
Lorenzo ale na té lodi nebyl.
- SOLANIO Žid běsnil tak, až vzbudil dóžete,
který pak s ním tu loď šel prohledat. 5
- SALERIO Přišli však pozdě, loď už byla pryč,
dóžeti ale někdo řek, že viděl
Lorenza s jeho láskou Jessikou
plavit se na gondole. Antonio
dóžeti potom navíc odpřisáhl, 10
že ti dva s Bassaniem neodpluli.
- SOLANIO Ještě jsem nezažil nikoho, kdy by
tak otřesně a zvláště vyváděl
a řval jak ten Žid v ulicích. „Má dcera!
Mé peníze! Má dcera utekla! 15
Utekla s křesťanem! Dala mu všechno!
Spravedlnost! Mé peníze! Má dcera!
Měšec, dva měšce plné dukátů
a dvoudukátů dcera ukradla!
A šperky, nejdražší dva drahokamy 20
mi vzala. Spravedlnost! Chyťte ji!
Má moje šperky a mé dukáty.”
- SALERIO Caparti z Benátek mu křičí v patách:
„Má dcera! Drahokamy! Dukáty!“
- SOLANIO Antonio by měl být opatrný,
jinak to odskáče. 25
- SALERIO Že o tom mluvíš!
Včera mi jeden Francouz povídal,
že v úzkém průlivu, co odděluje
Francii od Anglie, ztroskotala
naše loď, dost bohatě naložená. 30
Hned jsem si vzpomněl na Antonia
a přál si v duchu, ať to není jeho.
- SOLANIO Antonioví bys měl o tom říct.
Opatrně, ať se hned nepoleká.
- SALERIO Není snad laskavější pán než on. 35
Viděl jsem, jak se loučil s Bassaniem.

Bassanio told him he would make some speed
 Of his return; he answered: 'Do not so,
 Slubber not business for my sake, Bassanio,
 But stay the very riping of the time; 40
 And for the Jew's bond which he hath of me,
 Let it not enter in your mind of love.
 Be merry, and employ your chiefest thoughts
 To courtship, and such fair ostents of love
 As shall conveniently become you there.' 45
 And even there, his eye being big with tears,
 Turning his face, he put his hand behind him,
 And with affection wondrous sensible
 He wrung Bassanio's hand, and so they parted.

SOLANIO I think he only loves the world for him. 50
 I pray thee let us go and find him out
 And quicken his embraced heaviness
 With some delight or other.

SALERIO Do we so.
Exeunt.

SCENE 9.

BELMONT. A ROOM IN PORTIA'S HOUSE.

Enter Nerissa and a Servitor.

NERISSA Quick, quick, I pray thee, draw the curtain straight;
 The Prince of Arragon hath ta'en his oath,
 And comes to his election presently.
Flourish cornets. Enter the Prince of Arragon, his train, and Portia.

PORTIA Behold, there stand the caskets, noble Prince
 If you choose that wherein I am contained, 5
 Straight shall our nuptial rites be solemnized;
 But if you fail, without more speech, my lord,
 You must be gone from hence immediately.

ARRAGON I am enjoined by oath to observe three things:
 First, never to unfold to any one 10
 Which casket 'twas I chose; next, if I fail
 Of the right casket, never in my life
 To woo a maid in way of marriage;
 Lastly,
 If I do fail in fortune of my choice, 15

Bassanio mu řek, že bude spěchat
 s návratem, ale Antonio na to:
 „Ne abys kvůli mně to uspěchal!
 Zůstaň tak dlouho, jak to bude nutné. 40
 Pokud jde o můj úpis, co má Žid,
 tak ten pusť z hlavy a věnuj se lásce.
 Buď veselý a mysl hlavně na to,
 jak dívku získat, jaké projevy
 lásky a citů, na ni nejvíc platí.” 45
 Pak, v očích slzy, odvrátil svou tvář,
 s rukou za zády hmatl po ruce
 Bassaniově, a tu s nebyvalou
 vroucností stiskl. Tak se rozloučili.

SOLANIO To přátelství ho drží při životě.
 Prosim tě, pojďme za ním. Třeba se
 nám podaří ho trochu vytrhnout
 z těch jeho chmur. 50

SALERIO Tak dobře. Zkusme to.
Odejdou.

SCÉNA 9.

BELMONT. KOMNATA V PORCIINĚ DOMĚ.

Vystoupí Nerissa a Sloužící.

NERISSA Tak rychle, rychle, prosím! Odhrň závěs!
 Princ z Aragonie už složil slib
 a rovnou přichází sem na tu volbu.
Fanfára. Vystoupí Aragonský princ s družinou a Porcie.

PORCIE Zde vidíte ty skříňky, vzácný princ.
 Když zvolíte tu, ve které jsem já, 5
 můžeme hned jít spolu k oltáři.
 Pokud se zmýlíte, bez dalších slov
 musíte ihned od nás odejít.

ARAG. PRINC Přísahou zpečetil jsem trojí slib:
 Předně, že neprozradím nikomu, 10
 jakou jsem volil skříňku. Za druhé,
 že pokud neuhádnou, nevstoupím
 v životě s žádnou ženou do manželství.
 A za třetí,
 jestliže prohádám, pak okamžitě 15

	Immediately to leave you, and be gone.	
PORTIA	To these injunctions every one doth swear That comes to hazard for my worthless self.	
ARRAGON	And so have I addressed me. Fortune now To my heart's hope! Gold, silver, and base lead. 20 'Who chooseth me must give and hazard all he hath.' You shall look fairer ere I give or hazard. What says the golden chest? Ha, let me see: 'Who chooseth me shall gain what many men desire.' What many men desire! That many may be meant 25 By the fool multitude that choose by show, Not learning more than the fond eye doth teach, Which pries not to th' interior, but like the martlet Builds in the weather on the outward wall, Even in the force and road of casualty. 30 I will not choose what many men desire, Because I will not jump with common spirits, And rank me with the barbarous multitudes. Why then to thee, thou silver treasure house, Tell me once more what title thou dost bear: 35 'Who chooseth me shall get as much as he deserves.' And well said too; for who shall go about To cozen fortune, and be honourable Without the stamp of merit? Let none presume To wear an undeserved dignity. 40 O that estates, degrees, and offices Were not derived corruptly, and that clear honour Were purchased by the merit of the wearer! How many then should cover that stand bare? How many be commanded that command? 45 How much low peasantry would then be gleaned From the true seed of honour? And how much honour Picked from the chaff and ruin of the times To be new varnished? Well, but to my choice: 'Who chooseth me shall get as much as he deserves.' 50 I will assume desert. Give me a key for this, And instantly unlock my fortunes here. <i>He unlocks the silver casket.</i>	
PORTIA	Too long a pause for that which you find there.	
ARRAGON	What's here? The portrait of a blinking idiot, Presenting me a schedule! I will read it. 55 How much unlike art thou to Portia! How much unlike my hopes and my deservings!	

	se seberu a půjdu odtud pryč.	
PORCIE	Pro každého, kdo přijde ucházet se o moji maličkost, je tohle zákon.	
ARAG. PRINC	A já ho dodržím. Stůj, štěstí, při mně! Zlato a stříbro a mdlé olovo. 20 „Zvol mne, a dáváš v sázku vše, co máš.“ Na tenhle hnus bych nevsadil si nic. Co říká zlatá skříňka? Podívám se. „Zvol mne, a získáš, po čem mnozí touží.“ Chci, „po čem mnozí touží“? „Mnozí“ mohou být 25 tupý dav těch, jež k volbě vede vzhled. Na oko dávají, jež je neschopné proniknout do nitra, lpí na povrchu jak rorýs, jenž si hnízdo lepí na zdi a vydává se tak všanc zvrátům času. 30 Nezvolím si to, po čem mnozí touží, protože mně se přičí obyčejnost a povznesen jsem nad vkus křupanů. Co pravíš ty, stříbrná pokladnice? Jakou ty hlásáš pravdu do světa? 35 „Zvol mne, a získáš, co si zasloužíš.“ To skvěle zní. Vždyť kdo se může pyšnit svým bohatstvím a důstojenstvím, když ne po zásluze? Je to ohavné, když vážnost získá nula bez zásluh, když hodnosti a tituly jsou k mání za úplatek. Kéž za pravou čest platí se po zásluze vykonaným činem! Kolik těch, co teď klečí, povstalo by? Kolik těch, co teď poroučí, by zmlklo? 45 Kolik plev podlosti by odpadlo od zrna hrdé cti? A kolik cti by mezi odpadky a šlemem času se nově zablýskalo? Teď k té volbě. „Zvol mne, a získáš, co si zasloužíš.“ 50 Já volím zásluhu. Ten klíč mi dejte, ať mohu otevřít to, co mě čeká. <i>Odemkne stříbrnou skříňku.</i>	
PORCIE	Dlouho jste rozumoval. Zde je výhra.	
ARAG. PRINC	Co je to? Portrét šilhavého šaška? Tady je svitek! No tak si ho přečtu. 55 Tohle jsem získal místo Porcie! Tohle je plod mých nadějí a zásluh!	

	'Who chooseth me shall have as much as he deserves' ! Did I deserve no more than a fool's head? Is that my prize? Are my deserts no better?	60
PORTIA	To offend and judge are distinct offices, And of opposed natures.	
ARRAGON	What is here?	
	<i>(Reads)</i> 'The fire seven times tried this: Seven times tried that judgment is, That did never choose amiss. Some there be that shadows kiss, Such have but a shadow's bliss. There be fools alive, iwis, Silvered o'er, and so was this. Take what wife you will to bed, I will ever be your head. So be gone, you are sped.'	65
	Still more fool I shall appear By the time I linger here. With one fool's head I came to woo, But I go away with two. Sweet, adieu. I'll keep my oath, Patiently to bear my wroth.	70
	<i>Exit with his train.</i>	
PORTIA	Thus hath the candle singed the moth. O, these deliberate fools, when they do choose, They have the wisdom by their wit to lose.	75
NERISSA	The ancient saying is no heresy, Hanging and wiving goes by destiny.	
PORTIA	Come draw the curtain, Nerissa.	
	<i>Enter Messenger.</i>	
MESSENGER	Where is my lady?	
PORTIA	Here; what would my lord?	80
MESSENGER	Madam, there is alighted at your gate A young Venetian, one that comes before To signify th' approaching of his lord, From whom he bringeth sensible regrets: To wit, besides commends and courteous breath, Gifts of rich value. Yet I have not seen So likely an ambassador of love. A day in April never came so sweet,	90

	„Zvol mne, a získáš, co si zasloužíš.“ Nezasloužím si nic víc než být šašek? To je má výhra? Na víc nemám právo?	60
PORCIE	Každý je přece svého štěstí strůjce, odsouzený nesoudí soudce.	
ARAG. PRINC	Co je tohle?	
	<i>(Čte)</i> „Sedmkrát se stříbro taví, sedmkrát se hloupé hlavy spálí, než je rozum zdravý. Kdo nežije život pravý a na stínech slávy staví, je jak šašek, jehož baví leda rozesmávat davy. Stříbro vlasy barvy zbaví, co bylo, je dávno lež. Ženu prohráls, tak už běž. Tím víc jsem šaškem bláhovým, že tady ještě otálím. Já, blázen, chtěl si ženu brát, a teď jsem blázen nadvakrát. Buď sbohem, děvče. Splním slib, vždyť bez ženy mi bude líp. <i>Odejde se svou družinou.</i>	65
PORCIE	Tohle snad byl jen špatný vtíp. Ach, jak jsou hloupí tihle chytráci, pro samá moudra rozum poztrácí.	70
NERISSA	Jak praví rčení: „Dvakrát o krk jde: pod šibenicí nebo po svatbě.“	
PORCIE	Nerisso, zatáhni ten závěs, prosím. <i>Vystoupí Posel.</i>	
POSEL	Kde je milostpaní?	
PORCIE	Tady, milý pane!	80
POSEL	Madam, k vašemu prahu dostavil se mladý muž z Benátek, jenž přispěchal zvěstovat příchod svého pána, od nějž vám nese nejvroucnější pozdravy a s nimi kromě mnoha vzletných slov hodnotné dary. Neviděl jsem dosud tak slibného poslíčka lásky. Žádný májový den, jenž bývá předzvěstí	90

To show how costly summer was at hand,
 As this fore-spurrer comes before his lord. 95

PORTIA No more, I pray thee. I am half afeard
 Thou wilt say anon he is some kin to thee,
 Thou spend'st such high-day wit in praising him.
 Come, come, Nerissa, for I long to see
 Quick Cupid's post that comes so mannerly. 100

NERISSA Bassanio, Lord Love, if thy will it be!
Exeunt.

krásného léta, s sebou nenese
 tolikero příslibů jak ten chlapec. 95

PORCIE Dost, prosím tě. Mám strach, že rovnou dodáš,
 že je to nějaký tvůj příbuzný,
 když jsi ho takhle svůdně opentlil.
 Pojď, Nerisso, ráda se podívám,
 jakého posla má ten dvorný pán. 100

NERISSA Kéž Bassanio je pán, co jde k nám!
Odejdou.

ACT III.

SCENE 1. VENICE. A STREET.

Enter Solanio and Salerio.

- SOLANIO Now what news on the Rialto?
- SALERIO Why, yet it lives there unchecked that Antonio hath a ship of rich lading wracked on the Narrow Seas; the Goodwins I think they call the place, a very dangerous flat, and fatal, where the carcasses of many a tall ship lie buried, as they say, if my gossip Report be an honest woman of her word. 5
- SOLANIO I would she were as lying a gossip in that as ever knapped ginger or made her neighbours believe she wept for the death of a third husband. But it is true, without any slips of prolixity, or crossing the plain highway of talk, that the good Antonio, the honest Antonio – O that I had a title good enough to keep his name company! – 10
- SALERIO Come, the full stop. 15
- SOLANIO Ha, what sayest thou? Why, the end is, he hath lost a ship.
- SALERIO I would it might prove the end of his losses.
- SOLANIO Let me say amen betimes, lest the devil cross my prayer, for here he comes in the likeness of a Jew. 20
- Enter Shylock.*
- How now, Shylock, what news among the merchants?
- SHYLOCK You knew, none so well, none so well as you, of my daughter's flight.
- SALERIO That's certain. I for my part knew the tailor that made the wings she flew withal. 25
- SOLANIO And Shylock for his own part knew the bird was flidge, and then it is the complexion of them all to leave the dam.

JEDNÁNÍ III.

SCÉNA 1. BENÁTKY. NA ULICI.

Vystoupí Solanio a Salerio.

- SOLANIO Tak co je nového na Rialtu?
- SALERIO Zatím nikdo nevyvrátil tu zvěst, že v průlivu přišel Antonio o bohatě naloženou loď. Tomu místu se říká Dobrá vůle, ale jsou to zatraceně zrádné a nebezpečné mělčiny, kde leží pohřbena spousta lodních vraků. Nevím, jestli je to pravda, ale paní Šeptanda je dost spolehlivá informátorka. 5
- SOLANIO Přál bych si, aby byla stejně důvěryhodná jako moje sousedka, co si krájela cibuli, aby všem ukázala, jak je zoufalá, že potřetí odověla. Ale pravda je, a nemá smysl si nic nalhávat nebo chodit kolem toho jako kolem horké kaše, že ten dobrák Antonio, náš poctivec Antonio, neznám slovo, které by se dokázalo vyrovnat jeho jménu – 10
- SALERIO Tak už tu větu dokonči. 15
- SOLANIO Co říkáš? No zkrátka, konec té věty a toho všeho je, že Antonio přišel o loď.
- SALERIO Kéž by to byl i konec jeho ztrát.
- SOLANIO Radši hned řeknu amen, aby ďábel nezkřížil cestu mým modlitbám, protože tamhle přichází v podobě Žida. 20
- Vystoupí Šajlok.*
- Tak co, Šajloku, co se povídá mezi kupci?
- ŠAJLOK Věděli jste to, nikdo jiný to nevěděl tak dobře jako vy, že se má dcera chystá uletět z hnízda.
- SALERIO Jistě. Já dokonce znal krejčího, co jí spíchnul křídélka, na kterých frnkla pryč. 25
- SOLANIO Ale tady pan Šajlok musel tušit, že se jeho sýkorce už zapalují lejtka a domácí hnízdečko jí začíná být těsné.

- SHYLOCK She is damned for it.
 SALERIO That's certain, if the devil may be her judge. 30
 SHYLOCK My own flesh and blood to rebel!
 SOLANIO Out upon it, old carrion, rebels it at these years?
 SHYLOCK I say, my daughter is my flesh and my blood.
 SALERIO There is more difference between thy flesh and hers than between jet and ivory, more between your bloods than there is between red wine and Rhenish. 35
 But tell us, do you hear whether Antonio have had any loss at sea or no?
 SHYLOCK There I have another bad match. A bankrupt, a prodigal, who dare scarce show his head on the Rialto; a beggar, that was used to come so smug upon the mart: let him look to his bond. He was wont to call me usurer, let him look to his bond. He was wont to lend money for a Christian curtsy, let him look to his bond.
 SALERIO Why, I am sure if he forfeit thou wilt not take his flesh. What's that good for? 45
 SHYLOCK To bait fish withal – if it will feed nothing else, it will feed my revenge. He hath disgraced me, and hind' red me half a million, laughed at my losses, mocked at my gains, scorned my nation, thwarted my bargains, 50
 cooled my friends, heated mine enemies; and what's his reason? I am a Jew. Hath not a Jew eyes? Hath not a Jew hands, organs, dimensions, senses, affections, passions; fed with the same food, hurt with the same weapons, subject to the same diseases, healed by the same means, warmed and cooled by the same winter 55
 and summer, as a Christian is? If you prick us, do we not bleed? If you tickle us, do we not laugh? If you poison us, do we not die? And if you wrong us, shall we not revenge? If we are like you in the rest, we 60
 will resemble you in that. If a Jew wrong a Christian, what is his humility? Revenge. If a Christian wrong a Jew, what should his sufferance be by Christian example? Why, revenge. The villainy you teach me, I will execute, and it shall go hard but I will better 65
 the instruction.
Enter a Servingman from Antonio.
 SERVINGMAN Gentlemen, my master Antonio is at his house, and desires to speak with you both.

- ŠAJLOK Ať jde ke všem čertům.
 SALERIO Pravitel Belzebub. 30
 ŠAJLOK Mé vlastní tělo, má vlastní krev se proti mně vzbouří!
 SOLANIO Nežvaň, dědku! V tvém věku se ti ještě bouří tělo a krev?
 ŠAJLOK Moje dcera je moje tělo a krev.
 SALERIO Mezi tvým tělem a jejím tělem je takový rozdíl jako mezi kostí pro psa a slonovinou, a mezi tvou krví 35
 a její krví je takový rozdíl jako mezi slivkami a rýnským vínem. Ale pověz nám, neslyšels nic o tom, že by Antonio utrpěl na moři nějaké ztráty?
 ŠAJLOK A to je další malér! Ten bankrotář, ten marnotratník! Dneska si sotva troufne vystrčit nos z domu a přijít 40
 na trh. Žebrák! Dřív chodil po Rialtu jako páv. Ale ať si dá pozor na ten úpis! Mně nadával, že jsem lichvář. Ať si dá pozor na ten úpis! Půjčoval peníze z křesťanské lásky. Ať si dá pozor na ten úpis!
 SALERIO Kdyby to nestihl splatit, snad bys mu tu libru masa 45
 nechtěl vážně vzít. K čemu by ti byla?
 ŠAJLOK Chytil bych na ni ryby. A kdyby nic jiného, nasytit bych jí svou pomstu. Tolikrát mě ponížil, nejmíň o půl milionu mě připravil, smál se mým ztrátám, posmíval mým ziskům, urážel můj národ, hatil mé 50
 kšefty, pomlouval mě u přátel a burcoval proti mně nepřátele. A to všechno proč? Protože jsem Žid. Nemá Žid oči? Nemá Žid ruce, útrob, trup, smysly, city, vášně? Nejí jako jiní, nezraní ho stejné zbraně, netrpí stejnými nemocemi, neléčí se 55
 stejnými léky, není mu taky v létě horko a v zimě zima jako křesťanovi? Když do nás píchnete, neteče nám krev? Když nás lechtáte, nesmějeme se? Když nám podáte jed, neumřeme? A když nám ublížíte, nesmíme se pomstít? Jestli jsme ve všem ostatním 60
 stejní jako vy, budeme stejní i v tomhle. Když Žid ublíží křesťanovi, jakou laskavost může čekat? Pomstu! A když křesťan ublíží Židovi, co ho podle křesťanské morálky musí stihnout? No přece pomsta. Vy jste mě naučili, co je zlo, a já vám to zlo vrátím, třeba 65
 i s úrokem.
Vystoupí Antoniův sluha.
 SLUHA Pánové, můj pán Antonio je u sebe doma a rád by s vámi dvěma mluvil.

- SALERIO We have been up and down to seek him.
Enter Tubal.
- SOLANIO Here comes another of the tribe; a third cannot be 70
matched, unless the devil himself turn Jew.
Exeunt Gentlemen Solanio and Salerio, with Servingman.
- SHYLOCK How now, Tubal, what news from Genoa? Hast thou
found my daughter?
- TUBAL I often came where I did hear of her, but cannot find
her. 75
- SHYLOCK Why, there, there, there, there! A diamond gone, cost
me two thousand ducats in Frankfurt! The curse never
fell upon our nation till now, I never felt it till now.
Two thousand ducats in that, and other precious,
precious jewels. I would my daughter were dead at 80
my foot, and the jewels in her ear! Would she were
hearsed at my foot, and the ducats in her coffin!
No news of them? Why, so – and I know not what's
spent in the search. Why, thou loss upon loss!
The thief gone with so much, and so much to find 85
the thief, and no satisfaction, no revenge, nor no ill
luck stirring but what lights a' my shoulders, no sighs
but a' my breathing, no tears but a' my shedding.
- TUBAL Yes, other men have ill luck too. Antonio, as I heard
in Genoa – 90
- SHYLOCK What, what, what? Ill luck, ill luck?
- TUBAL Hath an argosy cast away, coming from Tripolis.
- SHYLOCK I thank God, I thank God. Is it true, is it true?
- TUBAL I spoke with some of the sailors that escaped the wrack.
- SHYLOCK I thank thee, good Tubal, good news, good news! 95
Ha, ha! Heard in Genoa?
- TUBAL Your daughter spent in Genoa, as I heard, one night
fourscore ducats.
- SHYLOCK Thou stick'st a dagger in me. I shall never see my gold
again. Fourscore ducats at a sitting, fourscore ducats!
- TUBAL There came divers of Antonio's creditors in my
company to Venice that swear he cannot choose but
break.
- SHYLOCK I am very glad of it. I'll plague him, I'll torture him.
I am glad of it. 105

- SALERIO Jsme zrovna na cestě k němu.
Vystoupí Tubal.
- SOLANIO Tady jde další z jeho kmene. Třetího takového už sotva
najdeš, leda by sám ďábel přešel na židovskou víru.
Odejdou Solanio a Salerio se Sluhou.
- ŠAJLOK Tak co, Tubale, máš zprávy z Janova? Našel jsi mou
dceru?
- TUBAL Přišel jsem na místa, kde se o ní hodně mluvilo, ale
na vlastní oči jsem ji neviděl. 75
- ŠAJLOK Tak takhle je to! Jojojoi! Diamant, co jsem koupil ve
Frankfurtu za dva tisíce, je pryč! Až teď se naplnila
kletba seslaná na můj národ. Až teď! Diamant za dva
tisíce dukátů a spousta dalších vzácných šperků. Ať
radši vidím svou dceru tady u svých nohou mrtvou 80
a tu náušnici v jejím uchu! Ať radši vidím svou dceru
ležet tady přede mnou v rakvi a ty dukáty vedle ní!
Takže jsi je nenašel? A těch nákladů, co s tímhle
pátráním mám! Pohroma na pohromu! Zloděj si
odnese majlant, vypátrat zloděje stojí majlant, 85
a žádná satisfakce, žádné odškodnění. Nikdo nemá
takovou smůlu, jaká se mně lepí na paty. Nikdo se tak
nenavzdychá jako já. Nikdo neprolije tolik slz jako já!
- TUBAL Jiní mají taky smůlu. V Janově jsem třeba slyšel, že
Antonio – 90
- ŠAJLOK Co? Co? Má smůlu? Jakou smůlu?
- TUBAL Jeho koráb, co plul s nákladem z Tripolisu, šel ke dnu.
- ŠAJLOK Díky Bohu! A je to pravda?
- TUBAL Mluvil jsem s námořníky, co to přežili.
- ŠAJLOK Děkuju ti, milý Tubale! To jsou dobré zprávy! Dobré 95
zprávy! Aha! Takže jsi o ní v Janově slyšel?
- TUBAL Ano. Povídali, že tvoje dcera tam utratila za jeden
večer osmdesát dukátů.
- ŠAJLOK Vrážíš mi dýku do srdce. Už nikdy své peníze
nevidím. Naráz osmdesát dukátů! Osmdesát dukátů!
- TUBAL Cestou zpátky do Benátek jsem potkal nějaké
Antoniovvy věřitele a ti se dušovali, že Antonio je
na mizině.
- ŠAJLOK To jsem moc rád. Jak já si na něm smlsnu! Já ho
zničím! To jsem moc rád. 105

- TUBAL One of them showed me a ring that he had of your daughter for a monkey.
- SHYLOCK Out upon her! Thou torturest me, Tubal. It was my turquoise, I had it of Leah when I was a bachelor. I would not have given it for a wilderness of monkeys.
- TUBAL But Antonio is certainly undone.
- SHYLOCK Nay, that's true, that's very true. Go, Tubal, fee me an officer; bespeak him a fortnight before. I will have the heart of him if he forfeit, for were he out of Venice I can make what merchandise I will. Go, Tubal, and 115 meet me at our synagogue; go, good Tubal, at our synagogue, Tubal.
- Exeunt.*

SCENE 2.

BELMONT. A ROOM IN PORTIA'S HOUSE.

Enter Bassanio, Portia, Gratiano, Nerissa, and all their trains.

- PORTIA I pray you tarry, pause a day or two
Before you hazard, for in choosing wrong
I lose your company; therefore forbear a while.
There's something tells me – but it is not love –
I would not lose you, and you know yourself, 5
Hate counsels not in such a quality.
But lest you should not understand me well –
And yet a maiden hath no tongue but thought –
I would detain you here some month or two
Before you venture for me. I could teach you 10
How to choose right, but then I am forsworn.
So will I never be, so may you miss me,
But if you do, you'll make me wish a sin,
That I had been forsworn. Beshrew your eyes,
They have o'erlooked me and divided me: 15
One half of me is yours, the other half yours –
Mine own, I would say; but if mine, then yours,
And so all yours. O, these naughty times
Puts bars between the owners and their rights!
And so though yours, not yours. Prove it so, 20
Let fortune go to hell for it, not I.
I speak too long, but 'tis to peize the time,

- TUBAL Jeden mi ukázal prsten, co vyměnil s tvou dcerou za opičku.
- ŠAJLOK Zabít ji! Ty mě mučíš, Tubale. To byl ten prsten s tyrkysem, co jsem dostal ještě za svobodna od Ley. Nevyměnil bych ho ani za celý prales opic. 110
- TUBAL Ale Antonio to má spočítané. To je jisté.
- ŠAJLOK No, to je pravda. To je pravda. Běž, Tubale, a obstaraj mi biřice, zamluv ho na dva týdny dopředu. Jestli mi dluh nesplatí, srdce mu vyříznu z těla, protože až tady nebude, nikdo v Benátkách mi nebude kazit kšefty. 115
Běž, Tubale, sejdem se v naší synagoze. Běž, milý Tubale! V naší synagoze, Tubale.
- Odejdou.*

SCÉNA 2.

BELMONT. KOMNATA V PORCIINĚ DOMĚ.

Vystoupí Bassanio, Porcie, Graziano, Nerissa a jejich doprovod.

- PORCIE Odložte volbu o den, o dva, prosím,
protože jestli ne zvolíte dobře,
odejdete mi. Proto nespěchejte.
Něco mi říká – láska ne –, že bych
nerada o vás přišla, a jak známo, 5
neláska by tak nikdy nemluvila.
Chci, abyste mi dobře rozuměl.
Copak to ale děvče může říct?
Měsíc či dva bych vás tu chtěla zdržet.
Já bych vám mohla prozradit, jak volit, 10
ale to nesmím. Pro slib, co jsem dala.
Pak ovšem hrozí, že mě nezískáte.
A když vás ztratím, budu proklínat
svatý slib, což je taky velký hřích.
Jen jste se na mě podíval, a já 15
hned byla celá rozpolcená, napůl
vaše a napůl vaše, chci říct svá,
a tedy vaše, celá vaše. Odkdy
vlastníci nemají vlastnická práva?
Mám nebyť vaše, i když vaše jsem? 20
Pak ať jde k čertu Štěstěna, ne já.
Mluvím moc dlouho, natahuju čas,

	To eche it, and to draw it out in length, To stay you from election.	
BASSANIO	Let me choose, For as I am, I live upon the rack.	25
PORTIA	Upon the rack, Bassanio! Then confess What treason there is mingled with your love.	
BASSANIO	None but that ugly treason of mistrust, Which makes me fear th' enjoying of my love; There may as well be amity and life 'Tween snow and fire, as treason and my love.	30
PORTIA	Ay, but I fear you speak upon the rack, Where men enforced do speak anything.	
BASSANIO	Promise me life, and I'll confess the truth.	
PORTIA	Well then, confess and live.	
BASSANIO	Confess and love Had been the very sum of my confession. O happy torment, when my torturer Doth teach me answers for deliverance! But let me to my fortune and the caskets.	35
PORTIA	Away then! I am locked in one of them; If you do love me, you will find me out. Nerissa and the rest, stand all aloof. Let music sound while he doth make his choice; Then if he lose he makes a swan-like end, Fading in music. That the comparison May stand more proper, my eye shall be the stream And wat'ry death-bed for him. He may win, And what is music then? Then music is Even as the flourish when true subjects bow To a new-crowned monarch; such it is As are those dulcet sounds in break of day That creep into the dreaming bridegroom's ear, And summon him to marriage. Now he goes, With no less presence, but with much more love, Than young Alcides, when he did redeem The virgin tribute paid by howling Troy To the sea-monster. I stand for sacrifice; The rest aloof are the Dardanian wives, With bleared visages, come forth to view The issue of th' exploit. Go, Hercules, Live thou, I live; with much, much more dismay I view the fight than thou that mak'st the fray.	40 45 50 55 60

	brzdím ho, hraju o něj, abych volbu co nejvíc oddálila.	
BASSANIO	Už chci hádat, protože takhle jsem jak na skřípci.	25
PORCIE	Na skřípci? Bassanio, přiznejte se, jakou zradou je vinna vaše láska?	
BASSANIO	Tou nejstrašnější. Zrazuje mou víru, že naše láska dojde naplnění. Jako jsou neslučitelné voda a oheň, tak moje láska vylučuje zradu.	30
PORCIE	Řek jste to na skřípci. A při mučení se člověk může přiznat k čemukoli.	
BASSANIO	Dejte mi život, a já přiznám pravdu.	
PORCIE	Život vám dávám.	
BASSANIO	Tak já přiznávám, že nad svůj život miluji jen vás. Je milé mučení, když mučitel mi napovídá, jak se zbavit muk! Ale teď zkusím štěstí se skříňkami.	35
PORCIE	Tak pojďme! V jedné z nich jsem zamčená. Jestli mě milujete, najdete mne. Nerisso a vy všichni. Stůjte stranou. Ať hudba spustí, než se rozmyslí. Prohádá-li, ať hudba hraje mu labutí píseň. Tohle přirovnání podpoří moje oči, jezera, v nichž utone má láska. Může vyhrát. Co potom hudba? Ta ať zaduní jak fanfára při korunovaci nového krále. Ať zní sladce jako serenáda pod oknem ženicha, který se při těch tónech probouzí a spěchá k oltáři. A už jde na to, jak mladý Herkules, když v Tróji šel zachránit pannu, kterou jako oběť mořskému netvorovi dávalo plačící město. Já jsem jak ta oběť, ti opodál jsou jak ty Trójanky, jež zoufalé se přišly podívat, jak zápas dopadne. Běž, Herkule! Přežij, ať žiju! Blíže smrti je, kdo na boj hledí, než kdo bojuje.	40 45 50 55 60

A song, the whilst Bassanio comments on the caskets to himself.

Tell me where is fancy bred,
Or in the heart or in the head?
How begot, how nourished? 65

ALL Reply, reply.

It is engend'ed in the eyes,
With gazing fed, and fancy dies
In the cradle where it lies.
Let us all ring fancy's knell. 70
I'll begin it. Ding, dong, bell.

ALL Ding, dong, bell.

BASSANIO So may the outward shows be least themselves –
The world is still deceived with ornament.

In law, what plea so tainted and corrupt 75
But, being seasoned with a gracious voice,
Obscures the show of evil? In religion,

What damned error but some sober brow
Will bless it, and approve it with a text,
Hiding the grossness with fair ornament? 80

There is no vice so simple but assumes
Some mark of virtue on his outward parts.

How many cowards, whose hearts are all as false
As stairs of sand, wear yet upon their chins

The beards of Hercules and frowning Mars, 85
Who inward searched, have livers white as milk,
And these assume but valour's excrement

To render them redoubted! Look on beauty,
And you shall see 'tis purchased by the weight,

Which therein works a miracle in nature, 90
Making them lightest that wear most of it.
So are those crisped snaky golden locks,

Which make such wanton gambols with the wind
Upon supposed fairness, often known

To be the dowry of a second head, 95
The skull that bred them in the sepulchre.
Thus ornament is but the guiled shore

To a most dangerous sea; the beauteous scarf
Veiling an Indian beauty; in a word,

The seeming truth which cunning times put on 100
To entrap the wisest. Therefore then, thou gaudy gold,
Hard food for Midas, I will none of thee;

Nor none of thee, thou pale and common drudge

Zatímco Bassanio rozjímá nad skříňkami, zní hudba a zpěv.

Kde se láska narodí ti?
V hlavě? V srdci? Jak tě chytí?
Jak se počne? Co ji sytí? 65

VŠICHNI Řekni nám, řekni nám.

V očích prvně zahoří,
žije z krásy, kterou zří,
ale časem vyhoří.

A když zemře a je po ní, 70
umíráček hrany zvoní:

VŠICHNI Bim, bim, bam.

BASSANIO Říká se: navrch huj a vespod fuj.

Jak často klame působivý zjev.
U soudu může uspět každý lump, 75
když advokát lumpárnu zaobalí

do hezkých slov. Kdejaký blud se stane
posvátnou vírou, když se doloží

pečlivě vybranými citáty,
jimiž lze odůvodnit každou hloupost. 80

Neexistuje nectnost, která se
nesnaží zvnějšku jevit jako ctnost.

Zbabělci s charakterem pevným jako
hrad z písku mají často na bradě

vousy jak Herkules, jak Mars se mračí 85
a vůbec mají všechny vnější znaky

nesporných kvalit, ale dloubnout do nich,
vyhřežne bláto! Kde je modlou krása,

tam prodává se rovnou na tucty,
což vede takřka k přírodnímu divu, 90
že nejkrásnější bývá tuctové.

Přece ty zlaté kadeře, jež vít
malebně čechrá kolem tvářinky

takzvané blondýnky, jsou, jak je známo,
dědictvím, které přešlo z jiné hlavy, 95
z níž je teď olýsalá lebka v hrobě.

Ta ozdoba je jako zrádný písek
u nebezpečných vod, jak pěkný závoj

na tváři šeredy. Zkrátka a dobře,
nevěřím zdání, jež má oklamat 100
úsudek. Proto tebe, švarné zlato,

ty Midasovo tvrdé sousto, nechci.
A ani tebe, bledý sluho, jenž

	'Tween man and man; but thou, thou meagre lead, Which rather threaten'st than dost promise aught, Thy plainness moves me more than eloquence, And here choose I. Joy be the consequence!	105
PORTIA	<i>(Aside)</i> How all the other passions fleet to air, As doubtful thoughts, and rash-embraced despair, And shudd'ring fear, and green-eyed jealousy! O love, be moderate, allay thy ecstasy, In measure rain thy joy, scant this excess! I feel too much thy blessing; make it less, For fear I surfeit.	110
BASSANIO	What find I here? <i>Opening the leaden casket.</i> Fair Portia's counterfeit! What demigod Hath come so near creation? Move these eyes? Or whether, riding on the balls of mine, Seem they in motion? Here are severed lips, Parted with sugar breath; so sweet a bar Should sunder such sweet friends. Here in her hairs The painter plays the spider, and hath woven A golden mesh t' entrap the hearts of men Faster than gnats in cobwebs. But her eyes – How could he see to do them? Having made one, Methinks it should have power to steal both his And leave itself unfurnished. Yet look how far The substance of my praise doth wrong this shadow In underprizing it, so far this shadow Doth limp behind the substance. Here's the scroll, The continent and summary of my fortune.	115 120 125 130
	<i>(Reads)</i> 'You that choose not by the view, Chance as fair, and choose as true: Since this fortune falls to you, Be content, and seek no new. If you be well pleased with this, And hold your fortune for your bliss, Turn you where your lady is, And claim her with a loving kiss.'	135
	A gentle scroll. Fair lady, by your leave, I come by note, to give and to receive. Like one of two contending in a prize, That thinks he hath done well in people's eyes,	140

	jdeš z ruky do ruky. Olovo volím, které víc hrozí, nežli slibuje. Před parádou dám přednost prostotě. Ty dej mi moje štěstí! Prosím tě!	105
PORCIE	<i>(Stranou)</i> Všechno, co tížilo mě v myšlenkách: pochybnosti a zoufalství a strach i žárlivost, je láskou odvádě! Ach, láska, zadrž, tolik nechvátej, jen zvolna propukej, ať neshořím! Cítím, jak ve mně stoupáš. Počkej s tím, nezahlé mě.	110
BASSANIO	Tak co tam asi najdu? <i>Otevře olověnou skříňku.</i> Porciin portrét! Jaký skvělý malíř stvořil tak věrný obraz? Oči se otáčí za mnou. Či si osedlaly mé oči a teď točí s nimi? Rty pootevřené dechem nejsladším, jenž mezi ně kdy vnikl. Ve vlasech si malíř zahrál na pavouka, spletl sít zlatých kadeří, do kterých muži se chytají jak mouchy. Však ty oči – Jak je moh stvořit? Namaloval první, ale jak mohl oslněný prvním dokončit druhé? Jenže jak má chvála za stínem její krásy klopýtá, tak krásná skutečnost skutečné krásy krásný stín zastíňuje. Je tu svitek. Tam černé na bílém je psán můj osud.	115 120 125 130
	<i>(Čte)</i> „Že jsi na své srdce dal a jen krásu nehledal, získals tu, o niž jsi stál. Nemusíš už hledat dál. Splnilo-li se tvé přání, není nic, co ti teď brání jít a políbit svou paní, máš teď plné právo na ni.“	135
	Rozmilý vzkaz, tak, slečno, s dovolením, polibek za polibek s vámi směním. Jak šermíř, který dobrý pocit má, že jeho rána byla vítězná,	140

	Hearing applause and universal shout, Giddy in spirit, still gazing in a doubt Whether those peals of praise be his or no, So, thrice-fair lady, stand I, even so, As doubtful whether what I see be true, Until confirmed, signed, ratified by you.	145
PORTIA	You see me, Lord Bassanio, where I stand, Such as I am. Though for myself alone I would not be ambitious in my wish To wish myself much better, yet for you, I would be trebled twenty times myself, A thousand times more fair, ten thousand times more rich, That only to stand high in your account, I might in virtues, beauties, livings, friends, Exceed account. But the full sum of me Is sum of nothing; which, to term in gross, Is an unlessoned girl, unschooled, unpracticed, Happy in this, she is not yet so old But she may learn; happier than this, She is not bred so dull but she can learn; Happiest of all, is that her gentle spirit Commits itself to yours to be directed, As from her lord, her governor, her king. Myself, and what is mine, to you and yours Is now converted. But now I was the lord Of this fair mansion, master of my servants, Queen o'er myself; and even now, but now, This house, these servants, and this same myself Are yours – my lord's! – I give them with this ring, Which when you part from, lose, or give away, Let it presage the ruin of your love, And be my vantage to exclaim on you.	150 155 160 165 170
BASSANIO	Madam, you have bereft me of all words, Only my blood speaks to you in my veins, And there is such confusion in my powers, As after some oration fairly spoke By a beloved prince, there doth appear Among the buzzing pleased multitude, Where every something, being blent together, Turns to a wild of nothing, save of joy Expressed and not expressed. But when this ring Parts from this finger, then parts life from hence;	175 180

	a jak tak slyší křik a jáсот davu, jak omráčený dosud není v stavu poznat, zda on či jiný vyhrál v boji, tak i já, slečno, v pochybách tu stojím, zda sním, či bdím, a potřebuji od vás ujištění a hmatatelný důkaz.	145
PORCIE	Bassanio, jak vidíte, jsem tady taková, jaká jsem. A přestože já sama nemám ctizádost být jiná, pro vás bych přála si být třikrát lepší, dvacetkrát lepší, nežli nyní jsem, tisíckrát krásnější a bohatší. Jen abych u vás stoupla v ceně, chci mít bezpočet ctností, přátel, peněz, krás a vůbec všeho. Suma sumárum já ale nejsem nic, což hrubě vzato je nevzdělaná, nezkušená holka, která má špetku štěstí, že je mladá a učenlivá, více štěstí v tom, že není hloupá, takže se chce učit, a nejvíce je šťastná, že se může s veškerou ochotou a láskou učit od vás, jenž jste můj velitel, pán, král. Já sama a vše, co mi patří, teď se stáváme vaším. Doted' byla jsem vládkyní domu, panovnicí sluhů, královnou sebe samé. Ale nyní můj dům, mí sloužící i já jsme vaši. Vše berete si s tímto prstenem. Jestli ho ztratíte či darujete, hned poznám, že je naší lásce konec, a vinu za to ponese vy.	150 155 160 165 170
BASSANIO	Úplně jste mi, slečno, vzala řeč, jen krev v mých žilách vyznává se vám. Jsem celý omámený, jako když promluví k lidem milovaný král a po tom proslovu si lidé začnou překotně něco říkat a to něco smícháno dohromady není nic než radost, která mluví beze slov. Dřív bude moje tělo bez duše nežli můj prst bez toho prstenu.	175 180

	O then be bold to say Bassanio's dead!	185
NERISSA	My lord and lady, it is now our time, That have stood by and seen our wishes prosper, To cry good joy. Good joy, my lord and lady!	
GRATIANO	My Lord Bassanio and my gentle lady, I wish you all the joy that you can wish; For I am sure you can wish none from me; And when your honours mean to solemnize The bargain of your faith, I do beseech you Even at that time I may be married too.	190
BASSANIO	With all my heart, so thou canst get a wife.	195
GRATIANO	I thank your lordship, you have got me one. My eyes, my lord, can look as swift as yours: You saw the mistress, I beheld the maid; You loved, I loved; for intermission No more pertains to me, my lord, than you; Your fortune stood upon the caskets there, And so did mine too as the matter falls; For wooing here until I sweat again, And swearing till my very roof was dry With oaths of love, at last, if promise last, I got a promise of this fair one here To have her love – provided that your fortune Achieved her mistress.	200 205
PORTIA	Is this true, Nerissa?	
NERISSA	Madam, it is, so you stand pleased withal.	
BASSANIO	And do you, Gratiano, mean good faith?	210
GRATIANO	Yes, faith, my lord.	
BASSANIO	Our feast shall be much honoured in your marriage.	
GRATIANO	We'll play with them the first boy for a thousand ducats.	
NERISSA	What, and stake down?	215
GRATIANO	No, we shall ne'er win at that sport, and stake down. But who comes here? Lorenzo and his infidel? What, and my old Venetian friend Salerio? <i>Enter Lorenzo, Jessica, and Salerio, a messenger from Venice.</i>	
BASSANIO	Lorenzo and Salerio, welcome hither, If that the youth of my new int'rest here Have power to bid you welcome. By your leave, I bid my very friends and countrymen,	220

	Pak můžete říct: „Bassanio zemřel.“	185
NERISSA	Pane a paní, teď je řada na nás, co jsme jen koukali, jak vám to vyšlo. Teď smíme konečně říct: „Blahopřejem!“	
GRAZIANO	Bassanio i vy, půvabná slečno, protože netuším, co víc vám přát, přeju vám to, co přejete si sami. A až půjdete posvětit tu smlouvu manželské lásky, prosím, dovolte mi se taky ve stejný čas oženit.	190
BASSANIO	Milerád, jestli stihneš najít ženu.	195
GRAZIANO	Já jsem ji našel, a to díky tobě. Oči mám stejně bystré jako ty. Tys viděl paní, já zas komornou. Zamiloval ses a já zrovna tak, a hned jsi jednal, a já neotálel. Na těchhle skříňkách závisel tvůj osud, tím pádem na nich závisel i můj. Dvořil jsem se jí, až se ze mě lilo, přísahal lásku, až mi v ústech vyschlo, až konečně mi tahle kráska dala slib, že mě bude milovat, jen pokud i tobě štěstí dopřeje si vzít její paní.	200 205
PORCIE	Je to tak, Nerisso?	
NERISSA	Ano, je, madam. Pokud souhlasíte.	
BASSANIO	Myslíš to doopravdy, Graziano?	210
GRAZIANO	No samozřejmě.	
BASSANIO	Bude nám ctí svou svatbu spojit s vaší.	
GRAZIANO	Vsadíme se s nimi o tisíc dukátů, kdo první bude mít kluka.	
NERISSA	Cože? Na tohle já nejsem.	215
GRAZIANO	Jestli na to nejsi, pak to nikdy nevyhrajem. No ne! Lorenzo se svou Židovkou! A s nimi drahý přítel Salerio! <i>Vystoupí Lorenzo, Jessika a Salerio, posel z Benátek.</i>	
BASSANIO	Lorenzo, Salerio, vítám vás. Jestli už smím si osobovat právo tu dělat hostitele. S dovolením, má drahá Porcie, tu tedy vítám	220

	Sweet Portia, welcome.	
PORTIA	So do I, my lord, They are entirely welcome.	
LORENZO	I thank your honour. For my part, my lord, My purpose was not to have seen you here, But meeting with Salerio by the way, He did entreat me, past all saying nay, To come with him along.	225
SALERIO	I did, my lord, And I have reason for it. Signior Antonio Commends him to you.	230
	<i>Gives Bassanio a letter.</i>	
BASSANIO	Ere I ope his letter, I pray you tell me how my good friend doth.	
SALERIO	Not sick, my lord, unless it be in mind, Nor well, unless in mind. His letter there Will show you his estate.	235
	<i>Bassanio opens the letter.</i>	
GRATIANO	Nerissa, cheer yond stranger, bid her welcome. Your hand, Salerio. What's the news from Venice? How doth that royal merchant, good Antonio? I know he will be glad of our success; We are the Jasons, we have won the fleece.	240
SALERIO	I would you had won the fleece that he hath lost.	
PORTIA	There are some shrewd contents in yond same paper That steals the colour from Bassanio's cheek – Some dear friend dead, else nothing in the world Could turn so much the constitution Of any constant man. What, worse and worse! With leave, Bassanio, I am half yourself, And I must freely have the half of anything That this same paper brings you.	245
BASSANIO	O sweet Portia, Here are a few of the unpleasant'st words That ever blotted paper! Gentle lady, When I did first impart my love to you, I freely told you all the wealth I had Ran in my veins: I was a gentleman; And then I told you true. And yet, dear lady, Rating myself at nothing, you shall see How much I was a braggart: when I told you	250 255

	své přátele.	
PORCIE	I já je u nás, muži, srdečně vítám.	
LORENZO	Děkuju vám. Po pravdě řečeno, nechystali jsme se vás navštívit, potkali jsme však cestou Salaria, a nedal jinak, než že musíme s ním za vámi.	225
SALERIO	Je to tak, ale měl jsem pro to i pádný důvod. Antonio posílá dopis.	230
	<i>Podá Bassaniově dopis.</i>	
BASSANIO	Než ho otevřu, prosím vás, řekněte mi, jak se má.	
SALERIO	Dobře i špatně. Dobře po těle a špatně na duchu. V tom dopise je všechno popsáno.	235
	<i>Bassanio otevře dopis.</i>	
GRAZIANO	Nerisso, věnuj se té cizince. Salerio, tak jak je v Benátkách? Jak se má kápo kupců Antonio? Jistě ho velmi potěší náš úspěch. Jsme Jásonové. Zlatá rouna máme!	240
SALERIO	Přál bych vám, abyste měli tolik zlata, o kolik on přišel.	
PORCIE	V tom dopise jsou asi hrozné zprávy, když Bassanio zbledl jako stěna. Jistě mu někdo drahý zemřel, jinak by zdravý člověk nemohl se náhle tak proměnit. A je to čím dál horší! Bassanio, jsem z poloviny tebou, proto se poděl se mnou o to, co stojí v tom listu.	245
BASSANIO	Milá Porcie, pouze pár slov, ale těch nejhroznějších, jaká kdy poskvnila papír! Madam, když vyznal jsem vám poprvé svou lásku, řekl jsem, že nic nemám, kromě krve, která mi proudí v žilách. Jako šlechtic jsem říkal pravdu. Přesto, nejdražší, když jsem se přiznal, že jsem bez peněz, chvástal jsem se. Já nejen, že nic nemám,	250 255

	My state was nothing, I should then have told you That I was worse than nothing; for indeed I have engaged myself to a dear friend, 260 Engaged my friend to his mere enemy, To feed my means. Here is a letter, lady, The paper as the body of my friend, And every word in it a gaping wound Issuing life-blood. But is it true, Salerio? 265 Hath all his ventures failed? What, not one hit? From Tripolis, from Mexico, and England, From Lisbon, Barbary, and India, And not one vessel scape the dreadful touch Of merchant-marring rocks?	
SALERIO	Not one, my lord. 270 Besides, it should appear, that if he had The present money to discharge the Jew, He would not take it. Never did I know A creature that did bear the shape of man So keen and greedy to confound a man. 275 He plies the Duke at morning and at night, And doth impeach the freedom of the state, If they deny him justice. Twenty merchants, The Duke himself, and the magnificoes Of greatest port, have all persuaded with him, But none can drive him from the envious plea Of forfeiture, of justice, and his bond. 280	
JESSICA	When I was with him I have heard him swear To Tubal and to Chus, his countrymen, That he would rather have Antonio's flesh 285 Than twenty times the value of the sum That he did owe him; and I know, my lord, If law, authority, and power deny not, It will go hard with poor Antonio.	
PORTIA	Is it your dear friend that is thus in trouble? 290	
BASSANIO	The dearest friend to me, the kindest man, The best-conditioned and unwearied spirit In doing courtesies, and one in whom The ancient Roman honour more appears Than any that draws breath in Italy. 295	
PORTIA	What sum owes he the Jew?	
BASSANIO	For me, three thousand ducats.	
PORTIA	What, no more?	

	mé jmění, po pravdě, je míň než nic. Na milost jsem se vydal příteli, který mi půjčil, ale on se vydal 260 všanc svému nepříteli, u něhož se zadlužil na moje útraty. Ten list je tělo mého přítele a každé slovo v něm je krutá rána, z níž prchá život. (<i>K Saleriovi</i>) Je to ale pravda? 265 O všechno přišel? Nic neušlo zkáze? Z Tripolisu, z Mexika, z Anglie, z Lisabonu, z Indie, z Berberska žádná loď neunikla nástrahám vražedných útesů?	
SALERIO	Ne, ani jedna. 270 Navíc je zřejmé, že i kdyby teď peníze měl a mohl ten dluh splatit, Žid by to nevzal. Neviděl jsem nikdy tvora, jenž vypadá jak člověk, aby tak nelidsky chtěl zničit lidský život. 275 Dóžete ve dne v noci uhání, že nebude-li mít svou spravedlnost, stát není svobodný. Na dvacet kupců, sám dóže, všichni hodnostáři státu benátského mu domlouvali, ale 280 nikdo ho není schopen odradit od jeho práva, co mu dává úpis.	
JESSIKA	Slyšela jsem ho přísahat před jeho dvěma souvěrci Tubalem a Chusem, že raději chce maso z Antonia 285 než dvacetinásobek dlužné částky. A vím, že pokud tomu nezabrání zákon a vyšší moc, pak nešťastný Antonio se dočká nejhoršího.	
PORCIE	A ten nešťastník je váš dobrý přítel? 290	
BASSANIO	Nejdražší přítel, nejskvělejší člověk, nejlaskavější, nejneúnavnější v prokazování dobra. V něm je tolik proslulé římské cti jak v nikom jiném, kdo se kdy v Itálii narodil. 295	
PORCIE	A kolik dluží tomu Židovi?	
BASSANIO	Za mě tři tisíce dukátů.	
PORCIE	Nic víc?	

Pay him six thousand, and deface the bond;
 Double six thousand, and then treble that, 300
 Before a friend of this description
 Shall lose a hair through Bassanio's fault.
 First go with me to church and call me wife,
 And then away to Venice to your friend;
 For never shall you lie by Portia's side 305
 With an unquiet soul. You shall have gold
 To pay the petty debt twenty times over.
 When it is paid, bring your true friend along.
 My maid Nerissa and myself meantime
 Will live as maids and widows. Come away! 310
 For you shall hence upon your wedding-day.
 Bid your friends welcome, show a merry cheer –
 Since you are dear bought, I will love you dear.
 But let me hear the letter of your friend.

BASSANIO (*Reads*) 'Sweet Bassanio, my ships have all miscarried,
 my creditors grow cruel, my estate is very low, my
 bond to the Jew is forfeit; and since in paying it, it is
 impossible I should live, all debts are cleared between
 you and I, if I might but see you at my death.
 Notwithstanding, use your pleasure; if your love 320
 do not persuade you to come, let not my letter.'

PORTIA O love! dispatch all business and be gone.

BASSANIO Since I have your good leave to go away,
 I will make haste; but till I come again,
 No bed shall e'er be guilty of my stay, 325
 Nor rest be interposer 'twixt us twain.

Exeunt.

SCENE 3.
VENICE. A STREET.

Enter Shylock the Jew and Solanio and Antonio and the Jailor.

SHYLOCK Jailor, look to him, tell not me of mercy.
 This is the fool that lent out money gratis.
 Jailor, look to him.

ANTONIO Hear me yet, good Shylock.

SHYLOCK I'll have my bond, speak not against my bond,

Šest tisíc dejte mu a zničte úpis,
 dvakrát šest tisíc násobeno třemi, 300
 než aby takovýhle člověk přišel
 Bassaniovou vinou být jen o vlas.
 Nejdříve pojďme spolu do kostela.
 Až si mě vezmeš, odjed' do Benátek,
 protože dokud nemáš v duši klid, 305
 já s tebou na lože si nelehnu.
 Dvacetkrát přeplat' ten nicotný dluh
 a pak se vrať zpět se svým přítelem.
 S Nerissou na vás budem čekat jak dvě
 panenské vdovy. Jdem se honem brát, 310
 když musíš po svatbě pryč pospíchat.
 Přivítej přátele. Buď veselejší.
 Čím víc mě budeš stát, tím jsi mi dražší.
 Přečti mi ale, co ti přítel píše.

BASSANIO (*Čte*) „Drahý Bassanio, všechny mé lodě ztroskotaly, 315
 věřitelé jsou neúprosní, jsem na mizině, můj dlužní
 úpis Židovi je propadlý, a protože je nemožné, abych
 tu pokutu přežil, zprošťuji tě veškerých dluhů, které
 u mě máš. Přál bych si pouze, abys ve chvíli mé smrti
 byl tady u mne. Nicméně jestli tě přátelství ke mně 320
 k cestě nepřesvědčí, na můj dopis nehleď.”

PORCIE Miláčku, pojďme, ať už můžeš jet.

BASSANIO Protože souhlasíš s mým odjezdem,
 vyrazím rychle, ale nedopřeji 325
 si odpočinku, ať je noc či den,
 dokud nebudem se vším všudy svoji.

Odejdou.

SCÉNA 3.
BENÁTKY. NA ULICI.

Vystoupí Šajlok, Solanio, Antonio a Žalářník.

ŠAJLOK Máte ho hlídat, a ne litovat.
 Jste žalářník a on je blázen, který
 půjčuje gratis.

ANTONIO Poslyš, Šajloku.

ŠAJLOK Já mám tvůj úpis, s tím nic nenadělaš.

	I have sworn an oath that I will have my bond. Thou calledst me dog before thou hadst a cause, But since I am a dog, beware my fangs. The Duke shall grant me justice. I do wonder, Thou naughty jailer, that thou art so fond To come abroad with him at his request.	5 10
ANTONIO	I pray thee hear me speak.	
SHYLOCK	I'll have my bond; I will not hear thee speak. I'll have my bond, and therefore speak no more. I'll not be made a soft and dull-eyed fool To shake the head, relent, and sigh, and yield To Christian intercessors. Follow not, I'll have no speaking, I will have my bond. <i>Exit Jew.</i>	15
SOLANIO	It is the most impenetrable cur That ever kept with men.	
ANTONIO	Let him alone, I'll follow him no more with bootless prayers. He seeks my life; his reason well I know: I oft delivered from his forfeitures Many that have at times made moan to me; Therefore he hates me.	20
SOLANIO	I am sure the Duke Will never grant this forfeiture to hold.	25
ANTONIO	The Duke cannot deny the course of law; For the commodity that strangers have With us in Venice, if it be denied, Will much impeach the justice of the state, Since that the trade and profit of the city Consisteth of all nations. Therefore go. These griefs and losses have so bated me That I shall hardly spare a pound of flesh Tomorrow to my bloody creditor. Well, jailer, on. Pray God Bassanio come To see me pay his debt, and then I care not! <i>Exeunt.</i>	30 35

	A já ten úpis budu vymáhat. Nadával jsi mi bezdůvodně do psů, a když jsem pes, tak pozor na tesáky. Dóže můj nárok uzná. Žaláříku, vy byste neměl takhle ochotně ho vodit ven, jak pán si zamane.	5 10
ANTONIO	Prosím tě, vyslechni mě.	
ŠAJLOK	Já mám tvůj úpis, nevyslechnu tě. Já mám tvůj úpis, a proto ty mlč. Mě žádný křesťan nepřemluví, abych byl hloupý slaboch, který změkne, vzdychne, kývne a řekne: „Budiž!“ Za mnou nechod', své už jsem řekl. Na pokutě trvám. <i>Odejde.</i>	15
SOLANIO	To je tak neoblomný pes, že jsem horšího nezažil.	
ANTONIO	Nechme ho být. Nemá to smysl za ním dolézat. Chce moji smrt a důvod je mi jasný. Často jsem před ním spasil chudáky, kterým šel po krku, a proto mě tak nenávidí.	20
SOLANIO	Dóže nedopustí, aby směl vymáhat tu pokutu.	25
ANTONIO	Dóže se nesmí stavět proti právu. Cizinci mají u nás v Benátkách určité výsady. Když těch se dotknem, pak zpochybníme právní jistoty, na kterých stojí zahraniční obchod a s ním i prosperita města. Jděte. Mé ztráty a můj žal mě stravují, že sotva ve mně zbyde do zítřka ta libra masa pro věřitele. Jdem, žaláříku. Kéž by Bassanio viděl, jak splatím dluh! Nic víc už nechci. <i>Odejdou.</i>	30 35

SCENE 4.

BELMONT. A ROOM IN PORTIA'S HOUSE.

Enter Portia, Nerissa, Lorenzo, Jessica, and Balthazar, a man of Portia's.

LORENZO	Madam, although I speak it in your presence, You have a noble and a true conceit Of godlike amity, which appears most strongly In bearing thus the absence of your lord. But if you knew to whom you show this honour,	5
	How true a gentleman you send relief, How dear a lover of my lord your husband, I know you would be prouder of the work Than customary bounty can enforce you.	
PORTIA	I never did repent for doing good, Nor shall not now: for in companions That do converse and waste the time together, Whose souls do bear an equal yoke of love, There must be needs a like proportion Of lineaments, of manners, and of spirit;	10 15
	Which makes me think that this Antonio, Being the bosom lover of my lord, Must needs be like my lord. If it be so, How little is the cost I have bestowed In purchasing the semblance of my soul, From out the state of hellish cruelty. This comes too near the praising of myself, Therefore no more of it. Hear other things: Lorenzo, I commit into your hands The husbandry and manage of my house	20 25
	Until my lord's return. For mine own part, I have toward heaven breathed a secret vow To live in prayer and contemplation, Only attended by Nerissa here, Until her husband and my lord's return.	30
	There is a monast'ry two miles off, And there we will abide. I do desire you Not to deny this imposition, The which my love and some necessity Now lays upon you.	
LORENZO	Madam, with all my heart, I shall obey you in all fair commands.	35

SCÉNA 4.

BELMONT. KOMNATA V PORCIINĚ DOMĚ.

Vystoupí Porcie, Nerissa, Lorenzo, Jessika a Porciin služebník Balthazar.

LORENZO	Bez lichotek, jste velmi velkorysá a umíte ocenit přátelství, což nejlépe je vidět na tom, že jste nechala svého muže odejít. Kdybyste ale znala toho, jemuž jste prokázala čest svou pomocí, jakého přítele v něm má váš choť, na svůj čin byste byla pyšnější než na jakoukoli jinou laskavost.	5
PORCIE	Já nikdy nelituji dobrých činů a ani teď ne. Víím, že přátelé, co spolu klábosí a tráví čas a navzájem se mají stejně rádi, se sobě často hodně podobají: způsoby, charakterem, fyzicky. A tak si myslím, že i Antonio, který se s mužem nejvíc přátelí, je jak můj muž. A je-li jak on, pak jsem investovala vskutku málo, abych obraz své vlastní duše vykoupila z krutého jařma toho pekelníka. To už se skoro zdá jak sebechvála, radši s tím končím. Pojdme k jiné věci. Lorenzo, chci vám svěřit do rukou svůj dům a panství do té doby, než se manžel vrátí zpět. Co mne se týká, nebi jsem slíbila, že strávím čas v meditacích a modlitbách, a to jen v doprovodu Nerissy, po dobu, kdy můj a její manžel budou pryč. Budeme v klášteře, ne více než dvě míle odtud. Velmi bych si přála, abyste neodmítl tento úkol, jímž z náklonnosti k vám i z nutnosti vás obtěžuji.	10 15 20 25 30
LORENZO	Madam, milerád udělám všechno, co si přejete.	35

PORTIA	My people do already know my mind, And will acknowledge you and Jessica In place of Lord Bassanio and myself. So fare you well till we shall meet again.	40
LORENZO	Fair thoughts and happy hours attend on you!	
JESSICA	I wish your ladyship all heart's content.	
PORTIA	I thank you for your wish, and am well pleased To wish it back on you. Fare you well, Jessica. <i>Exeunt Jessica and Lorenzo.</i>	
	Now, Balthazar,	45
	As I have ever found thee honest-true, So let me find thee still. Take this same letter, And use thou all th' endeavour of a man In speed to Padua. See thou render this Into my cousin's hands, Doctor Bellario,	50
	And look what notes and garments he doth give thee, Bring them, I pray thee, with imagined speed Unto the traject, to the common ferry Which trades to Venice. Waste no time in words, But get thee gone. I shall be there before thee.	55
BALTHAZAR	Madam, I go with all convenient speed. <i>Exit.</i>	
PORTIA	Come on, Nerissa, I have work in hand That you yet know not of. We'll see our husbands Before they think of us.	
NERISSA	Shall they see us?	
PORTIA	They shall, Nerissa; but in such a habit That they shall think we are accomplished With that we lack. I'll hold thee any wager, When we are both accoutered like young men, I'll prove the prettier fellow of the two, And wear my dagger with the braver grace, And speak between the change of man and boy With a reed voice, and turn two mincing steps Into a manly stride; and speak of frays Like a fine bragging youth, and tell quaint lies, How honourable ladies sought my love, Which I denying, they fell sick and died, I could not do withal. Then I'll repent, And wish, for all that, that I had not killed them; And twenty of these puny lies I'll tell,	60 65 70

PORCIE	Sloužící už to vědí. Mají příkaz, že k vám i k Jessice se musí chovat jak k panu Bassaniovovi a mně. Tak na shledanou. Mějte se tu dobře.	40
LORENZO	Mějte se blaze po celý ten čas!	
JESSIKA	Přeji vám vrchovatě štěstí, madam.	
PORCIE	Děkuju za přání a nápodobně totéž já přeju vám. Jessiko, sbohem. <i>Odejdou Jessika a Lorenzo.</i>	
	Baltazare,	45
	býval jsi vždycky spolehlivý člověk a doufám, že jsi stále. Tenhle dopis doruč co nejrychleji do Padovy přímo do rukou mému bratranci, doktoru Bellariovovi. Od něho převezmeš listiny a šaty, které pak, prosím tě, mi kvapem dopravíš k přivozu, k lodi, která převáží zboží a lidi do Benátek. Mlč a pospíchej. Já už tam budu čekat.	50 55
BALTHAZAR	Pospíším si, jak nejvíc dokážu. <i>Odejde.</i>	
PORCIE	Pojďme, Nerisso, já mám jistý plán, o kterém nevíš. Spatříme své muže dřív, nežli tuší.	
NERISSA	I oni nás spatří?	
PORCIE	Ano, a sice tak, že budou myslet, že pod oblečením jsme vybaveni něčím, co nemáme. Vsadím se s tebou, že v převlečení za mladíky budu z nás dvou já mnohem hezčí kavalír, elegantněji budu nosit dýku, častěji hlas mi bude přeskakovat z fistule v bas a dívčí cupitání proměním v chlapský krok. Vytahovat se budu historkami o šarvátkách, o tom, jak ctnostné dámy po mně jely, a když jsem odmítl, chřadly a mřely, čemuž jsem já zabránit nemohl, a jak mě strašně mrzí jejich smrt. Na sto lží toho druhu napovídám,	60 65 70

That men shall swear I have discontinued school 75
 Above a twelvemonth. I have within my mind
 A thousand raw tricks of these bragging Jacks,
 Which I will practice.

NERISSA Why, shall we turn to men?

PORTIA Fie, what a question's that,
 If thou wert near a lewd interpreter! 80
 But come, I'll tell thee all my whole device
 When I am in my coach, which stays for us
 At the park-gate; and therefore haste away,
 For we must measure twenty miles today.
Exeunt.

SCENE 5.

THE SAME. A GARDEN.

Enter Clown Launcelot and Jessica.

LAUNCELOT Yes, truly, for look you, the sins of the father are to be
 laid upon the children; therefore, I promise you, I fear
 you. I was always plain with you, and so now I speak
 my agitation of the matter; therefore be a' good cheer,
 for truly I think you are damned. There is but one 5
 hope in it that can do you any good, and that is
 but a kind of bastard hope neither.

JESSICA And what hope is that, I pray thee?

LAUNCELOT Marry, you may partly hope that your father got you
 not, that you are not the Jew's daughter. 10

JESSICA That were a kind of bastard hope indeed; so the sins of
 my mother should be visited upon me.

LAUNCELOT Truly then I fear you are damned both by father and
 mother; thus when I shun Scylla, your father, I fall into
 Charybdis, your mother. Well, you are gone both ways.

JESSICA I shall be saved by my husband, he hath made me
 a Christian!

LAUNCELOT Truly, the more to blame he; we were Christians
 enough before, e'en as many as could well live one by
 another. This making of Christians will raise the 20
 price of hogs. If we grow all to be pork-eaters, we
 shall not shortly have a rasher on the coals for money.

že budou mě mít za výrostka, který 75
 sotva opustil školu. Zním ty kluky
 a všechny triky těchhle vejtahů
 mám v malíku.

NERISSA Chcete jít za chlapy?

PORCIE Ale fuj, co je tohle za otázku?
 Ještě že neslyší tě žádný sprosták! 80
 Pojď, před bránou už na nás čeká kočár
 a já ti cestou všechno vysvětlím.
 Musíme pospíchat, přes dvacet mil
 je odtud vzdálený náš dnešní cíl.
Odejdou.

SCÉNA 5.

TAMTÉŽ. V ZAHRADĚ.

Vystoupí Lancelot a Jessika.

LANCELOT No jo, to máš pravdu, ale protože hříchy otců
 padaj na hlavu dětí, tak se o tebe bojím.
 Vždycky jsem ti říkal na rovinu, že to s tebou
 jde z kopce, ale teď ti s klidným svědomím můžu
 říct: „Hlavu vzhůru! Vežeš se přímo do pekel.“ 5
 Máš jedinou naději, že tomu unikneš, ale i ta je
 zparchantělá.

JESSIKA A jakou mám naději, prosím tě?

LANCELOT Částečně můžeš doufat, že tě táta neudělal, a že tudíž
 nejseš dcerou Žida. 10

JESSIKA To by byla opravdu zparchantělá naděje! Navíc by na
 mou hlavu padl hřích mé matky.

LANCELOT No jo. Pak mám ale strach, že se vežeš do pekel
 z obou stran. Když unikneš Skyle, svému otci,
 dostane tě Charybda, tvá matka. Jseš tuplem ztracená. 15

JESSIKA Mě zachrání můj manžel. Udělal ze mě
 křesťanku!

LANCELOT No jo, ale tím hůř pro něj. Už dřív nás bylo křesťanů
 tolik, že jeden o druhého zakopával. Tohle dělání
 křesťanů zvedne cenu vepřového. A jestli budem 20
 jíst všichni vepřový, tak brzo bude i bůček drahý
 delikátní žrádlo.

- Enter Lorenzo.*
- JESSICA I'll tell my husband, Launcelot, what you say. Here he comes.
- LORENZO I shall grow jealous of you shortly, Launcelot, 25
if you thus get my wife into corners!
- JESSICA Nay, you need not fear us, Lorenzo, Launcelot and I are out. He tells me flatly there's no mercy for me in heaven because I am a Jew's daughter; and he says you are no good member of the commonwealth, for 30
in converting Jews to Christians, you raise the price of pork.
- LORENZO I shall answer that better to the commonwealth than you can the getting up of the Negro's belly; the Moor is with child by you, Launcelot. 35
- LAUNCELOT It is much that the Moor should be more than reason; but if she be less than an honest woman, she is indeed more than I took her for.
- LORENZO How every fool can play upon the word! I think the best grace of wit will shortly turn into silence, and 40
discourse grow commendable in none only but parrots. Go in, sirrah, bid them prepare for dinner.
- LAUNCELOT That is done, sir, they have all stomachs!
- LORENZO Goodly Lord, what a wit-snapper are you! Then bid them prepare dinner. 45
- LAUNCELOT That is done too, sir, only 'cover' is the word.
- LORENZO Will you cover then, sir?
- LAUNCELOT Not so, sir, neither, I know my duty.
- LORENZO Yet more quarrelling with occasion! Wilt thou show the whole wealth of thy wit in an instant? I pray 50
thee understand a plain man in his plain meaning: go to thy fellows, bid them cover the table, serve in the meat, and we will come in to dinner.
- LAUNCELOT For the table, sir, it shall be served in; for the meat, sir, it shall be covered; for your coming in to dinner, sir, 55
why, let it be as humours and conceits shall govern.
- Exit.*
- LORENZO O dear discretion, how his words are suited! The fool hath planted in his memory An army of good words, and I do know A many fools, that stand in better place, 60

- Vystoupí Lorenzo.*
- JESSIKA Lancelote, já řeknu svému manželovi, jak o něm mluvíš. Právě sem jde.
- LORENZO Lancelote, asi na tebe budu žárlit, když si budeš 25
takhle v ústraní špítat s mou paní!
- JESSIKA Nemusíš mít obavy, Lorenzo. My si nešpítáme, my se hádáme. On mi vyhrožuje, že přijdu do pekla, protože jsem židovská dcera. A o tobě říká, že nejsi řádný občan našeho města, 30
protože děláš z Židů katolíky, a tím pádem zdražuješ vepřové.
- LORENZO Pak ale nevím, jestli je řádný občan našeho města ten, kdo si nic nedělá z toho, že zbouchnul naši černou kuchařku, Lancelote. 35
- LANCELOT Nebyl bych řádnej občan, kdyby ta kuchařka byla řádná žena, ale protože řádná není a ani pořádně neví, kdo ji zbouchnul, tak si z toho nic nedělám.
- LORENZO Dneska už každý trouba si hraje se slovíčky! Myslím, že brzy nejlepší vtipy budou beze slov a společenský 40
hovor se bude oceňovat leda u papoušků. Radši už jdi do kuchyně říct, že je čas chystat se k obědu.
- LANCELOT Už se, prosím, chystají, všem se sbíhají sliny!
- LORENZO Pane bože, ty jsi ale vtipálek! Tak řekni sloužícím, ať se dají do prostírání na stůl. 45
- LANCELOT Ať se dají do prostírání na stůl? To bych, pane, nerad.
- LORENZO Proč, prosím tě?
- LANCELOT Sloužící se na stůl do prostírání nedávají.
- LORENZO Tak ty si nedáš pokoj? Chceš naráz vysypat všechny vtipy, co máš v rukávu? Prosím tě, řeknu ti to 50
po lopatě a pak to snad pochopíš: jdi do kuchyně, řekni jim, ať dají na stůl ubrus a příbory a přinesou jídlo, že přijdeme k obědu.
- LANCELOT Jak je vaše ctěná libost, bude to přesně, jak jste řek: do kuchyně ať daj stůl, do jídlu ať daj ubrus 55
a příbory, a vás ať přinesou k obědu na lopatě.
- Odejde.*
- LORENZO Pusa mu jede, rozumbradovi. Nacpal si do své hloupé palice armádu trefných slov. Znáám podobné mluvky, co vyšvihli se výš než on 60

Garnished like him, that for a tricky word
 Defy the matter. How cheer'st thou, Jessica?
 And now, good sweet, say thy opinion,
 How dost thou like the Lord Bassanio's wife?

JESSICA Past all expressing. It is very meet 65
 The Lord Bassanio live an upright life,
 For having such a blessing in his lady,
 He finds the joys of heaven here on earth,
 And if on earth he do not merit it,
 In reason he should never come to heaven! 70
 Why, if two gods should play some heavenly match,
 And on the wager lay two earthly women,
 And Portia one, there must be something else
 Pawned with the other, for the poor rude world
 Hath not her fellow.

LORENZO Even such a husband 75
 Hast thou of me as she is for a wife.

JESSICA Nay, but ask my opinion too of that.

LORENZO I will anon, first let us go to dinner.

JESSICA Nay, let me praise you while I have a stomach.

LORENZO No, pray thee, let it serve for table-talk; 80
 Then howsome'er thou speak'st, 'mong other things
 I shall digest it.

JESSICA Well, I'll set you forth.
Exeunt.

a taky vtipně perlí, ale smysl
 to nemá. Jak se cítíš, Jessiko?
 A teď mi pověz, lásko, jak se ti
 líbí Bassaniova manželka?

JESSIKA Úplně nejvíc. Myslím, že by měl 65
 teď Bassanio začít lepší život.
 Má totiž ve své ženě požehnání
 a rajsky žije si už na zemi.
 Jestli si ale ráj zde nezaslouží,
 pak do nebe se nikdy nedostane! 70
 Kdyby se vsadili dva bohové
 a hráli o dvě pozemšťanky, z nichž by
 tou jednou byla Porcie, k té druhé
 by museli si hodně přisadit.
 Svět lepší nezná.

LORENZO Takového muže 75
 máš ve mně ty, jakou on v ní má ženu.

JESSIKA A na tohle můj názor slyšet nechceš?

LORENZO Později ano, ale teď jdem jíst.

JESSIKA Nech mě to říct, dokud mám ještě chuť.

LORENZO Prosim, teď ne. Radši až při obědě. 80
 To o mně říkej cokoli a já
 to strávím s jídlem.

JESSIKA Však to bude sousto.
Odejdou.

GLOSSARY

I/1

1. **sooth**: truth; **sad**: melancholy. 5. **I... learn**: I have still to find out, i.e. I don't know. 9. **argosies**: large merchant ships; **portly**: stately. 10. **signiors**: gentlemen of substance. 11. **pageants**: high mobile stages used for the miracle plays and other entertainments. 12. **overpeer**: look down upon. 13. **curtsy**: i.e. bob up and down on the waves; **do them reverence**: make obeisance to them. 15. **venture**: speculative commercial enterprise. 16. **affections**: thoughts and feelings. 17. **still**: constantly. 19. **Piring**: prying; **roads**: roadsteads, anchorages. 21. **out of doubt**: undoubtedly. 26. **flats**: shoals. 27. **wealthy**: richly laden. 28. **Vailing**: lowering; **high top**: topmast. 31. **bethink me straight**: be put in mind straightway. 38. **bechanced**: should it happen. 42. **bottom**: ship. 52. **peep... eyes**: i.e. look out through eyes half closed by laughter. 61. **prevented**: forestalled. 64. **embrace th' occasion**: take advantage of the opportunity. 66. **when... laugh**: i.e. when shall we next have a merry time together. 74. **respect... world**: concern for business affairs. 84. **alabaster**: Stone effigies were common on tombs in churches. 85. **jaundice**: Thought to be caused by an excess of one of the humours, choler or yellow bile, as melancholy was by an excess of black bile. 89. **cream and mantle**: i.e. acquire a set expression (literally, grow a scum); **standing**: stagnant. 90. **entertain**: maintain. 91. **opinion**: reputation. 92. **conceit**: thought. 98. **would... fools**: would speak such nonsense that those who heard them would immediately call them fools. 101. **melancholy bait**: bait of melancholy. 104. **exhortation**: sermon. 108. **keep**: if you keep. 110. **for this gear**: as a consequence of all this talk of yours. 112. **neat's**: ox's; **vendible**: salable, i.e. marriageable. 115. **reasons**: sensible ideas. 124. **something**: somewhat; **swelling port**: splendid style of living. 126. **to be abridged**: at being reduced. 127. **rate**: manner of living. 128. **fairly**: honourably; or perhaps completely. 129. **time**: youth. 130. **gaged**: pledged. 139. **occasions**: needs. 141. **his**: its; **flight**: range. 142. **advised**: careful, deliberate. 143. **forth**: out. 144. **urge**: put forward, bring up; **proof**: experience. 146. **like... youth**: i.e. because I have behaved recklessly, as youth does. 148. **self**: same. 150. **or**: either. 151. **latter hazard**: second risk. 153. **spend but**: only waste. 154. **circumstance**: elaborate reasoning. 160. **prest unto**: ready for. 163. **Sometimes**: formerly. 165. **nothing undervalued**: in no way inferior. 171. **strond**: strand, shore. 175. **thrift**: thriving, success. 181 **racked**: stretched. 183. **presently**: immediately. 185. **of... sake**: on my credit as a businessman, or as a friendly loan.

I/2

7. **in the mean**: between the extremes of too little and too much. 8. **comes sooner by**: sooner gets. 9. **competency**: moderate means. 14. **divine**: clergyman.

15. **follows... instructions**: practices what he preaches. 20. **meshes**: nets, snares; **good... cripple**: wisdom the old man incapable of action. 21. **this ... me**: this line of reasoning is not of a kind to help me in choosing. 24. **will... will**: desire... testament. 30. **whereof**: among which chests; **chooses his meaning**: i.e. guesses your father's intention correctly. 35. **over-name them**: name them over. 37. **level**: guess. 40. **appropriation**: addition. 43. **County Patentine**: Count Palatine. 44. **And**: if. 45. **choose**: i.e. do what you please. 49. **death's-head... mouth**: Probably referring to the skull and cross-bones frequently cut on tombstones. 51. **by**: concerning. 56. **throstle**: thrush. 68. **suited**: appalled. 69. **round hose**: short breeches. 75. **became... another**: guaranteed the Scot's payment and pledged himself to pay the Englishman with another blow (an allusion to French promises to back the Scots in their quarrels with the English). 79. **vildly**: vilely. 82. **And**: if. 83. **fall... fell**: befall... befell; **make shift**: contrive. 89. **contrary**: wrong. 97. **sort**: manner, way. 98. **imposition**: conditions. 125. **condition**: disposition. 127. **shrive me**: hear my confession and grant me absolution. 128. **Sirrah**: form of address used to inferiors.

I/3

6. **stead**: assist, supply. 15. **in supposition**; i.e. not certainly in existence. 19. **squandered**: unwisely scattered. 36. **publican**: (1) a tax collector for the Romans; (2) an obsequitous or servile innkeeper; (3) a general term of abuse denoting a servile person. 40. **usance**: usury. 41. **upon the hip**: at a disadvantage (a wrestling term). 45. **thrift**: thriving, profit. 57. **excess**: interest. 58. **ripe**: immediate. 59. **possessed**: informed. 64. **Methoughts**: it seemed to me (a variant of methought). 65. **advantage**: interest. 74. **eanlings**: new-born lambs; **ped**: variegated in colour. 75. **hire**: wages; **rank**: in heat. 80. **kind**: nature. 82. **eaning**: lambing. 83. **Fall**: let fall, give birth to. 100. **beholding**: beholden, indebted. 102. **rated**: reviled. 112. **rheum**: spittle. 113. **spurn**: kick. 131. **break**: go bankrupt. 135. **doit**: coin of trifling value. 137. **were kindness**: would be kindness (if the offer were seriously meant). 140. **single bond**: bond signed only by the debtor, without sureties. 144. **nominated for**: stipulated as; **equal**: exact. 150. **dwell**: remain. 158. **break his day**: fail to pay on the due date. 159. **forfeiture**: forfeit, amount stipulated as penalty. 165. **wrong me not**: do not impute evil motives to me. 170. **fearful**: arousing anxiety, i.e. untrustworthy. 172. **Hie thee**: hasten.

II/1

2. **shadowed... sun**: dark distinctive dress worn by the sun's retainers, i.e. black skin. 3. **near bred**: closely related. 5. **Phoebus**: the sun-god. 8. **aspect**: visage. 9. **feared**: frightened. 12. **steal your thoughts**: gain possession of your thoughts (so that they would become more favourable to me). 13. **terms**: respect; **soly**: solely. 14. **nice**: fastidious. 15. **lott'ry... destiny**: game of chance on which my fate depends. 17. **scanted**: restricted. 18. **wit**: wisdom. 25. **Sophy**: Shah of Persia. 26. **fields**: battles. 27. **o'erstare**: outstare. 30. 'a: he. 46. **blest or cursed'st**: most blessed or most cursed (the superlative ending affects both adjectives).

II/2

1. **serve**: allow, encourage. 8. **with thy heels**: indignantly. 9. **pack**: begone. 10. **Fia**: away (properly via). 25. **incarnation**: blunder for incarnate. 33. **sand-blind**: partly blind; **gravel-blind**. Launcelot's coinage for the degree of poor vision between sand-blind and stone-blind. 34. **try confusions**. Launcelot's adaptation of try conclusions = make experiments. 38. **marry**: indeed (originally the name of the Virgin Mary used as an oath). 41. **Be**: by; **sonties**: little saints (?). 45. **raise the waters**: stir things up (?) or induce tears (?). 49. **well to live**: with a good livelihood. 55. **an't** : if it. 57. **father**: common form of address to an old person; hence it does not reveal to Gobbo that Launcelot is his son. 58. **Sisters Three**: the Fates. 64. **hovel-post**: post supporting a shed. 90. **fill-horse**: shaft horse. 97. **set... rest**: boldly resolved (from a term meaning 'stake everything' in the card game primero). 100. **halter**: hangman's noose. 101. **tell**: count. 118. **infection**: blunder for affection, i.e. desire. 123. **cater-cousins**: good friends. 126. **frutify**: blunder for certify (?) or notify (?). 137. **preferred thee**: put you forward, recommended you; **preferment**: being put forward, i.e. a promotion. 140. **proverb**: i.e. 'He that hath the grace of God hath enough.' 146. **guarded**: ornamented (with braid or the like). 149. **table**: part of the palm of the hand. 157. **gear**: business. 172. **Parts**: qualities. 175. **liberal**: unrestrained. 178. **misconst'red**: misconstrued. 180. **habit**: behaviour. 183. **hood... hat**. Hats were worn during meals but removed during grace. 186. **sad ostent**: sober appearance. 187 **more**: again.

II/3

5. **soon at supper**: at supper this evening. 10. **exhibit**: blunder for inhibit. 19. **manners**: character.

II/4

5. **spoke... of**: yet bespoken. 6. **quaintly ordered**: skillfully managed. 10. **break up**: open. 24. **straight**: straightway, at once. 35. **foot**: i.e. path, way. 37. **faithless**: unbelieving.

II/5

5. **rend apparel out**: ruin your clothes by rough use. 18. **tonight**: last night. 20. **reproach**: blunder for approach, i.e. coming. 24. **Black Monday**: Easter Monday (so called because of a particular Easter Monday, in 1360, when bitterly cold weather caused many deaths). 29. **wry-necked fife**: fife-player with head twisted to one side. 32. **varnished faces**: i.e. masks. 34. **fopp'ry**: foolishness. 39. **for all this**: i.e. despite all that Shylock has said. 44. **patch**: fool. 45. **profit**: improvement, proficiency.

II/6

1. **penthouse**: projecting roof offering shelter from the weather. 7. **obliged**: pledged. 10. **untread**: retrace. 21. **abode**: delay. 25. **father**: father-in-law. 45. **garnish**: dress. 47. **close**: secret. 52. **Beshrew**: evil befall (a weakened curse).

II/7

1. **discover**: reveal. 8. **all as**: equally. 12. **withal**: therewith. 25. **even**: impartial. 26. **estimation**: valuation. 30. **disabling**: undervaluing. 40. **shrine**: image. 42. **throughfares**: thoroughfares. 51. **rib**: enclose; **cerecloth**: shroud. 53. **Being... gold**: which is worth only one tenth as much as. 57. **insculped upon**: engraved on the surface. 63. **Death**: death's-head. 72. **inscrolled**: set down here; i.e. you would have made a different choice and received a different answer.

II/8

27. **reasoned**: talked. 29. **miscarried**: perished. 34. **suddenly**: without preparation. 39. **Slubber**: hurry over. 41. **for**: as for. 42. **enter... love**: i.e. intrude into your thoughts of love. 44. **ostents**: shows. 45. **conveniently**: properly. 48. **sensible**: evident, intense. 50. **for him**: on his account. 52. **quicken... heaviness**: enliven the sorrow he clings to.

II/9

3. **election**: choice; **presently**: at once. 19. **addressed me**: prepared myself. 26. **By**: for. 27. **fond**: foolish. 28. **martlet**: martin. 29. **in the weather**: exposed to the elements. 30. **casualty**: mischance. 38. **cozen**: cheat. 41. **estates**: status; **degrees**: ranks. 42. **derived**: inherited, gained. 44. **cover... bare**: wear their hats, who must now bare their heads (in the presence of their social superiors). 46. **gleaned**: separated. 48. **ruin**: refuse. 51. **assume**: claim (as my right). 55. **schedule**: paper with writing. 61. **To... natures**: i.e. the offender should not judge his own case. 68. **iwis**: certainly. 71. **I... head**: i.e. you will always be a fool. 72. **sped**: taken care of (in a bad sense). 73. **Still... here**: i.e. the longer I stay here, the greater fool I will appear to be. 78. **wroth**: unhappy lot (a variant of ruth). 80. **deliberate**: calculating. 89. **sensible greets**: tangible greetings. 90. **breath**: speech. 91. **Yet**: up till now. 92. **likely**: promising. 94. **costly**: rich, lavish. 98. **high-day**: holiday, i.e. appropriate for some special occasion. 100. **post**: messenger.

III/1

2. **unchecked**: unhindered, i.e. not denied. 9. **knapped**: chewed. 11. **slips of prolixity**: wordy lies; **crossing... talk**: departing from plain speech. 25. **withal**: with. 26. **flidge**: Hedged, ready to fly. 27. **complexion**: natural tendency. 41. **smug**: neat, spruce. 44. **for... curtsy**: out of Christian courtesy. 53. **dimensions**: bodily proportions. 62. **humility**: patient endurance. 71. **matched**: found to match them. 82. **hearsed**: coffined. 88. **a'**: of, on. 102. **choose but break**: avoid going bankrupt. 112. **fee... officer**: i.e. engage a sheriff's officer for me. 115. **make what merchandise**: drive what bargain.

III/2

6. **quality**: manner. 15. **o'erlooked**: bewitched. 18. **naughty**: wicked. 20. **Prove it so**: should it prove so. 22. **peize**: weigh down, retard. 23. **eche**: eke, augment. 54. **presence**: nobility of appearance. 58. **Dardanian**: Trojan. 59. **bleared**: weeping.

61. **Live thou**: if you live. 63. **fancy**: love. 74. **still**: ever, continually. 79. **approve**: prove, confirm. 81. **simple**: unmixed. 83. **all**: just. 87. **excrement**: outgrowth, i.e. external attributes. 88. **render them redoubted**: make themselves feared. 92. **crisped**: curled. 97. **guiled**: guileful, treacherous. 99. **Indian**: i.e. dark-complexioned. 103. **common drudge**: public slave. 109. **As**: such as; **doubtful**: fearful. 112. **In... joy**: pour out your joy moderately; **scant**: diminish. 115. **counterfeit**: portrait. 117. **Or whether**: or. 118. **severed**: separated. 123. **Faster**: more firmly. 126. **unfurnished**: i.e. without its mate. 128. **underprizing it**: i.e. understating its beauty. 130. **continent**: container. 140. **note**: authorization in writing (i.e. the scroll). 141. **prize**: competition. 155. **account**: estimation. 156. **livings**: possessions. 157. **account**: calculation. 160. **Happy**: fortunate. 165. **from**: by. 167. **But now**: just now. 174. **vantage**: opportunity; **exclaim on**: accuse, reproach. 177. **powers**: faculties. 181. **blent**: blended, confused. 185. **be... say**: say with confidence. 191. **you... me**: i.e. you feel no need to be wished more joy by me (than you have already wished for yourselves). 195. **so**: provided. 199. **intermission**: delay. 203. **sweat again**: sweated repeatedly. 204. **roof**: i.e. roof of the mouth. 213. **play**: make a wager. 215. **stake down**: money to cover the bet paid down in advance (but Gratiano makes a bawdy pun on the term). 220. **If... power**: i.e. if my place in this household, still so new, gives me the right. 222. **very**: true. 224. **entirely**: heartily. 231. **Commends him**: sends his greetings. 235. **estate**: condition. 238. **royal merchant**: i.e. prince of merchants (?). 245. **constitution**: state of mind. 246. **constant**: steadfast. 258. **state**: estate, property. 261. **mere**: absolute. 266. **hit**: successful venture. 270. **merchant-marring**: destructive to merchant ships. 272. **present**: ready; **discharge**: settle his obligation to. 275. **keen**: savage; **confound**: destroy. 277. **impeach... state**: i.e. accuse the state of failing to support the liberties of its citizens. 279. **magnificoes**: grandees. 280. **port**: state, dignity. 281. **envious**: malicious. 292. **best-conditioned**: best-natured; **unwearied**: i.e. most unwearied. 299. **deface**: destroy. 312. **cheer**: countenance. 313. **dear bought**: obtained at a high price. 320. **use your pleasure**: follow your own inclination.

III/3

9. **naughty**: good-for-nothing. 10. **come abroad**: go outside the jail. 14. **dull-eyed**: i.e. easily put upon. 19. **kept**: dwelt. 20. **bootless**: unavailing. 26. **deny**: refuse. 27. **commodity**: commercial privileges; **strangers**: aliens. 29. **impeach**: expose to reproach. 32. **bated**: reduced.

III/4

2. **conceit**: conception, understanding. 9. **bounty**: benevolence; **enforce**: urge upon. 12. **waste**: spend. 14. **needs**: of necessity; **proportion**: agreement, correspondence. 20. **semblance**: likeness, double. 25. **husbandry and manage**: care and management. 33. **deny this imposition**: refuse this charge. 51. **look what**: whatever. 52. **imagined speed**: speed as quick as thought. 54. **trades**: plies back and forth. 56. **convenient**: due, appropriate. 60. **a habit**: apparel. 61. **accomplished**:

equipped. 69. **quaint**: skillfully contrived, elaborate. 72. **do withal**: help it. 74. **puny**: petty, childish. 77. **Jacks**: ill-mannered fellows.

III/5

2. **fear**: fear for. 4. **agitation**: blunder for cogitation (?). 9. **got**: begot. 15. **gone**: done for, lost. 22. **rasher**: slice of bacon; **for money**: at any price. 28. **out**: at odds. 36. **more than reason**: larger than is reasonable. 37. **honest**: chaste. 40. **best grace**: highest excellence. 43. **stomachs**: appetites. 46. **cover**: lay the table. 48. **I... duty**: Launcelot now takes cover in the sense 'put on your hat'. 49. **quarrelling with occasion**: taking issue at every opportunity. 53. **meat**: food. 56. **as... govern**: as your whims and notions shall determine. 57. **discretion**: discrimination; **suited**: adapted to suit the occasion. 60. **A many**: many; **better place**: higher rank. 61. **Garnished**: furnished (with words). 62. **Defy**: disdain, set at nought; **How cheer'st thou**: what cheer. 74. **Pawned**: staked. 79. **stomach**: (1) appetite; (2) inclination. 81. **howsome'er**: howsoever. 82. **set you forth**: (1) serve you up; (2) praise you highly.

IV/1

6. **dram**: i.e. smallest amount. 7. **qualify**: moderate. 10. **envy's**: malice's. 13. **tyranny**: violence, cruelty. 18. **leadest**: earnest; **fashion**: pretense. 24. **loose**: release, i.e. waive; **forfeiture**: forfeit. 26. **moi'ty**: portion. 28. **huddled**: crowded. 33. **offices**: acts. 35. **possessed**: informed. 38. **danger**: harm. 43. **humour**: whim. 46. **baned**: poisoned. 47. **gaping pig**: roasted pig with its mouth open. 50. **affection**: instinctual feelings. 60. **lodged**: deep-seated. 64. **current**: tenor, drift. 70. **think**: bear in mind; **question**: argue. 72. **main flood**: high tide; **bate**: diminish. 77. **fretten**: fretted. 82. **conveniency**: fitness. 87. **draw**: take. 92. **parts**: tasks. 97. **seasoned**: gratified. 104. **Upon**: by, in accordance with. 107. **stays without**: waits outside. 108. **letters**: a letter. 114. **tainted**: infected with disease, sickly; **wether**: sheep (properly, a castrated ram). 118. **live still**: go on living. 128. **inexecrable**: that cannot be execrated enough. 129. **for thy life**: because you are permitted to live. 135. **fell**: cruel. 140. **offend'st**: injurest. 142. **cureless**: incurable. 148. **conduct**: escort. 161. **to... lack**: which will deprive him of. 164. **trial**: testing; **publish**: make known. 169. **difference**: dispute. 171. **thoroughly**: thoroughly; **cause**: case. 176. **rule**: order. 178. **within his danger**: at his mercy. 182. **strained**: constrained, compelled. 184. **is twice blest**: i.e. bestows a double blessing. 189. **attribute to**: visible symbol of. 193. **attribute to**: quality or characteristic of. 195. **seasons**; tempers. 201. **mitigate... plea**: i.e. soften your plea for strict justice. 212. **bears down truth**: overthrows righteousness. 213. **Wrest**: strain, forcibly subject. 233. **tenure**: tenor. 240. **stay... on**: make a stand on, i.e. insist upon the fulfillment of. 246. **Hath... to**: i.e. fully authorizes. 253. **balance**: scales. 266. **still**: regularly; **use**: habit, custom. 272. **process**: story. 276. **Repent but you**: grieve only. 296. **trifle**: waste on trifles. 318. **Soft**: not so fast. 319. **all**: only. 325. **just**: exact. 326. **substance**: gross weight. 327. **division**: fraction. 328. **scruple**: twenty grains, a very small amount. 329. **in... hair**: by a hair's breadth (?) or by the

weight of a hair (?). **344. stay... question:** await no further determination of the case. **350. contrive:** plot. **351. seize:** take possession of. **367. pardon:** remit (a penalty). **370. drive:** reduce. **379. quit:** pay. **385. presently:** immediately. **397. ten more:** i.e. a jury of twelve. **404. gratify:** reward. **405. mind:** opinion. **408. lieu:** return. **410. cope:** match, requite. **419. attempt:** urge. **434. proclamation:** advertisement (by a herald). **446. For giving:** because you gave.

IV/2

6. more advice: further consideration. **15. old:** plentiful (a colloquialism).

V/1

11. waft: beckoned. **16. unthrift:** prodigal. **24. footing:** footsteps. **39. Sola!:** Perhaps the imitation of a post horn. **49. expect:** await. **51. signify:** give notice. **57. Become:** befit; **touches:** notes (literally, the fingering of a musical instrument). **59. patens:** metal plates or disks. **62. quiring:** singing in harmony; **young-eyed:** i.e. eternally keen-sighted. **64. muddy... decay:** i.e. mortal flesh. **70. spirits are attentive:** faculties are concentrated. **71. wanton:** untrained. **72. race:** herd. **77. mutual:** common. **81. stockish:** resembling a block of wood, i.e. unfeeling. **85. stratagems:** deceptive tricks; **spoils:** acts of plunder. **91. naughty:** wicked. **99. respect:** reference to other circumstances. **103. When... attended:** i.e. when each sings alone. **107. by... are:** are matured by favourable occasion. **115. Which speed:** who thrive. **127. We... sun:** i.e. if you always walked at night (when it is day on the other side of the world), we would have day then too. **129. be light:** be wanton. **130. heavy:** sorrowful. **132. sort:** dispose. **136. sense:** reason. **141. scant:** make brief; **breathing courtesy:** utterance of welcome. **144. gelt:** gelded. **148. posy:** motto, inscribed inside a ring. **156. respective:** careful. **162. scrubbed:** scrubby, stunted. **174. masters:** possesses. **199. virtue:** power, efficacy. **201. contain:** retain. **205. wanted the modesty:** who would have been so lacking in moderation as. **206. urge:** insist on being given; **ceremony:** sacred pledge. **210. civil doctor:** doctor of civil law. **226. liberal:** (1) generous; (2) sexually free. **230. from:** away from. **246. of credit:** to be believed. **249. wealth:** welfare. **253. advisedly:** deliberately. **262. In lieu of:** in return for. **263. this... enough:** this development makes what was fairly bad before even worse. **266. amazed:** bewildered. **286. living:** possessions. **288. road:** harbour. **298. charge... intergatories:** question us under oath. **306. fear:** be concerned about.

TEXT A DOBA VZNIKU HRY

22. července 1598 byla hra zanesena do Nakladatelského rejstříku jako *A booke of the Merchant of Venice (Kniha o benátském kupci)*. Napsána byla v rozmezí let 1596 až 1598, nejpravděpodobněji na podzim 1597. Tiskem vyšla hra v roce 1600 v tzv. prvním kvartovém vydání (K1), dosti kvalitně vysázená zřejmě přímo z autorova rukopisu. Druhý kvartový výtisk (K2) nese rovněž datum 1600, ale vyšel až v roce 1619. Šlo o přepis K1 obsahující pár drobných změn, ale celou řadu chyb. K3, vysázený opět podle K1, vyšel v roce 1637. V roce 1623 vyšla hra v souborném foliovém vydání třiceti šesti her (F1). I tentokrát byl text sázen z K1; přibylo v něm pouze několik scénických poznámek a některá místa byla převážně z cenzurních důvodů vyškrtuta. Naše vydání po vzoru většiny kritických vydání vychází především z K1, které přineslo text důvěryhodný a autentický. Přihlížíme ale i k některým pozdějším úpravám, jakými bylo například sjednocení čtyř různých podob jmen benátských pánů na pouhá dvě: Salerio a Solanio. Zdá se totiž, že autor v průběhu psaní hry postavy přejmenoval, ale původní znění jmen omylem ponechal.

VLASTNÍ JMÉNA

Vlastní jména jsou z poangličtěné podoby převedena do italské: Graziano, nebo jsou počestěna: Porcie, Baltazar, Stefano, Lancelot; židovská jména jsou fonetizována: Šajlok, Túbal, Jessika. Vyskytují se v různých obdobích (Šelach, Túbal, Jiska) ve Starém zákoně (*Genesis*, 10 a 11). Biblickému „Šelach“ odpovídá hebrejské ŠLCH (poslední písmeno je hrdelnice chet) a tento kořen znamená „posílat“. V komentovaných vydáních se uvádí i jiná etymologie jména „Šalach“, kde je základem hebrejské ŠLK, což znamená „kormorán“. Vzhledem k ostatním jménům zmíněným ve hře je pravděpodobnější první etymologický výklad. Anglická varianta jména „Shylock“ současně vytváří tzv. „mluvící jméno“ (Shy = nedůvěřivý; lock = kadeř či židovský pejz).

I/1

1. Antonio: K volbě jména benátského kupce Antonia, který je titulní postavou hry, přestože s ní někdy omylem bývá ztotožňován Žid Šajlok, mohl autora inspirovat don Antonio, vyhnaný portugalský král, který se po porážce španělským králem Filipem II. uchýlil do exilu na dvoře královny Alžběty I. Jeho jméno vešlo ve známost zejména při procesu s hlavním lékařem královny Alžběty, židovským doktorem Roderigem Lopezem. Lopez prchl před inkvizicí do Anglie, kde našel azyl na dvoře královny Alžběty. Vedle úspěšné kariéry lékaře se ale začal neúspěšně zaplétat do politiky. Stal se tlumočníkem a rádcem dona Antonia. Podle oficiální,

soudem posvěcené verze byl Lopez špiónem v zájmu Španělska. Odsouzen byl za úmysl otrávit dona Antonia i královnu Alžbětu.

1. nešťastný: Postava melancholika, který bezdůvodně trpí, byla módním literárním stereotypem. Někteří badatelé ale usuzují, že Antoniovu smutek způsobuje očekávaný odchod přítele Bassania za námluvami. Jiní dokonce připouštějí i možnost homosexuálního vztahu. Pokud tomu tak je, a souvislost se **Sonety** této interpretaci nahrává, pak je ovšem pravda, že otevřeně jako homosexuální tento vztah ve hře nikdy pojmenován není. Je zde ale velké množství náznaků. Bassanio přiznaně využívá Antoniova přátelství ve svůj prospěch a Antonio je pro něj ochoten udělat cokoli. V Shakespearově době bylo téma homosexuality tabuizované, což ale nemusí být jediný důvod pro nejednoznačné vyznění tohoto vztahu. Prožívá-li Antonio k Bassaniovu neopřetovaný milostný cit, který sice skrývá, ale o kterém přesto každý ví, rozehrává se tak ve hře hned dvoji bytostně shakespearovské téma: protiklad zdání a skutečnosti a láska pojímaná jako obchod a investice.

27. loď: V originále je uvedeno jméno lodi „Andrew“. V srpnu 1596 byla při výpravě do Cádiz zjata španělská admirálská loď téhož jména, v létě roku 1597 pak byla při výpravě sira Raleighe na Azorské ostrovy stejná loď poškozena za bouře, což vzbudilo v tehdejší Londýně velkou pozornost. Podle této zmínky o lodi badatelé usuzují, že hra vznikla buď v roce 1596, nebo až v roce 1597. Životopisné souvislosti však svědčí spíše pro to, že se tak stalo na podzim roku 1597.

50. Příroda: V originále se Solanio zaklíná „dvojhavým Janusem“. Janus byl římský bůh, který měl hlavu s dvěma obličejí, jež symbolizovaly začátek a konec, minulost a budoucnost nebo veselí a smutek jako na divadelních maskách Komedie a Tragédie, jedna tvář se totiž smála a druhá mračila.

56. vtíp: V originále je doslova: „ani kdyby Nestor odpřisáhl, že jde o podařený vtíp“. Nestor, řecký rek, symbolizoval vážnost a stáří.

57. přítel: V originále je „kinsman“ (příbuzný). Nikde jinde v textu se o možném příbuzenském vztahu obou mužů nemluví. Ve stěžejním pramenu ke hře, příběhu ze sbírky povídek *Hlupák (Il Pecorone)* Giovanniho Fiorentina, je Anselmo (předobraz Antonia) kmotrem Giannetta (předobraz Bassania).

57. Bassanio: V tehdejší výslovnosti splývalo toto jméno s psanou podobou „Bassano“. Řada badatelů upozorňuje na souvislost s Baptistou Bassanem a jeho dcerou. Až do konce roku 1596 žil Shakespeare v ulici Houndsditch ve čtvrti Bishopsgate, což bylo nejen místo, kde se v okolních hostincích hojně pořádala divadelní představení, ale sídlila zde i nevelká komunita londýnských Židů. Židé byli z Anglie vyhnáni v roce 1290, ale někteří konvertovali ke křesťanství a ve skupinách se do Londýna vraceli. Mnozí z nich sice oficiálně vyznávali křesťanství, ale v soukromí dodržovali své původní náboženské zvyklosti a rituály. Shakespearovými sousedy v Bishopsgate byla i židovská rodina Baptisty Bassana, původem z Benátek. Řada okolností nasvědčuje tomu, že jeho dcera Emilia sehrála v dramatikově životě významnou roli. Ví se, že tato žena bývala milenkou lorda komořího Hundsona, který byl až do své smrti v roce 1596 patronem Shakespearovy herecké společnosti. Protože s lordem komořím otěhotněla, byla ze společenských důvodů bleskově provdána za dvorského hudebníka francouzského původu Alfonse Lanie-

ra. Emilia byla nevšední kráska snědé pleti. Byla to básnířka, která v roce 1610, rok po vydání Shakespearových **Sonetů**, vydala jako první žena v literární historii Anglie vlastní svazek poezie. Ve svých verších bojovně obhajuje práva žen, velebí tmavou pleť Kleopatry, dokonce si v jedné básni podobně jako Shakespeare v sonetech **135** a **136** pohrává s různými významy slůvka „Will“. Jak soudí Michael Wood ve své knize *In Search of Shakespeare (Hledání Shakespeara)*, a před ním i jiní, právě ona mohla být onou tajemnou „černou dámou“ Shakespearových **Sonetů**. Její manžel se od července do října roku 1597 účastnil dobovatelské výpravy sira Waltera Raleighe a nechal ženu v Londýně samotnou. Ve stejné době byla úředním zákazem zavřena v Londýně všechna divadla. Podle textových rozborů ty sonety, které popisují trojúhelník milostných vztahů mezi básníkem, „černou dámou“ a mladíkem, vznikly právě v tomto období. Řada okolností nasvědčuje tomu, že mladíkem ze **Sonetů** byl tehdy sedmnáctiletý William Herbert, budoucí třetí hrabě z Pembroku. Jeho matka Mary Herbertová, sestra básníka Philipa Sidneyho, toužila syna oženit, ale on to zarputile odmítal. Nezkrotný mladík dával přednost svobodě a sám psal polopornografické básně a verše věnované „černé“ milence. Snad právě Mary Herbertová pověřila tehdy už proslulého poetu Shakespeara, aby svými verši jejího syna k sňatku přemluvil. V prvních sedmnácti sonetech své sonetové sbírky skutečně Shakespeare naléhá na anonymního mladíka z lepších kruhů, aby si sobecky svou krásu nenechával pro sebe a „zúročil“ ji ve svých potomcích. Současně ale psal Shakespeare verše mnohem intimnějšího rázu s náznaky homosexuálního vztahu, které dával číst jen úzkému okruhu přátel. Mary Herbertové se ale některé z nich zřejmě dostaly do rukou a rázně se Shakespearem přerušila veškeré styky. Mezi **Sonety**, komedii **Benátský kupec** a dochovanými informacemi o dramatikově životě se tak ukazuje celá řada souvislostí. Obě díla spojuje nejen pravděpodobná doba jejich vzniku, tematické propojování milostného vztahu s penězi a lichvou, pozoruhodné je i to, nakolik fiktivní postavy starého příběhu, který autor adaptoval, rezonují jak s postavami ze **Sonetů**, tak i s reálnými postavami Shakespearova života. Krásný a rozmařilý Bassanio se v mnohém podobá mladíkovi ze **Sonetů**. Bystrá, krásná Porcie má sice vlasy plavé barvy, ale její uštěpačnost vůči mužům připomíná postoje a verše Emilie Lanierové. A melancholický kupec Antonio není nepodobný rozervanému básníku **Sonetů**. Skutečnost, že Shakespeare podle všeho Antonia hrál na divadle, přidává k těmto souvislostem pozoruhodný detail.

78. divadlo: Philip Sidney ve svém románu *Arcadia* připodobňuje svět k divadlu a mnozí tehdejší autoři tak činí rovněž. Jde o dobovou metaforu. Shakespearův nejproslulejší monolog na toto téma má Jacques ve hře **Jak se vám líbí**. Už v roce 1599 otevírá Shakespeare a jeho divadelní společnost hrou **Julius Caesar** nové divadlo, které nese název *The Globe (Zeměkoule)*. Svědčí to mimo jiné o tom, jak důležitým médiem v té době divadlo bylo.

79. šaška: Graziano bylo tradiční jméno komické postavy „doktora“ v tehdejší italské *commedia dell'arte*, divadelní hře s pevnými, ustálenými charaktery postav a volnou hereckou improvizací.

162. bohatá: Důraz na bohatství kýžené nevěsty může být psychologicky věro-

---

EDIČNÍ POZNÁMKA

Originál hry je vytištěn a překlad pořízen s přihlédnutím k následujícím vydáním:

Shakespeare, William: *The Merchant of Venice*
(<http://shakespeare.thefreelibrary.com>)

Shakespeare, William: *The Merchant of Venice*
(The Arden Shakespeare, Routledge, 2006)

Shakespeare, William: *The Merchant of Venice*
(The Riverside Shakespeare, 1974)

S ohledem na čtenáře a pro jeho snadnější orientaci v textu jsme podle uvedených vydání doplnili údaje o místu děje a scénické poznámky; vycházeli jsme z nich též při sestavení anglického glosáře a částečně z nich čerpali i pro závěrečné poznámky.

DALŠÍ LITERATURA

Chudoba, František: *Knihy o Shakespearovi* (Jan Laichter, Praha 1941)

Shakespeare, William: *Kupec benátský* (In *Komedie II*, SNKLHU, Praha 1959),
přeložil Josef Václav Sládek, poznámky napsal Otakar Vočadlo.

Shakespeare, William: *Benátský kupec* (In *Komedie II*, SNKLU, Praha 1955),
přeložil E. A. Saudek, úvody a poznámkami opatřili E. A. Saudek
a Zdeněk Stříbrný.

Shakespeare, William: *Kupec benátský* (Torst, Praha 1999),
přeložil, poznámkami opatřil a úvodní studii napsal Martin Hilský.

Sinsheimer, Hermann: *Shylock, The History of A Character* (London 1947)

Stříbrný, Zdeněk: *Dějiny anglické literatury I*, (Academia, Praha 1987)

Vodák, Jindřich: *Kupec benátský* (In *Shakespeare*, Melantrich, 1950)

Wood, Michael: *In Search of Shakespeare* (BBC Books, London 2003)

OBSAH

Předmluva	5
The Merchant of Venice	8
Benátský kupec.....	9
Glossary	158
Poznámky	165
Ediční poznámka	174

WILLIAM
SHAKESPEARE

William
Shakespeare
THE MERCHANT
OF VENICE

BENÁTSKÝ
KUPEC

Z anglického originálu The Merchant of Venice přeložil,
poznámkami opatřil a předmluvu napsal Jiří Josek.

Obálku navrhl Aleš Krejča.

Grafická úprava a sazba Jaroslav Hrabě.

Redakce Jana Mertinová.

Vydalo nakladatelství Romeo, Pod Bání 21, 180 00, Praha 8,
jako svou 34. publikaci.

Vytiskl Akcent tiskárna Vimperk, s.r.o.

Vydání první, Praha 2010.

www.nakladatelstvi-romeo.cz
www.jirijosek.com